

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ 2: «Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης Πράξης: Η Όπερα Διαδραστικά στα Δημοτικά Σχολεία»

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 17/12/2013

Η όπερα διαδραστικά στα δημοτικά σχολεία» υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους (Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς 2007-2013).

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1.	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	4
2.	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΟΥ ΈΡΓΟΥ	5
2.1	Το Ε.Π. «ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ»	5
2.1.1	Στρατηγικοί & Γενικοί Στόχοι Επιχειρησιακού Προγράμματος	5
2.2	Το «ΝΕΟ ΣΧΟΛΕΙΟ»	7
2.3	Η ΕΘΝΙΚΗ ΛΥΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ	9
2.4	Η ΠΡΑΞΗ «Η ΟΠΕΡΑ ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΑ ΣΤΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ – ΑΠ. 1, 2 ΚΑΙ 3»	11
3.	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ «Η ΟΠΕΡΑ ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΑ ΣΤΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ» - ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	12
3.1	Μεθοδολογική Προσέγγιση Αξιολόγησης	12
3.2	Οργάνωση της Έκθεσης Αξιολόγησης	13
3.3	Επι τοποῦ παρατήρησης	13
3.4	Στοιχεία υλοποίησης του Προγράμματος	14
3.4.1	Υλοποίηση των δράσεων των Πράξεων	14
3.4.2	Υλοποίηση Παραστάσεων	17
3.5	Η Έρευνα με μια ματιά	21
3.6	Δείγμα πρωτογενούς ποσοτικής και ποιοτικής έρευνας με ερωτηματολόγια	23
3.6.1	Σχολεία Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης	23
3.6.2	Εθνική Λυρική Σκηνή	24
3.7	Δείγμα πρωτογενούς ποιοτικής έρευνας με συνεντεύξεις	25
3.7.1	Σχολεία Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης	25
3.7.2	Εθνική Λυρική Σκηνή	26
3.7.3	Υπουργεία Πολιτισμού και Παιδείας	26
3.8	Παρουσίαση Ερωτηματολογίων	27
3.8.1	Ερωτηματολόγια Μαθητών	27
3.8.2	Ερωτηματολόγια Εκπαιδευτικών-Δασκάλων	31
3.8.3	Ερωτηματολόγια Εκπαιδευτικών-Διευθυντών	36
3.8.4	Ερωτηματολόγια Συλλόγων Γονέων και Κηδεμόνων	41
3.8.5	Ερωτηματολόγια Γονέων και Κηδεμόνων	44
3.8.6	Διαδραστικότητα	47
3.8.7	Παρατηρήσεις ανάλογα με ημερομηνία της παράστασης & την αστικότητα	50
3.8.8	Ερωτηματολόγια Συντελεστών ΕΛΣ	57
3.9	Παρουσίαση Συνεντεύξεων	58
3.9.1	Στελέχη ΕΛΣ	58
3.9.2	Καλλιτεχνικοί Συντελεστές	60
3.9.3	Στελέχη ΕΥΔ ΕΠΕΔΒΜ και ΕΥΤΟΠ	62
3.9.4	Στελέχη ΥΠΕΠΘ και ΥΠΠΟ	62
3.9.5	Εκπαιδευτικοί -δάσκαλοι	63
3.9.6	Εκπαιδευτικοί -διευθυντές	65
3.10	Ημερίδα	67
3.10.1	Αποδελτίωση Ερωτηματολογίων Ημερίδας	68
3.11	Στοιχεία υλοποίησης του Προγράμματος ανά αξόνΑ προτεραιότητας	70
3.11.1	Στοιχεία υλοποίησης του Προγράμματος Α.Π.1	70
3.11.2	Στοιχεία υλοποίησης του Προγράμματος Α.Π.2	75
3.11.3	Στοιχεία υλοποίησης του Προγράμματος Α.Π.3	81
4.	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	87
4.1.1	Αξιολόγηση του προγραμματικού σχεδιασμού του Προγράμματος	87
I.	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΣΤΟΧΟΘΕΣΙΑΣ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	87
II.	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	88
4.1.2	Αξιολόγηση της υλοποίησης του Προγράμματος	90

I. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ, ΤΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	90
II. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	93
4.1.3 Αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του Προγράμματος και αρχική εκτίμηση των επιπτώσεων	93
I. ΚΑΙΝΟΤΟΜΟΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	93
II. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	93
III. ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	94
IV. ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΩΝ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ	95
V. ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	96
VI. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗ ΑΞΙΑ ΤΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ	98
VII. ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΣΕ ΕΘΝΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ	98
4.1.4 Συμπεράσματα και προτάσεις	99
I. ΑΝΑΛΥΣΗ SWOT	99
II. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	101
III. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	102

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα έκθεση αποτελεί το Δεύτερο Παραδοτέο του Έργου [«Εξωτερική Αξιολόγηση της Πράξης» στο πλαίσιο του Υποέργου 1 «Οργάνωση, διοίκηση και παρακολούθηση υλοποίησης της Πράξης» των Πράξεων «Η όπερα διαδραστικά στα Δημοτικά Σχολεία» των αξόνων προτεραιότητας 1,2 & 3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» (ΕΠΕΔΒΜ)], με τίτλο «Έκθεση Αξιολόγησης Πράξεων».

Αντικείμενο του έργου είναι η ποιοτική και ποσοτική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των Πράξεων στην εκπαιδευτική κοινότητα με βάση την επιστημονική μέθοδο και τη διενέργεια έρευνας πεδίου.

Το έργο Εξωτερική Αξιολόγηση των Πράξεων «Η όπερα διαδραστικά στα Δημοτικά Σχολεία» αποτελεί ένα μέσο για τη συνολική αποτίμηση και τον εντοπισμό θετικών παρεμβάσεων και δράσεων που συνηγορούν στην αποτελεσματικότητα και την προστιθέμενη αξία της αλλά και την αντιμετώπιση προβλημάτων και ζητημάτων για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας αυτής.

Σκοπός της εξωτερικής αξιολόγησης είναι η διερεύνηση της αποτελεσματικότητας και της ποιότητας του Προγράμματος, με απώτερο στόχο την εξαγωγή χρήσιμων και αξιοποιήσιμων συμπερασμάτων για την ουσιαστικότερη εφαρμογή του Προγράμματος τόσο σε επίπεδο ex-post αξιολόγησης, όσο και χρήσης στοιχείων σε επόμενους κύκλους και προκηρύξεις του Προγράμματος.

Επομένως η παρούσα μελέτη φιλοδοξεί να παράσχει στους αρμόδιους φορείς λήψης αποφάσεων (ΕΛΣ, ΥΠΑΙΘΠΑ., ΕΥΔ ΕΠ ΕΚΔΙΒΙΜ, κλπ.), τις κατάλληλες πληροφορίες, στοιχεία και εκτιμήσεις σχετικά με την αξιολόγηση του σχεδιασμού και της εφαρμογής της εν λόγω Πράξης, προκειμένου να αναδείξει τα ισχυρά και αδύναμα σημεία της, την υλοποίηση των θετικών δράσεων και τα αποτελέσματα ή και τις επιπτώσεις της. Επιπλέον, στόχος της αξιολόγησης είναι να προσφέρει τη δυνατότητα ώστε να εντοπιστούν τα σημεία εκείνα που ενδεχομένως χρειάζονται βελτίωση ή εμφανίζουν προστιθέμενη αξία, προκειμένου να εξασφαλισθεί η τεχνογνωσία που θα επιτρέψει την αποτελεσματική μεταφορά της σε αντίστοιχες μελλοντικές παρεμβάσεις.

2. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΟΥ ΈΡΓΟΥ

2.1 Το Ε.Π. «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση»

2.1.1 Στρατηγικοί & Γενικοί Στόχοι Επιχειρησιακού Προγράμματος

Το Ε.Π. Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση 2007-13 είναι ένα από τα τρία Επιχειρησιακά Προγράμματα που συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) κατά τη διάρκεια της τέταρτης προγραμματικής περιόδου. Το Πρόγραμμα εκφράζει την πολιτική του αρμόδιου Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων για τους τομείς της Εκπαίδευσης και της Δια Βίου Εκπαίδευσης, διαθέτει πόρους ύψους περίπου 1.694 εκατ. € δημόσιας δαπάνης και καλείται να ακολουθήσει και να χτίσει πάνω στις παρεμβάσεις που υλοποιήθηκαν από τα αντίστοιχα Ε.Π. της δεύτερης και της τρίτης προγραμματικής περιόδου.

Οι διαπιστώσεις από την ανάλυση της υφιστάμενης κοινωνικοοικονομικής κατάστασης του τομέα αναφοράς του Ε.Π., οι επιτυχίες, οι αστοχίες και τα διδάγματα από την υλοποίηση πολιτικών και προγραμμάτων στον χώρο της εκπαίδευσης και της αρχικής και συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης κατά τις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους και οι απόψεις και προτάσεις που εκφράστηκαν στο πλαίσιο της διαδικασίας σχεδιασμού για την προγραμματική περίοδο 2007-13 ανέδειξαν τέσσερις βασικούς Στρατηγικούς Στόχους, στους οποίους εστιάζεται η αναπτυξιακή στρατηγική του ΕΠ, οι οποίοι είναι οι εξής:

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 1	<ul style="list-style-type: none"> Αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης και προώθηση της κοινωνικής ενσωμάτωσης
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 2	<ul style="list-style-type: none"> Αναβάθμιση των συστημάτων αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης και επαγγελματικής εκπαίδευσης και σύνδεση της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας.
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 3	<ul style="list-style-type: none"> Ενίσχυση της δια βίου εκπαίδευσης ενηλίκων
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 4	<ul style="list-style-type: none"> Ενίσχυση του ανθρώπινου κεφαλαίου για την προαγωγή της έρευνας και της καινοτομίας.

Σε επιχειρησιακό επίπεδο, οι τέσσερις αυτοί Στρατηγικοί Στόχοι εξειδικεύονται περαιτέρω σε τέσσερις **Γενικούς Στόχους**, οι οποίοι είναι οι εξής:

- Αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης και εκσυγχρονισμός του εκπαιδευτικού συστήματος.
- Αναβάθμιση των συστημάτων αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης και επαγγελματικής εκπαίδευσης και σύνδεση της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας.
- Ενίσχυση της δια βίου εκπαίδευσης, διευκόλυνση της πρόσβασης και μείωση του κοινωνικού αποκλεισμού στην εκπαίδευση.
- Προαγωγή της κοινωνίας της γνώσης με ενίσχυση του ανθρώπινου κεφαλαίου στις μεταπτυχιακές σπουδές, στην έρευνα και καινοτομία.

Άξονες Προτεραιότητας

Λόγω της ανάγκης για διακριτή προγραμματική αναφορά στις 5 Περιφέρειες Μεταβατικής Στήριξης (3 Περιφέρειες Στατιστικής Σύγκλισης – Αττική, Κεντρική Μακεδονία, Δυτική Μακεδονία και 2 Περιφέρειες Σταδιακής Εισόδου – Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο), οι τέσσερις Στρατηγικοί Στόχοι του Ε.Π. που προαναφέρθηκαν αντιστοιχούν σε δώδεκα θεματικούς **Άξονες Προτεραιότητας** (ΑΠ), με τρόπο ώστε σε κάθε Στρατηγικό Στόχο να αντιστοιχούν τρεις ΑΠ, ένας για κάθε κατηγορία Περιφερειών, με ίδιο ή παρόμοιο περιεχόμενο. Οι 12 αυτοί θεματικοί ΑΠ μαζί με τους 3 ΑΠ που αφορούν στην Τεχνική Υποστήριξη Εφαρμογής αποτελούν τον επιχειρησιακό κορμό του Ε.Π.¹

¹ ΕΠ «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση»

Γενικοί Στόχοι	Θεματικοί Άξονες Προτεραιότητας	Τίτλος
1	ΑΠ1-ΑΠ2-ΑΠ3	- Αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης και προώθηση της κοινωνικής ενσωμάτωσης
2	ΑΠ4-ΑΠ5-ΑΠ6	- Αναβάθμιση των συστημάτων αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης και επαγγελματικής εκπαίδευσης και σύνδεση της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας.
3	ΑΠ7-ΑΠ8-ΑΠ9	- Ενίσχυση της δια βίου εκπαίδευσης, διευκόλυνση της πρόσβασης και μείωση του κοινωνικού αποκλεισμού στην εκπαίδευση.
4	ΑΠ10-ΑΠ11-ΑΠ12	- Προαγωγή της κοινωνίας της γνώσης με ενίσχυση του ανθρώπινου κεφαλαίου στις μεταπτυχιακές σπουδές, στην έρευνα και καινοτομία

Ειδικοί Στόχοι

Άξονες Προτεραιότητας	Ειδικοί Στόχοι
1,2,3 Αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης και προώθηση της κοινωνικής ενσωμάτωσης (ανά κατηγορία Περιφερειών)	<ul style="list-style-type: none"> - Αναμόρφωση, εκσυγχρονισμός και αποκέντρωση του εκπαιδευτικού συστήματος- ενίσχυση της κινητικότητας του μαθητικού και φοιτητικού πληθυσμού. - Αποτίμηση της προόδου στην εκπαίδευση μέσω της εφαρμογής συστημάτων διασφάλισης της ποιότητας - αξιολόγησης των συντελεστών του εκπαιδευτικού συστήματος. - Επιτάχυνση του ρυθμού ένταξης των νέων τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών στην εκπαιδευτική διαδικασία. - Ενίσχυση της πρόσβασης και της συμμετοχής όλων στο εκπαιδευτικό σύστημα και καταπολέμηση της σχολικής διαρροής, με έμφαση στα άτομα με αναπηρία (ΑμεΑ) και τις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες (ΕΚΟ). - Ενίσχυση και βελτίωση της ποιότητας της επιμόρφωσης του εκπαιδευτικού προσωπικού της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με έμφαση στην καινοτομία και στη χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ).
4,5,6 Αναβάθμιση των συστημάτων αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης και επαγγελματικής εκπαίδευσης και σύνδεση της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας (ανά κατηγορία Περιφερειών)	<ul style="list-style-type: none"> - Επαναπροσδιορισμός του ρόλου της αρχικής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και ενίσχυση του περιεχομένου της. - Αναβάθμιση της τεχνικοεπαγγελματικής εκπαίδευσης με στόχο τη βελτίωση της ελκυστικότητας και της αποτελεσματικότητάς της. - Αποτελεσματικότερη σύνδεση του εκπαιδευτικού συστήματος με την αγορά εργασίας.
7,8,9 Ενίσχυση της δια βίου εκπαίδευσης ενηλίκων (ανά κατηγορία Περιφερειών)	<ul style="list-style-type: none"> - Ενίσχυση του συστήματος και των υπηρεσιών δια βίου εκπαίδευσης και της ίσης πρόσβασης σε αυτήν - αύξηση της συμμετοχής μέσω παροχής ειδικών κινήτρων. - Ανάπτυξη της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

Άξονες Προτεραιότητας	Ειδικοί Στόχοι
10,11,12 Ενίσχυση του ανθρώπινου κεφαλαίου για την προαγωγή της έρευνας και της καινοτομίας (ανά κατηγορία Περιφερειών)	<ul style="list-style-type: none"> - Ενίσχυση της έρευνας και της καινοτομίας μέσω προγραμμάτων βασικής και εφαρμοσμένης έρευνας και της προσέλευσης ερευνητών υψηλού επιπέδου από το εξωτερικό. - Αναβάθμιση του επιπέδου μεταπτυχιακών σπουδών ώστε να συμβάλλουν στην παραγωγή και τη διάχυση νέα γνώσης με έμφαση στις θετικές επιστήμες και τις ΤΠΕ.
13,14,15 Τεχνική Υποστήριξη Εφαρμογής (ανά κατηγορία Περιφερειών)	<ul style="list-style-type: none"> - Η ενίσχυση της ποιότητας της διαχείρισης. - Δημοσιότητα και πληροφόρηση.

Ειδικότερα, οι Άξονες Προτεραιότητας και οι Ειδικοί Στόχοι αποτελούν τη βάση για την περαιτέρω εξειδίκευση του προγραμματικού σχεδιασμού του ΕΠ σε **Γενικές Κατηγορίες Παρεμβάσεων** και **Δράσεις** (Κατηγορίες Πράξης).

Οι Πράξεις «**Η όπερα Διαδραστικά στα Δημοτικά Σχολεία**» είναι άμεσα συνυφασμένες με τον 1ο Στρατηγικό Στόχο «Αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης και προώθηση της κοινωνικής ενσωμάτωσης» και εντάσσονται στην ευρύτερη στρατηγική της χώρας για την εκπαίδευση και τη δια βίου μάθηση, η οποία αποδίδει στον πολιτισμό καθοριστική σημασία.

Εξειδικεύοντας δε περαιτέρω τους δεσμούς συνάφειας του περιεχομένου των Πράξεων με την επιχειρησιακή στοχοθέτηση του ΕΠΕΚΔΙΒΜ, οι Πράξεις εντάσσονται στους Άξονες Προτεραιότητας 1, 2, 3, με Ειδικό Στόχο την «Αναμόρφωση, εκσυγχρονισμός και αποκέντρωση του εκπαιδευτικού συστήματος – ενίσχυση της κινητικότητας του μαθητικού και φοιτητικού πληθυσμού».

Στο πλαίσιο του ειδικού αυτού στόχου, οι Πράξεις δίνουν έμφαση σε δράσεις και παρεμβάσεις που ενσωματώνουν πολιτιστικά στοιχεία, όπως προβλέπεται από την ευρωπαϊκή πολιτική για την εκπαίδευση, όχι μόνο εξοικειώνοντας τα παιδιά με τις τέχνες (ειδικά με μη διαδεδομένες μορφές τέχνης όπως είναι η όπερα), αλλά και χρησιμοποιώντας τις τέχνες ως διδακτικό εργαλείο.

2.2 Το «Νέο Σχολείο»

Το «Νέο Σχολείο» αποτελεί τη στρατηγική προσέγγιση για τη μεταρρύθμιση στην παιδεία και στοχεύει στην αναμόρφωση του εκπαιδευτικού συστήματος σύμφωνα με τις ανάγκες των μαθητών και των νέων οικονομικών και κοινωνικών συνθηκών. Το «Νέο Σχολείο» υλοποιείται μέσα από ένα πλέγμα επιλεγμένων δράσεων, όπου υπηρετούνται συνολικά οι εκπαιδευτικοί στρατηγικοί στόχοι, κοινοί σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως:

- προώθηση της δια βίου μάθησης,
- βελτίωση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης,
- προαγωγή της κοινωνικής συνοχής και της ενεργού συμμετοχής στα κοινά,
- ενίσχυση της καινοτομίας, δημιουργικότητας και επιχειρηματικού πνεύματος.

Το εγχείρημα που ονομάζεται «Νέο Σχολείο» ανταποκρίνεται στις νέες εκπαιδευτικές ανάγκες και προκλήσεις του 21ου αιώνα, θέτει τον μαθητή στο επίκεντρο των αλλαγών με σκοπό τη συνολική βελτίωση του επιπέδου σπουδών των μαθητών, καθώς και της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης. Αποτελεί ένα σχολείο ανοιχτό στην κοινωνία, στις ιδέες, στη γνώση και στο μέλλον, για μαθητές που είναι η επένδυση του μέλλοντος, ψηφιακό, καινοτόμο, πράσινο, ολόημερο. Πρωταγωνιστής είναι ο μαθητής χωρίς κοινωνικές, οικονομικές, μορφωτικές, θρησκευτικές ή πολιτισμικές διακρίσεις και ανισότητες με τη συμμετοχή του μαχόμενου εκπαιδευτικού στην τάξη.

Οι στρατηγικοί στόχοι στο πλαίσιο του «Νέου Σχολείου» υποστηρίζονται με:

- Διασφάλιση της πρόσβασης στην προσχολική εκπαίδευση και αύξηση της συμμετοχής από την ηλικία των 4 ετών
- Διασφάλιση της πρόσβασης στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση.
- Μείωση του ποσοστού μαθητών που τελειώνουν την υποχρεωτική εκπαίδευση με χαμηλές επιδόσεις στην ανάγνωση, τα μαθηματικά και τις θετικές επιστήμες.
- Μείωση του ποσοστού της σχολικής διαρροής από την υποχρεωτική εκπαίδευση.
- Πιστοποίηση των γνώσεων ξένης γλώσσας και χρήσης Η/Υ
- Δραστική αύξηση του ποσοστού των εκπαιδευτικών που χρησιμοποιούν την τεχνολογία για τη διδασκαλία.

Μέσα στο πλαίσιο αυτό, το «Νέο Σχολείο» ως ευρύτερη στρατηγική της χώρας για την εκπαίδευση και τη δια βίου μάθηση αποδίδει στον πολιτισμό καθοριστική σημασία, τόσο:

- κατά τη διαμόρφωση και τον εμπλουτισμό του περιεχομένου των προγραμμάτων εκπαίδευσης και δια βίου μάθησης και του σχετικού εκπαιδευτικού υλικού όσο και
- ως εργαλείο για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της εκπαίδευσης, της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών αλλά και της δια βίου μάθησης.

Η διαμόρφωση του νέου προγράμματος σπουδών (ΠΣ) προσχολικής, πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σύμφωνα με τις αρχές του «Νέου Σχολείου», αποτελεί αφετηρία για κάθε αλλαγή στο εκπαιδευτικό σύστημα. Το ΠΣ αποτελεί ένα συνολικό πλαίσιο εκπαιδευτικών στόχων, πρακτικών και εμπειριών που αποσκοπούν στην καλλιέργεια χαρακτηριστικών και ικανοτήτων τα οποία δίνουν στους νέους τη δυνατότητα να ανταποκριθούν στις πολλαπλές απαιτήσεις και ρόλους της ενήλικης ζωής, να ανταπεξέλθουν στις προκλήσεις του 21ου αιώνα, να συνεχίσουν να μαθαίνουν δια βίου και να συμμετέχουν πλήρως ως ενεργοί πολίτες της ελληνικής, ευρωπαϊκής και παγκόσμιας κοινωνίας. Το νέο ΠΣ είναι ανοικτό και ευέλικτο, δίνοντας δυνατότητες τοπικών εφαρμογών και βαθμούς ελευθερίας στον εκπαιδευτικό, στοχοκεντρικό, ενιαίο, συνεκτικό, συνοπτικό, διαθεματικό, βιωματικό και παιδαγωγικά διαφοροποιημένο καλλιεργώντας συνεργατικούς, αυτοκατευθυνόμενους και άλλους τρόπους μάθησης.

Ένας από τους κεντρικούς πυλώνες των βασικών αρχών του «Νέου Σχολείου», στους οποίους βασίζεται η διαδικασία μετάβασης προς την εφαρμογή νέων Προγραμμάτων Σπουδών, **είναι η αξιοποίηση του πολιτισμού στην εκπαίδευση.**

Η ενσωμάτωση του θεσμού του πολιτισμού στο εκπαιδευτικό σύστημα, υλοποιείται τόσο μέσω της εξοικείωσης των παιδιών με τις τέχνες όσο και μέσω της χρήσης των τεχνών ως διδακτικό εργαλείο. Τα κύρια εργαλεία είναι

(α) η ανάπτυξη της θεατρικής παιδείας και αξιοποίηση του θεατρικού παιχνιδιού,

(β) η διδασκαλία της μουσικής για την ανάπτυξη των μουσικών δεξιοτήτων των μαθητών αλλά και για την καλύτερη γνώση της μουσικής στο μεγαλύτερο δυνατό εύρος και

(γ) η ανάδειξη της δυναμικής των εικαστικών και της αισθητικής αγωγής για την καλλιέργεια της προσωπικότητας των μαθητών αλλά και για τη γνωστική διαδικασία.

Το μαθησιακό πεδίο "Πολιτισμός - Δραστηριότητες Τέχνης" στην Υποχρεωτική Εκπαίδευση, περιλαμβάνει τρεις διακριτές περιοχές πιθανών παρεμβάσεων κατά τον σχεδιασμό των νέων ΠΣ:

- 1.1. Προτεινόμενες παρεμβάσεις σχετικά με τα μαθησιακά αντικείμενα Τέχνης (πόσες προβλεπόμενες ώρες στο εβδομαδιαίο Ωρολόγιο Πρόγραμμα, ποια ακριβώς μαθησιακά αντικείμενα Τέχνης και με ποιο περιεχόμενο, ποια διδακτική μεθοδολογία και ποιο πλαίσιο δραστηριοτήτων). Οι παρεμβάσεις αυτές είναι απαραίτητο να εξειδικεύονται χωριστά για τη βαθμίδα της Α' βάθμιας Εκπαίδευσης και για τη βαθμίδα της Β' βάθμιας Εκπαίδευσης.
- 1.2. Παρεμβάσεις και διατύπωση προτάσεων για εκπαιδευτικές δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τη διάχυση των εννοιών του Πολιτισμού μέσα στα προβλεπόμενα γνωστικά αντικείμενα του ΠΣ. Πέραν δηλαδή των αντικειμένων που αναφέρονται στην καλλιτεχνική έκφραση, θα πρέπει να προβλεφθούν προτάσεις για συλλογικές, συνθετικές δραστηριότητες (projects) που αναφέρονται στη διάχυση θεμάτων πολιτισμού μέσα στα προβλεπόμενα γνωστικά αντικείμενα. Το περιεχόμενο και ο χαρακτήρας των προτάσεων διάχυσης πολιτισμού, βασίζονται στην επιλογή θεμελιακών εννοιών - δεικτών

πολιτισμού και στον σχεδιασμό αντίστοιχων εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων οι οποίες να αναδεικνύουν τις έννοιες αυτές στο πλαίσιο του κάθε γνωστικού αντικειμένου.

- 1.3. Θεσμική κατοχύρωση των σημερινών προαιρετικών Προγραμμάτων Πολιτισμού στην Α' βάρθμια και την Β' βάρθμια Εκπαίδευση, σε ζώνη Ελεύθερων Δραστηριοτήτων (ελεύθερα projects) μέσα στο Ωρολόγιο Πρόγραμμα ή άλλου είδους πρόβλεψή τους εκτός σχολικού χρόνου.

Οι πέντε θεμελιώδεις έννοιες που προτάσσονται ως δείκτες Πολιτισμού γύρω από τις οποίες μπορούν να σχεδιαστούν οι δραστηριότητες είναι:

- η επικοινωνία
- η σχέση με το παρελθόν
- η καλλιτεχνική έκφραση
- η κοινωνική συνείδηση και
- η σχέση με τον «άλλον»

Οι Πράξεις «**Η όπερα διαδραστικά στα Δημοτικά Σχολεία**» υλοποιούνται στο πλαίσιο των παρεμβάσεων του «Νέου Σχολείου» και αφορούν την οργάνωση και υλοποίηση δράσεων ενσωμάτωσης πολιτιστικών στοιχείων στην εκπαίδευση μέσω της υλοποίησης περιοδείας με διαδραστικές μουσικό-θεατρικές παραστάσεις, ειδικά για παιδιά, σε σχολεία της επικράτειας και συγκεκριμένα σε ολόημερα Δημοτικά Σχολεία του ενιαίου αναμορφωμένου εκπαιδευτικού προγράμματος (ΕΑΕΠ).

2.3 Η Εθνική Λυρική Σκηνή

Η Εθνική Λυρική Σκηνή (ΕΛΣ) ιδρύθηκε το 1940 και από την πρώτη στιγμή, παράλληλα με την όπερα, καλλιεργήθηκαν εξίσου η οπερέτα και ο χορός. Αρχικά ο λυρικός θίασος λειτούργησε ως τμήμα του Εθνικού Θεάτρου και έδινε παραστάσεις στη σκηνή του νεοκλασικού θεάτρου του Τσίλλερ, επί της οδού Αγίου Κωνσταντίνου.

Το 1944 ο οργανισμός ανακηρύχτηκε αυτόνομο Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου, λαμβάνοντας και επίσημα την επωνυμία «Εθνική Λυρική Σκηνή» και από το 1946 ο θίασος οπερέτας της ΕΛΣ έγινε ξεχωριστό τμήμα. Το 1974 η ευθύνη του θεάτρου περιήλθε στη δικαιοδοσία του υπουργείου Πολιτισμού. Σταδιακά η ΕΛΣ ανέπτυξε τον τομέα των συμπαραγωγών με λυρικά θέατρα άλλων χωρών, και έτσι σήμερα συνεργάζεται με ορισμένα από τα πιο σημαντικά. Ανταποκρινόμενη στις σύγχρονες απαιτήσεις, σήμερα η ΕΛΣ προετοιμάζει μελλοντικούς θεατές μέσα από την Παιδική Σκηνή και προσφέρει δημιουργικό βήμα σε σύγχρονους συνθέτες μέσα από παραγγελίες νέων έργων.

Μέχρι σήμερα η Ε.Λ.Σ. έχει κάνει σημαντικά βήματα και έχει ενσωματώσει στις δραστηριότητες της τη χρήση των νέων τεχνολογιών μέσα από δύο έργα τα οποία και χρηματοδοτήθηκαν από το Ε.Π. «Κοινωνία της Πληροφορίας». Πιο συγκεκριμένα, η Εθνική Λυρική Σκηνή στο πλαίσιο της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου 2000-2006, υλοποίησε έργα, συνολικού προϋπολογισμού 711.562,32 € που αποτέλεσαν το πρώτο βήμα για την απόκτηση επαρκούς τεχνολογικής υποδομής, τη διεξαγωγή των ενεργειών ψηφιοποίησης του αρχειακού υλικού ώστε να δημιουργηθούν 11 ολοκληρωμένες ψηφιακές συλλογές αρχειακού υλικού, καθώς και την προετοιμασία για την προγραμματική περίοδο που διανύεται.

Ειδικότερα, τα Έργα που υλοποίησε η Εθνική Λυρική Σκηνή, στο πλαίσιο του Ε.Π. «Κοινωνία της Πληροφορίας» 2000-2006 έχουν ως εξής:

A/A	Τίτλος Έργου	Προϋπολογισμός
1	Δημιουργία θεματικής Μονάδας τεκμηρίωσης για τη συντήρηση και αξιοποίηση των πολιτιστικών συλλογών της Εθνικής Λυρικής Σκηνής σε ψηφιακή μορφή	424.717,76 €
2	Δημιουργία αλληλεπιδραστικής θεματικής έκθεσης «οι Έλληνες συνθέτες στην Εθνική Λυρική Σκηνή».	123.455,00 €
3	Προσαρμογή των πληροφοριακών συστημάτων της Εθνικής Λυρικής Σκηνής στο ευρώ	92.633,56 €
4	Παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών για τη μελέτη, ωρίμανση πράξεων που θα χρηματοδοτηθούν κατά τη Δ' Προγραμματική Περίοδο 2007-2013, από το Ε.Π. Ψηφιακή Σύγκλιση και το Ε.Π. «Διοικητική Μεταρρύθμιση»	70.756,00 €
Σύνολο		711.662,32€

Αντίστοιχα, στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2007-2014, η Εθνική Λυρική Σκηνή, κεφαλαιοποιώντας την τεχνογνωσία της ως Δικαιούχος, συμμετέχει ενεργά στην ενσωμάτωση των νέων τεχνολογιών στον τομέα του πολιτισμού ενώ προσπαθεί να φέρει τον πολιτισμό και την τέχνη της όπερας πιο κοντά στην εκπαιδευτική διαδικασία. Συγκεκριμένα, η Εθνική Λυρική, έχει εντάξει και υλοποιεί τρία (3) έργα, δύο (2) στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ψηφιακή Σύγκλιση» και ένα (1) στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Εκπαίδευση και Δια βίου Μάθηση». Παρακάτω παρουσιάζεται ο κατάλογος των έργων που υλοποιούνται με συνοπτική περιγραφή των χαρακτηριστικών τους:

ΕΠ ΨΗΦΙΑΚΗ ΣΥΓΚΛΙΣΗ

Ανάπτυξη ψηφιακών υποδομών για την ενίσχυση της δράσης νέων Δημιουργών e-Audition, Π/Υ 202.300 €

Αντικείμενο του έργου είναι η ανάπτυξη διαδικτυακής πλατφόρμας μέσω της οποίας οι καλλιτέχνες-δημιουργοί θα έχουν τη δυνατότητα να επικοινωνήσουν με την Εθνική Λυρική Σκηνή την καλλιτεχνική τους εργασία και δημιουργία, με φόρτωση και αντίστοιχων αρχείων εικόνας, ήχου και video προκειμένου αυτή να αξιολογηθεί και αξιοποιηθεί στις καλλιτεχνικές παραγωγές του φορέα. Παράλληλα το ίδιο σύστημα θα δίνει τη δυνατότητα προσωποποιημένης εγγραφής χρήστη (profiling) και θα υποστηρίζει υπηρεσίες, όπως: πληροφόρησης των καλλιτεχνών και λοιπών ενδιαφερόμενων για τις παραγωγές, τις διαγωνιστικές διαδικασίες και αποτελέσματα και τα λοιπά θέματα λειτουργίας του φορέα υποβολής/αποδοχής δήλωσης συμμετοχής στους διαγωνισμούς/ακροάσεις για την καλλιτεχνική παραγωγή του φορέα δικτύωσης των καλλιτεχνών και δημιουργίας δημιουργικών ομάδων (e-communities)

ΕΠ ΨΗΦΙΑΚΗ ΣΥΓΚΛΙΣΗ

Αξιοποίηση σύγχρονων συστημάτων και τεχνολογιών για την παροχή νέων καινοτόμων ψηφιακών υπηρεσιών από τον χώρο της Όπερας, Π/Υ 2.418.190 €

Το «Εικονικό Εκπαιδευτικό Μουσείο Όπερας» θα συμβάλει στη συνολική προσπάθεια αναβάθμισης αυτού του τόσο σημαντικού πολιτιστικού θεσμού για τη χώρα μας. Μέσα από το πλούσιο αρχειακό και εκθεματικό υλικό της Εθνικής Λυρικής Σκηνής θα αναπαρασταθεί διαδραστικά και διαδικτυακά με τη μορφή εικονικού μουσείου ο πολιτιστικά συναρπαστικός κόσμος της Όπερας με απώτερο σκοπό να αναδειχθεί τόσο ως κυρίαρχο στοιχείο των δραστηριοτήτων της Εθνικής Λυρικής Σκηνής, όσο και ως αναπόσπαστο κομμάτι της καλλιτεχνικής ζωής της χώρας.

ΕΠΑΒΜΘ

Η όπερα διαδραστικά στα Δημοτικά Σχολεία, Π/Υ 2.344.650,00 €

Οι Πράξεις έχουν ως αντικείμενο την οργάνωση και υλοποίηση δράσεων ενσωμάτωσης πολιτιστικών στοιχείων στην εκπαίδευση μέσω της υλοποίησης περιοδείας σε ένα Σχολικό Έτος με διαδραστικές μουσικό-θεατρικές παραστάσεις, ειδικά για παιδιά, σε σχολεία της επικράτειας και συγκεκριμένα στα ολόημερα Δημοτικά Σχολεία του ενιαίου αναμορφωμένου εκπαιδευτικού προγράμματος Στο πλαίσιο των Πράξεων η Εθνική Λυρική Σκηνή θα υλοποιήσει εκτός των παραστάσεων και πλήθος εκπαιδευτικών εργασιών προκειμένου να εμψυχήσει στους εκπαιδευτικούς των σχετικών ειδικοτήτων τη μεθοδολογία για το πώς ανεβαίνει μια ποιοτική μουσικό-θεατρική παιδική παράσταση, ενώ επιπλέον θα παραχθεί αντίστοιχο εκπαιδευτικό πακέτο με υποστηρικτικό μουσικό-θεατρικό υλικό ώστε να βοηθήσει τους εκπαιδευτικούς στις επόμενες σχολικές χρονιές να κάνουν τα δικά τους ανεβάσματα μουσικό-θεατρικών παραστάσεων

ΕΠ ΨΗΦΙΑΚΗ ΣΥΓΚΛΙΣΗ

Θα πρέπει να επισημανθεί ότι η Εθνική Λυρική Σκηνή είχε υποβάλει πρόταση για το έργο «Digi-Λυρική» στο Ε.Π. Ψηφιακή Σύγκλιση, συνολικού προϋπολογισμού 760.250,00 €, το οποίο δεν εγκρίθηκε λόγω μη πληρότητας της πρότασης. Εν τούτοις, η συνεχής δραστηριότητα της Εθνικής Λυρικής Σκηνής, να ενσωματώσει τις νέες τεχνολογίες στον τομέα του πολιτισμού, δείχνει την προσπάθεια του φορέα να κάνει πιο προσιτή την τέχνη στους πολλούς.

2.4 Η Πράξη «Η όπερα διαδραστικά στα Δημοτικά Σχολεία – ΑΠ. 1, 2 και 3»

Στο πλαίσιο της με Κωδικό 106 Πρόσκλησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος (ΕΠ) «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» (ΕΔΒΜ) η Εθνική Λυρική Σκηνή (ΕΛΣ) έχει αναλάβει ως Δικαιούχος την υλοποίηση των Πράξεων με τίτλο «Η όπερα διαδραστικά στα Δημοτικά Σχολεία» στους Άξονες Προτεραιότητας 1, 2 και 3 αντίστοιχα του ΕΠΕΔΒΜ, οι οποίες συγχρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση - Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και από Εθνικούς πόρους.

Οι Πράξεις ήταν και είναι άμεσα συνυφασμένες με τον 1ο Στρατηγικό Στόχο «Αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης και προώθηση της κοινωνικής ενσωμάτωσης» και εντάσσονται στην ευρύτερη στρατηγική της χώρας για την εκπαίδευση και τη δια βίου μάθηση, η οποία αποδίδει στον πολιτισμό καθοριστική σημασία, τόσο:

- κατά τη διαμόρφωση και τον εμπλουτισμό του περιεχομένου των προγραμμάτων εκπαίδευσης και δια βίου μάθησης και του σχετικού εκπαιδευτικού υλικού, όσο και
- ως εργαλείο για την βελτίωση της αποτελεσματικότητας της εκπαίδευσης, της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών και της δια βίου μάθησης.

Κύριο αντικείμενο των Πράξεων ήταν η προετοιμασία και η υλοποίηση περιοδείας με διαδραστικές μουσικό-θεατρικές παραστάσεις, ειδικά για παιδιά, σε Δημοτικά Σχολεία ανά την Ελλάδα και συγκεκριμένα σε ολόημερα Δημοτικά Σχολεία του Ενιαίου Αναμορφωμένου Εκπαιδευτικού Προγράμματος (ΕΑΕΠ), όπως αυτά ορίζονται στη σχετική Υπουργική Απόφαση και στις τροποποιήσεις αυτής. Εκτός των παραστάσεων, προβλεπόταν και η υλοποίηση εκπαιδευτικών εργασιών προκειμένου να επιμορφωθούν-διδαχθούν οι εκπαιδευτικοί των σχετικών ειδικοτήτων, τη μεθοδολογία για το πώς ανεβαίνει μια ποιοτική μουσικό-θεατρική παιδική παράσταση. Σε συνάρτηση με αυτά, προβλεπόταν να παραχθεί εκπαιδευτικό πακέτο με υποστηρικτικό μουσικό-θεατρικό υλικό το οποίο θα βοηθά τους εκπαιδευτικούς να ανεβάζουν οι ίδιοι μουσικό-θεατρικές παραστάσεις κατά τις επόμενες σχολικές χρονιές.

Αναλυτικά στοιχεία του περιεχομένου του έργου αναφέρονται στην προκήρυξη του παρόντος διαγωνισμού και στο πρώτο Παραδοτέο του Έργου.

3. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ «Η ΟΠΕΡΑ ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΑ ΣΤΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ» - ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

3.1 Μεθοδολογική Προσέγγιση Αξιολόγησης

Στο πλαίσιο της εξωτερικής αξιολόγησης του Εκπαιδευτικού Προγράμματος «Η όπερα διαδραστικά στα Δημοτικά Σχολεία – ΑΠ. 1, 2 και 3», χρησιμοποιήθηκαν τόσο ποσοτικές όσο και ποιοτικές μέθοδοι.

Για την ποσοτική συλλογή στοιχείων υπάρχουν αρκετές τεχνικές. Πληροφορίες μπορούν να συλλεχθούν μέσω ερωτηματολογίων, μέσω παρατήρησης ή ακόμα μέσω δευτερογενών πηγών. Παρόλα αυτά, δόθηκε έμφαση στα ερωτηματολόγια καθώς τα κυριότερα χαρακτηριστικά των ποσοτικών τεχνικών συλλογής στοιχείων μπορούν να αναλυθούν μέσα από αυτά.

Στην εξωτερική αξιολόγηση η ποιοτική προσέγγιση χρησιμοποιήθηκε συμπληρωματικά προς την ποσοτική, κατά τη διάρκεια της αξιολόγησης. Χαρακτηριστικό γνώρισμα των ποιοτικών προσεγγίσεων είναι ότι παρέχουν τη δυνατότητα εμβάθυνσης και εκλέπτυνσης ποικίλων διαστάσεων.

Τα στοιχεία που συγκεντρώνονται με την ποιοτική προσέγγιση, σκιαγραφούν όχι μόνο στάσεις, απόψεις, αλλά επιπλέον ανασύρουν στην επιφάνεια τις, διεργασίες σχηματισμού τους, μεταξύ τους αλληλεξαρτήσεις, πτυχές και πλέγματα πρακτικών και σχέσεων που δεν είναι δυνατόν να εντοπιστούν ή να κατανοηθούν διαφορετικά. Εξίσου σημαντικά χαρακτηριστικά των ποιοτικών προσεγγίσεων είναι η ευκαμψία της συλλογής υλικού, η διαπροσωπική σχέση που αναπτύσσεται μεταξύ των μερών και η μορφή των στοιχείων τα οποία θα προκύψουν και τα οποία καλύπτουν όλη την κλίμακα της ανθρώπινης επικοινωνίας.

Τα εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν για τη διεξαγωγή της αξιολόγησης ήταν:

- Έρευνα γραφείου-Βιβλιογραφική έρευνα
- Συνεντεύξεις
 - Στελέχη Υπουργείων και Διαχειριστικών Αρχών
 - Διευθυντές σχολείων
 - Εκπαιδευόμενοι εκπαιδευτικοί-δάσκαλοι
 - Στελέχη της ΕΛΣ
 - Καλλιτεχνικοί συντελεστές
- Έρευνα πεδίου
 - Εκπαιδευόμενοι μαθητές
 - Εκπαιδευόμενοι εκπαιδευτικοί-δάσκαλοι
 - Διευθυντές σχολείων
 - Σύλλογοι γονέων
 - Γονείς
- Επί τόπου παρατήρηση

Αναλυτικά μεθοδολογικά στοιχεία για την αξιολόγηση παρουσιάστηκαν στο Παραδοτέο 1 «Αποτύπωση του πλαισίου εφαρμογής του προγράμματος».

3.2 Οργάνωση της Έκθεσης Αξιολόγησης

Δομή και στοιχεία της έκθεσης αξιολόγησης

Η έκθεση αξιολόγησης περιέχει:

- Περιγραφή του περιβάλλοντος εντός του οποίου υλοποιήθηκε το έργο.
- Αποτύπωση των σημαντικότερων στοιχείων που έχουν συλλεχθεί με τη χρήση των προαναφερόμενων εργαλείων, μεγάλο μέρος της οποίας καταλαμβάνουν οι αποδελτιώσεις² των ερευνών με ερωτηματολόγια και με συνεντεύξεις.
- Αποδελτίωση των ερωτηματολογίων της ημερίδας η οποία αποτέλεσε σημαντικό στοιχείο της δημοσιότητας του έργου.
- Τα στοιχεία αποτύπωσης του έργου ανά άξονα προτεραιότητας.
- Την τελική αξιολόγηση του προγράμματος.

Κατά τις παρουσιάσεις των ανωτέρω στοιχείων, από τα ερωτηματολόγια και τις συνεντεύξεις, διατυπώνονται αναπόφευκτα οι αξιολογικές κρίσεις των ατόμων των ομάδων που υπόκεινται στην έρευνα και περιορισμένα σχόλια του αξιολογητή. Εκτενή σχόλια του ερευνητή διατυπώνονται στην τελική έκθεση αξιολόγησης.

Η τελική έκθεση αξιολόγησης στηρίζεται στους εξής τρεις άξονες:

- Αξιολόγηση του προγραμματικού σχεδιασμού του Προγράμματος.
- Αξιολόγηση της υλοποίησης του Προγράμματος.
- Αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του Προγράμματος και αρχική εκτίμηση των επιπτώσεων.

Οι τρεις άξονες της αξιολόγησης θα αναλυθούν σε επιμέρους συνιστώσες. Πρέπει να σημειωθεί ότι η αξιολόγηση θα καταλήξει, με βάση τα ευρήματα των επιμέρους εργασιών που θα γίνουν στο πλαίσιο των συνιστωσών της, σε συμπεράσματα και προτάσεις για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας του Προγράμματος.

- **Αξιολόγηση του προγραμματικού σχεδιασμού του Προγράμματος**
 - Αξιολόγηση στοχοθεσίας και σχεδιασμού του Προγράμματος.
 - Αξιολόγηση της οργάνωσης του Προγράμματος.
- **Αξιολόγηση της υλοποίησης του Προγράμματος**
 - Αξιολόγηση της πορείας υλοποίησης του Προγράμματος και του μηχανισμού εφαρμογής του.
 - Αξιολόγηση της Δημοσιότητας του Προγράμματος.
- **Αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του Προγράμματος και αρχική εκτίμηση των επιπτώσεων**
 - Ανταπόκριση Προγράμματος στις ανάγκες των συμμετεχόντων.
 - Αναμενόμενα αποτελέσματα του Προγράμματος.
 - Εκτιμώμενες επιπτώσεις.
 - Κοινωνική προστιθέμενη αξία των δράσεων.
 - Ενσωμάτωση σε εθνικές πολιτικές.

3.3 Επί τόπου παρατήρηση

Η επί τόπου παρουσίαση πραγματοποιήθηκε στις 28 και 29 Μαρτίου 2013 σε δημοτικό σχολείο της Αττικής. Το πρόγραμμα παρακολούθησαν δύο στελέχη του αναδόχου τόσο κατά την πρώτη μέρα στο Δημοτικό Σχολείο όσο και τη δεύτερη μέρα στο πολιτιστικό κέντρο που παραχωρήθηκε από το Δήμο για την πραγματοποίηση της παράστασης. Εκτός από την περιγραφή των δρώμενων, που παρουσιάζονται στην έκθεση του Παραρτήματος 4 της μελέτης, τα στελέχη είχαν την ευκαιρία να ζήσουν το κλίμα που δημιουργήθηκε στο σχολείο και στο

² Οι πλήρεις αποδελτιώσεις των ερωτηματολογίων παρατίθενται στο Παράρτημα 1 της παρούσας έκθεσης.

πνευματικό κέντρο και να συζητήσουν, με τους εκπαιδευτικούς του σχολείου, τις καλλιτεχνικές εκπαιδευτικές τους μουσικούς, μονωδούς και άλλους συντελεστές του προγράμματος. Η επί τόπου παρατήρηση έδωσε την ευκαιρία στα στελέχη να διαμορφώσουν προσωπική άποψη για την υλοποίηση του προγράμματος.

3.4 Στοιχεία υλοποίησης του Προγράμματος

Κύριο αντικείμενο των Πράξεων ήταν η προετοιμασία και η υλοποίηση περιοδείας με διαδραστικές μουσικό-θεατρικές παραστάσεις, ειδικά για παιδιά, σε Δημοτικά Σχολεία ανά την Ελλάδα και συγκεκριμένα σε ολόημερα Δημοτικά Σχολεία του ενιαίου αναμορφωμένου εκπαιδευτικού προγράμματος, όπως αυτά ορίζονται στη σχετική Υπουργική Απόφαση και στις τροποποιήσεις αυτής.

Επιπλέον, στο πλαίσιο των εν λόγω Πράξεων εντάχθηκε και η υλοποίηση εκπαιδευτικών εργαστηρίων ώστε να μεταφερθεί κατάλληλη τεχνογνωσία στους εκπαιδευτικούς των σχετικών ειδικοτήτων για να είναι σε θέση τα επόμενα Σχολικά Έτη να προετοιμάσουν και να υλοποιήσουν οι ίδιοι τα δικά τους ανεβάσματα μουσικό-θεατρικών παραστάσεων.

Άμεσα ωφελούμενοι και αποδέκτες των Πράξεων, ήταν:

- 21.000 μαθητές Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης των Δημοτικών Σχολείων με Ενιαίο Αναμορφωμένο Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα που συμμετείχαν στο πρόγραμμα
- 350 εκπαιδευτικοί των σχετικών ειδικοτήτων που συμμετείχαν στο πρόγραμμα κατά την προετοιμασία και τη διενέργεια των παραστάσεων
- 70 Δημοτικά Σχολεία που μετά από επιλογή ήταν αποδέκτες του προγράμματος

Οι Πράξεις υλοποιήθηκαν σύμφωνα με τον σχεδιασμό όπως αυτός περιγράφεται στο τεχνικό δελτίο του έργου και περιλαμβάνει τρεις (3) κάθετες ενότητες δράσεων και τέσσερις (4) οριζόντιες υποστηρικτικές, οι οποίες είχαν καταναμηθεί σε δύο (2) Υποέργα.

Οι κάθετες ενότητες δράσεων αφορούσαν στη:

1. Διοργάνωση περιοδείας για ένα Σχολικό Έτος με διαδραστικές μουσικό-θεατρικές παραστάσεις, ειδικά για παιδιά, σε ολόημερα δημοτικά σχολεία της επικράτειας με ενιαίο αναμορφωμένο πρόγραμμα, όπως αυτό ισχύει στο πλαίσιο υλοποίησης του «Νέου Σχολείου».
2. Εκπαίδευση της σχολικής κοινότητας σχετικά με την υλοποίηση διαδραστικών μουσικό-θεατρικών παραστάσεων παράλληλα με την προετοιμασία και τη διενέργεια της παράστασης.
3. Δημιουργία διαδικτυακού κόμβου στο www.nationalopera.gr και ψηφιοποίηση εκπαιδευτικού υλικού.

Οι οριζόντιες ενότητες δράσεων αφορούσαν στην:

1. Οργάνωση και Διοίκηση των Πράξεων.
2. Προβολή και Δημοσιότητα.
3. Εξωτερική αξιολόγηση των Πράξεων.
4. Παροχή υπηρεσιών τεχνικής υποστήριξης για την υλοποίηση των Πράξεων.

Οι ανωτέρω Δράσεις είχαν καταναμηθεί σε δύο (2) υποέργα με τίτλους:

- Υποέργο 1: «Οργάνωση, διοίκηση και παρακολούθηση υλοποίησης της Πράξης»
- Υποέργο 2: «Παροχή υπηρεσιών μετακίνησης, διαμονής και εστίασης»

3.4.1 Υλοποίηση των δράσεων των Πράξεων

Υλοποίηση της Δράσης 1: Διοργάνωση Περιοδείας

Η Δράση περιελάμβανε τις ενέργειες προετοιμασίας καθώς και υλοποίησης της περιοδείας κατά τα Σχολικά Έτη 2011-2012 και 2012-2013 με περίπου εβδομήντα (70) διαδραστικές μουσικό-θεατρικές παραστάσεις για παιδιά 6-12 ετών σε σχολεία της επικράτειας και συγκεκριμένα σε επιλεγμένα ολόημερα Δημοτικά Σχολεία με ενιαίο αναμορφωμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα (στο σύνολο των 3 Πράξεων).

Η δράση πράγματι υλοποιήθηκε σε εβδομήντα ολόημερα σχολεία, με ενιαίο αναμορφωμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα, τα οποία αναφέρονται σε επόμενο κεφάλαιο.

Κατά την προετοιμασία περιοδείας υλοποιήθηκαν:

- Η επιλογή έργου (η όπερα του G. Rossini «Ο Κουρέας της Σεβίλλης») σε συνεργασία με την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Παιδείας.
- Η διασκευή του έργου σε διαδραστικό έργο για παιδιά.
- Η διενέργεια ακροάσεων και η επιλογή καλλιτεχνών καθώς και των συντελεστών παραγωγής.
- Η επιλογή κατάλληλων Σχολικών Μονάδων μετά από αποστολή ερωτηματολογίων, συλλογή αιτημάτων και διενέργεια επιτόπιων ελέγχων σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Σπουδών της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας.
- Η προμήθεια υλικών κατασκευών, τεχνικής κάλυψης και λοιπών υλικών αναγκαίων για την προετοιμασία και διενέργεια παραστάσεων.

Για τη διενέργεια περιοδείας ανά την Ελλάδα, η Εθνική Λυρική Σκηνή συγκρότησε την περιοδεύουσα ομάδα η οποία αποτελείτο συνολικά από 70 άτομα, διαφόρων ειδικοτήτων όπως μονωδοί, μαέστροι, μουσικοί, χορευτές, οδηγός σκηνής, πιανίστες, εκπαιδευτές, φροντιστές, ενδύτριες, ες, καλλιτεχνικός επιμελητής, φωτιστές, μακιγιέρ, κομμωτές κλπ. Κατά την πραγματοποίηση της περιοδείας υλοποιήθηκαν οι προβλεπόμενες υπηρεσίες μετακίνησης και διαμονής καθώς και υπηρεσίες μεταφοράς του απαραίτητου εξοπλισμού (σκηνικών, κοστούμιών, λοιπού εξοπλισμού κλπ.) με φορτηγό που παραχωρήθηκε από τη Λυρική Σκηνή για τις ανάγκες του Έργου.

Σε κάθε σχολείο η διαδραστική παράσταση διήρκεσε 2 ημέρες, εκ των οποίων η πρώτη αφιερώθηκε στο στήσιμο της παράστασης και στην προετοιμασία των μαθητών και των εκπαιδευτικών για αυτό που πρόκειται να παρουσιάσουν και να παρακολουθήσουν, ενώ η δεύτερη στη διενέργεια της παράστασης. Οι μαθητές συμμετείχαν καθ' όλη τη διάρκεια της παράστασης, τόσο στο στήσιμο των σκηνικών όσο και στην υλοποίησή της, με ειδικούς ρόλους.

Υλοποίηση της Δράσης 2: Εκπαίδευση της σχολικής κοινότητας

Στο πλαίσιο της πράξης η Εθνική Λυρική Σκηνή υλοποίησε εκτός των παραστάσεων και ανάλογο αριθμό εκπαιδεύσεων προκειμένου να εμφυσήσει στους εκπαιδευτικούς των σχετικών ειδικοτήτων όχι μόνο την αγάπη και τον ενθουσιασμό αλλά και τη μεθοδολογία για το πώς να ανέβει μια ποιοτική μουσικό-θεατρική παιδική παράσταση με την ουσιαστική βοήθεια των μαθητών τους.

Προκειμένου τα εκπαιδευτικά εργαστήρια να έχουν ουσιαστικά αποτελέσματα και οφέλη πραγματοποιήθηκε σε κάθε σχολείο επί τόπου εκπαίδευση κατά την προετοιμασία και κατά τη διενέργεια μιας παράστασης (on the job training για 2 ημέρες). Η εκπαίδευση υλοποιήθηκε παράλληλα με το ανέβασμα (1η ημέρα) και τη διενέργεια των παραστάσεων (2η ημέρα) ανά σχολείο, όπου οι εμπλεκόμενοι εκπαιδευτικοί των σχετικών ειδικοτήτων του ίδιου του σχολείου όσο και αυτοί των σχολείων της ευρύτερης περιφέρειας συμμετείχαν κατά το στήσιμο και τη διενέργεια της παράστασης.

Την εκπαίδευση υλοποίησαν εκπαιδευτές-μέλη της περιοδεύουσας ομάδας (όπως αναφέρθηκε στην προηγούμενη δράση με εξειδίκευση σε ειδικότητες όπως ιστορικοί μουσικολόγοι, τραγουδιστές όπερας, χορευτές, ζωγράφοι, τεχνικοί σκηνής, ηθοποιοί, μουσικοί οι οποίοι παρείχαν τις υπηρεσίες on the job training.

Σε εύλογο χρονικό διάστημα πριν τη διενέργεια κάθε παράστασης είχε αποσταλεί ανά δημοτικό σχολείο σχετικό υποστηρικτικό υλικό (προετοιμασίας παράστασης) στους εμπλεκόμενους εκπαιδευτικούς, το οποίο περιείχε πληροφορίες για την παράσταση, οδηγίες των ειδικών κατασκευών που επρόκειτο να χρησιμοποιηθούν στα σκηνικά και κοστουμιά της παράστασης, περιγραφή των δράσεων που θα λάβουν χώρα για τη διενέργεια της παράστασης καθώς και αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με την εμπλοκή της ομάδας μαθητών και εκπαιδευτικών στη διαδραστική διαδικασία (όπως παρτιτούρα για προετοιμασία τραγουδιού, οδηγίες για την κατασκευή κάποιων στοιχείων σκηνικών κ.α.). Στόχος αυτών ήταν η αποτελεσματική συνεργασία με τη σχολική κοινότητα, ούτως ώστε οι μαθητές να έχουν ενεργή εμπλοκή στο στήσιμο της παράστασης και αντίστοιχα οι εκπαιδευτικοί να μπορέσουν να αφομοιώσουν και να είναι σε θέση να μεταφέρουν την εμπειρία τους.

Το εκπαιδευτικό μουσικό-θεατρικό υλικό διανεμήθηκε στους εκπαιδευτικούς των σχετικών ειδικοτήτων του σχολείου (δηλ. τουλάχιστον σε 5 εκπαιδευτικούς ανά παράσταση, και περίπου σε 350 εκπαιδευτικούς στο σύνολο των 70 παραστάσεων μέσω των 3 Πράξεων) και περιελάμβανε βιβλίο με κόμικς (αναπαράσταση μιας

παιδικής όπερας που μπορεί να ανεβεί στο μέλλον) με σχετικό cd, φιγούρες κουκλοθέατρου-όπερας, εγχειρίδιο για το ανέβασμα μιας ποιοτικής παράστασης κ.α..

Οι εκπαιδευτικοί που συμμετείχαν στην προετοιμασία και στη διενέργεια των παραστάσεων είχαν επομένως στη διάθεσή τους τα βασικά εργαλεία και τις μεθοδολογίες ώστε μαζί με τις υπηρεσίες on the job training, να μπορούν να υλοποιούν στις επόμενες σχολικές χρονιές τα δικά τους ανεβάσματα μουσικό-θεατρικών παραστάσεων.

Υλοποίηση της Δράσης 3: Δημιουργία δικτυακού κόμβου και ψηφιοποίηση εκπαιδευτικού υλικού:

Στο πλαίσιο του έργου έχει δημιουργηθεί διαδικτυακός κόμβος της Πράξης (<http://www.nationalopera.gr/gr/opera-sta-sholeia/>), με αναρτημένο ψηφιακό εκπαιδευτικό υλικό στον επίσημο δικτυακό τόπο της Εθνικής Λυρικής Σκηνής ο οποίος λειτουργεί:

- ως τόπος εκπαίδευσης παρέχοντας στην εκπαιδευτική κοινότητα σε ψηφιακή μορφή το εκπονηθέν εκπαιδευτικό μουσικό-θεατρικό υλικό (εκπαιδευτικό πακέτο), λοιπό υλικό που έχει παραχθεί στο πλαίσιο της Πράξης, καθώς και τα βασικά εργαλεία και μεθοδολογίες που απαιτούνται, ώστε οι εκπαιδευτικοί να έχουν τη βάση για τη δημιουργία μουσικό-θεατρικών παραστάσεων
- ως ειδική βάση δεδομένων και πληροφοριών (οδηγιών, αρχειακού υλικού, άρθρων, δραστηριοτήτων κλπ), προκειμένου τόσο οι εκπαιδευτικοί που συμμετείχαν στο Πρόγραμμα όσο και εκπαιδευτικοί από όλη την Ελλάδα να μπορούν να ενημερωθούν και να αναζητούν συμβουλές και λύσεις για το ανέβασμα μουσικό-θεατρικών παραστάσεων και τη διδασκαλία μαθημάτων καλλιτεχνικής φύσεως, ενώ οι μαθητές μπορούν μέσω της χρήσης του ψηφιακού υλικού να διευρύνουν τα ενδιαφέροντα και τις γνώσεις τους
- ως τόπος ενημέρωσης για την πορεία εξέλιξης της Πράξης

Ο διαδικτυακός τόπος εκτός των ανωτέρω περιλαμβάνει φωτογραφίες και βιντεοσκοπήσεις από την υλοποίηση του προγράμματος από όλα τα σχολεία που αυτό διεξήχθη. Τα περιεχόμενα του κόμβου είναι:

<p>Ο κουρέας της Σεβίλλης Περίληψη του έργου Καλλιτεχνικοί συντελεστές Συντελεστές παραγωγής Τα σχολεία Ανατολική Μακεδονία Αττική Βόρειο Αιγαίο Δυτική Ελλάδα Δυτική Μακεδονία Ήπειρος Θεσσαλία Ιόνια Νησιά Κεντρική Μακεδονία Κρήτη Νότιο Αιγαίο Πελοπόννησος Στερεά Ελλάδα Νέα</p>	<p>Τι είναι η Όπερα Μικρή ιστορία της όπερας Γλωσσάρι Επαγγέλματα της όπερας Ανεβάστε μια Όπερα Βήματα Μουσικό έργο για παιδιά Πρωτότυπο έργο Διασκευή γνωστού έργου Παραμύθια με τραγούδια Οδηγίες συντελεστών Οδηγίες του σκηνοθέτη Οδηγίες των σκηνογράφων Οδηγίες της σχεδιάστριας φωτισμών Οδηγίες των καλλιτεχνικών εκπαιδευτριών Εκπαιδευτικό πακέτο Ρωτήστε μας</p>
---	---

Στον διαδικτυακό τόπο φιλοξενούνται επίσης αφίσες, leaflet, flyer poster, postcard, εκπαιδευτικός οδηγός, κουκλοθέατρο, οδηγίες του σκηνοθέτη κλπ.

Ο κόμβος αποτελεί μια μόνιμη δομή και έχει όλες τις προϋποθέσεις για να αναδειχθεί σε μία ανοικτή και δυναμική διαδικτυακή κοινότητα καλλιτεχνικής έκφρασης και αναζήτησης, διαλόγου και πολιτιστικής ενημέρωσης, όπου όλοι έχουν πρόσβαση και δικαίωμα συμμετοχής. Ωφελούμενοι είναι μαθητές, εκπαιδευτικοί και γονείς όχι μόνο της σχολικής περιόδου υλοποίησης της Πράξης αλλά και των μελλοντικών.

Υλοποίηση της Δράσης 4: Οργάνωση και Διοίκηση της Πράξης

Η δράση περιελάμβανε όλες τις απαιτούμενες ενέργειες ώστε να πραγματοποιηθεί ο επιχειρησιακός συντονισμός και η οργάνωση της συνολικής Πράξης, καθώς και ο εφοδιασμός με τις αναγκαίες προμήθειες, μέσω των προβλεπόμενων νόμιμων διαδικασιών (Διαγωνισμών), για την επιτυχή υλοποίηση της Πράξης.

Για την υλοποίηση της Δράσης, συστάθηκε Ομάδα Έργου, για την οργάνωση, παρακολούθηση, συντονισμό και έλεγχο υλοποίησης της Πράξης, καθώς και των επιμέρους φάσεων της. Η υλοποίηση ήταν ομαλή και τα επί μέρους χαρακτηριστικά της αναφέρονται στο κεφάλαιο της αξιολόγησης.

Σύμφωνα με τις αρμοδιότητες της Ομάδας Έργου υλοποιήθηκαν:

- Κατάρτιση «Οδηγού Υλοποίησης και Εφαρμογής Φυσικού Αντικειμένου και Διαχείρισης Οικονομικού Αντικειμένου» της Πράξης, ο οποίος μεταξύ άλλων περιλαμβάνει τα εξής: καθορισμό πλαισίου υλοποίησης έργου, αναλυτικό χρονοδιάγραμμα εργασιών, θεσμικές απαιτήσεις έργου, πλαίσιο δημοσιότητας έργου
- Σύνταξη των Αποφάσεων Υλοποίησης με ίδια μέσα για το Υποέργο της Αυτεπιστασίας
- Σύνταξη των Τεχνικών Δελτίων Υποέργων και τροποποιήσεις αυτών
- Παρακολούθηση προόδου και εφαρμογής του χρονοδιαγράμματος του έργου που περιλαμβάνουν: τήρηση / ενημέρωση Φακέλου Πράξης, παρακολούθηση & Έλεγχο Προόδου Πράξης, επικαιροποίηση χρονοδιαγράμματος και καταγραφή τυχόν αποκλίσεων.
- Διαχείριση τυχόν προβλημάτων και αλλαγών.
- Διοργάνωση των ημερίδων
- Σύνταξη και υποβολή εκθέσεων και αναφορών όπου απαιτείται και όπως αναφέρονται στο Σύμφωνο Αποδοχής Όρων της Απόφασης Ένταξης της Πράξης.
- Σύσταση και Συγκρότηση των απαραίτητων Επιτροπών (αξιολόγησης, ενστάσεων, παραλαβής κλπ) σύμφωνα με τις κείμενες Διατάξεις για όλους τους προβλεπόμενους Διαγωνισμούς κ.α.

Την Ομάδα Έργου, υποστήριξαν ειδικοί συνεργάτες τεχνικής υποστήριξης, οι οποίοι συνεπικουρούσαν την Ομάδα Έργου τον Υπεύθυνο Έργου και Υποέργων.

Η ομάδα έργου έχει ουσιαστικά ολοκληρώσει το φυσικό και οικονομικό αντικείμενο των πράξεων (εκτός από το παρόν έργο το οποίο ούτως ή άλλως έπεται χρονικά) με την εκπόνηση και κατάθεση στην αρχή διαχείρισης των απαραίτητων εγγράφων, δελτίων, οδηγιών και λοιπών παραστατικών.

Υλοποίηση της Δράσης 5: Ενέργειες ενημέρωσης, προβολής και δημοσιότητας

Η δράση περιελάμβανε το σύνολο των ενεργειών δημοσιότητας και προβολής που είναι απαραίτητες τόσο για την προβολή του αντικειμένου των Πράξεων, τη διάδοση των αποτελεσμάτων αλλά και για την προβολή των Πράξεων ως συγχρηματοδοτούμενες από την Ευρωπαϊκή Ένωση - Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο.

Η υλοποίηση της δράσης ήταν ομαλή και τα επί μέρους χαρακτηριστικά της αναφέρονται στο κεφάλαιο της αξιολόγησης.

Υλοποίηση της Δράσης 6: Εξωτερική Αξιολόγηση της Πράξης

Στο πλαίσιο της Δράσης κατατίθεται το παρόν παραδοτέο.

Υλοποίηση της Δράσης 7: Παροχή υπηρεσιών τεχνικής υποστήριξης για την υλοποίηση της Πράξης

Η Δράση αφορά στην αξιοποίηση των υπηρεσιών εξειδικευμένου και έμπειρου Συμβούλου ο οποίος υποστηρίζει την Ομάδα Έργου και τους διοικητικούς μηχανισμούς της Εθνικής Λυρικής Σκηνής με την παροχή επιστημονικής και τεχνικής υποστήριξης σε ζητήματα οργάνωσης και υλοποίησης της Πράξης καθ όλη την περίοδο της υλοποίησής της μέχρι το τελικό κλείσιμο. Η Δράση υλοποιείται ομαλά χωρίς προβλήματα.

3.4.2 Υλοποίηση Παραστάσεων

Κύριο αντικείμενο των Πράξεων (σύμφωνα με τις με αρ. πρωτ. 13225/26-7-2011, 13226/26-7-2011 και 13227/26-7-2011 αποφάσεις ένταξης των εν λόγω Πράξεων στους Άξονες Προτεραιότητας 1,2 & 3 αντίστοιχα του Ε.Π. «Εκπαίδευση δια Βίου Μάθηση») είναι η προετοιμασία και η υλοποίηση περιοδείας με διαδραστικές μουσικό-θεατρικές παραστάσεις, ειδικά για παιδιά, σε Δημοτικά Σχολεία ανά την Ελλάδα και συγκεκριμένα στα ολόημερα Δημοτικά Σχολεία του ενιαίου αναμορφωμένου εκπαιδευτικού προγράμματος, όπως αυτά ορίζονται στη σχετική Υπουργική Απόφαση και στις τροποποιήσεις αυτής.

Στο πλαίσιο του Προγράμματος πραγματοποιήθηκε το σύνολο των εβδομήντα προβλεπόμενων παραστάσεων ως εξής:

A/A	ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	ΗΜΕΡ/ΝΙΕΣ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗΣ
1.	2 ^ο Δημοτικό Σχολείο Νέας Σμύρνης	15, 16 / 5 / 2012
2.	3 ^ο Δημοτικό Σχολείο Κερατσινίου	17, 18 / 5 / 2012
3.	5 ^ο Δημοτικό Σχολείο Αθηνών	22, 23 / 5 / 2012
4.	15 ^ο Δημοτικό Σχολείο Πειραιά	24, 25 / 5 / 2012
5.	3 ^ο Δημοτικό Σχολείο Βριλησίων	29, 30 / 5 / 2012
6.	11 ^ο Δημοτικό Σχολείο Πειραιά	31 / 5 & 1/6/2012
7.	2 ^ο Δημοτικό Σχολείο Αιγάλεω	5, 6 / 6 / 2012
8.	22 ^ο Δημοτικό Σχολείο Πειραιά	7, 8 / 6 / 2012
9.	9 ^ο Δημ. Σχ. Ιλίου	2, 3 / 10 / 2012
10.	5 ^ο Δημ. Σχ. Μεταμόρφωσης	4, 5 / 10 / 2012
11.	2 ^ο Δημ. Σχ. Ηλιούπολης	9, 10 / 10 / 2012
12.	3 ^ο Δημ. Σχ. Αγίων Αναργύρων	11, 12 / 10 / 2012
13.	22 ^ο Δημ. Σχ. Περιστερίου	16, 17 / 10 / 2012
14.	1 ^ο Δημ. Σχ. Γλυκών Νερών	18, 19 / 10 / 2012
15.	3 ^ο Δημ. Σχ. Βούλας	22, 23 / 10 / 2012
16.	2 ^ο Δημ. Σχ. Ζεφυρίου	24, 25 / 10 / 2012
17.	1 ^ο Δημ. Σχ. Παπάγου	29, 30 / 10 / 2012
18.	3 ^ο Δημ. Σχ. Λαυρίου	31/10&1/11/2012
19.	5 ^ο Δημ. Σχ. Καρδίτσας	5, 6 / 11 / 2012
20.	2 ^ο Δημ. Σχ. Τρικάλων (διαδραστικό)	8, 9 / 11 / 2012
21.	2 ^ο Δημ. Σχ. Καρπενησίου	12, 13 / 11 / 2012
22.	1 ^ο Δημ. Σχ. Ιτέας	14, 15 / 11 / 2012
23.	Δημ. Σχ. Κάτω Καστριτσίου	19, 20 / 11 / 2012
24.	6 ^ο Δημ. Σχ. Πύργου Ηλείας	22, 23 / 11 / 2012
25.	2 ^ο Δημ. Σχ. Μεσσήνης	26, 27 / 11 / 2012
26.	1 ^ο Δημ. Σχ. Λουτρακίου (διαδραστικό)	29, 30 / 11 / 2012
27.	Δημ. Σχ. Λεωνιδίου	3, 4 / 12 / 2012
28.	4 ^ο Δημ. Σχ. Ναυπλίου	6, 7 / 12 / 2012
29.	Δημ. Σχ. Κεραμειών	10, 11 / 12 / 2012
30.	2 ^ο Δημ. Σχ. Πατρών (Στρούμπειο)	13, 14 / 12 / 2012
31.	1 ^ο Δημ. Σχ. Ζαχάρως	17, 18 / 12 / 2012
32.	Δημ. Σχ. Ανδραβίδας	19, 20 / 12 / 2012
33.	1 ^ο Δημ. Σχ. Ν. Ραιδεστού	8, 9 / 01 / 2013

Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης Πράξης: «Η Όπερα Διαδραστικά στα Δημοτικά Σχολεία»

A/A	ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	ΗΜΕΡ/ΝΙΕΣ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗΣ
34.	3 ^ο Δημ. Σχ. Περαιάς	10, 11 / 01 / 2013
35.	20 ^ο Δημ. Σχ. Σερρών	14, 15 / 01 / 2013
36.	1 ^ο Δημ. Σχ. Πολυκάστρου	17, 18 / 01 / 2013
37.	13 ^ο Δημ. Σχ. Δράμας	21, 22 / 01 / 2013
38.	2 ^ο Δημ. Σχ. Ορεστιάδας	24, 25 / 01 / 2013
39.	3 ^ο Δημ. Σχ. Κομοτηνής	28, 29 / 01 / 2013
40.	4 ^ο Δημ. Σχ. Ξάνθης	31/01&1/2/2013
41.	13 ^ο Δημ. Σχ. Σερρών	04, 05 / 02 / 2013
42.	Δημ. Σχ. Ροδολίβους (ΟΡΦΕΑΣ)	07, 08 / 02 / 2013
43.	2 ^ο Δημ. Σχ. Νέας Μηχανιώνας	11, 12 / 02 / 2013
44.	1 ^ο Δημ. Σχ. Νέας Μηχανιώνας	14, 15 / 02 / 2013
45.	1 ^ο Δημ. Σχ. Βέροιας	18, 19 / 02 / 2013
46.	6 ^ο Δημ. Σχ. Έδεσσας	21, 22 / 02 / 2013
47.	9 ^ο Δημ. Σχ. Νάουσας	25, 26 / 02 / 2013
48.	7 ^ο Δημ. Σχ. Καλαμαριάς	28/02&1/3/2013
49.	13 ^ο Δημ. Σχ. Λάρισας	04, 05 / 03 / 2013
50.	21 ^ο Δημ. Σχ. Λάρισας	07, 08 / 03 / 2013
51.	22ο Δημ. Σχ. Λάρισας	11, 12 / 03 / 2013
52.	1ο Δημ. Σχ. Σκιάθου	14, 15 / 03 / 2013
53.	1 ^ο Δημ. Σχ. Μαραθώνα	19, 20 / 03 / 2013
54.	3 ^ο Δημ. Σχ. Ελευσίνας	26, 27/ 03 / 2013
55.	2 ^ο Δημ. Σχ. Νέας Περάμου	28, 29 / 03 / 2013
56.	10 ^ο Δημ. Σχ. Χανίων	01, 02 / 04 / 2013
57.	7 ^ο Δημ. Σχ. Ρεθύμνου	04, 05 / 04 / 2013
58.	4 ^ο Δημ. Σχ. Ιεράπετρας	08, 09 / 04 / 2013
59.	2 ^ο Δημ. Σχ. Βουτών	11, 12 / 04 / 2013
60.	1 ^ο Δημ. Σχ. Ηγουμενίσσας	15, 16 / 04 / 2013
61.	6 ^ο Δημ. Σχ. Κέρκυρας (διαδραστικό),	18, 19 / 04 / 2013
62.	27 ^ο Δημ. Σχ. Ιωαννίνων	22, 23 / 04 / 2013
63.	6 ^ο Δημ. Σχ. Πρέβεζας	25, 26 / 04 / 2013
64.	5 ^ο Δημ. Σχ. Καστοριάς	13, 14 / 05 / 2013
65.	Δημ. Σχ. Βελβεντού	16, 17 / 05 / 2013
66.	1 ^ο Δημ. Σχ. Πτολεμαΐδας	20, 21 / 05 / 2013
67.	2 ^ο Δημ. Σχ. Λιτοχώρου	23, 24 / 05 / 2013

Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης Πράξης: «Η Όπερα Διαδραστικά στα Δημοτικά Σχολεία»

A/A	ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	ΗΜΕΡ/ΝΙΕΣ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗΣ
68.	3 ^ο Δημ. Σχ. Μυτιλήνης	27, 28 / 05 / 2013
69.	Δημ. Σχ. Αγίου Μηνά - Θυμιανών	29, 30 / 05 / 2013
70.	Δημ. Σχ. Λακκίου Λέρου	03, 04 / 06 / 2013

Ανά άξονα προτεραιότητας ο αριθμός των σχολείων παρουσιάζεται στον ακόλουθο πίνακα:

ΑΠ 1	ΣΥΝΟΛΟ ΣΧΟΛΕΙΩΝ 31	ΑΝ.ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ -ΘΡΑΚΗ ΗΠΕΙΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑ ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ ΚΡΗΤΗ
ΑΠ 2	ΣΥΝΟΛΟ ΣΧΟΛΕΙΩΝ 36	ΑΤΤΙΚΗ ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ
ΑΠ 3	ΣΥΝΟΛΟ ΣΧΟΛΕΙΩΝ 3	ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

Στα ανωτέρω σχολεία και στο πλαίσιο της πράξης η Εθνική Λυρική Σκηνή υλοποίησε εκτός των παραστάσεων και τον ανάλογο αριθμό των εκπαιδεύσεων, που έχουν αναφερθεί, προκειμένου να εμφυσήσει στους εκπαιδευτικούς των σχετικών ειδικοτήτων και τη μεθοδολογία για το πώς να ανέβει μια ποιοτική μουσικό-θεατρική παιδική παράσταση με την ουσιαστική βοήθεια των μαθητών τους.

Ερωτηματολόγια³

Έγινε Αποστολή						
Άξονας Προτεραιότητας	Ερωτηματολόγια Μαθητών	Ερωτηματολόγια Δασκάλων	Ερωτηματολόγια Διευθυντών	Ερωτηματολόγια Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων	Ερωτηματολόγια Γονέων	
ΑΠ 1	1550	155	31	31	310	
ΑΠ 2	1800	180	36	36	360	
ΑΠ 3	150	15	3	3	30	
ΣΥΝΟΛΟ	3.500	350	70	70	700	
Συμπληρώθηκαν						
Άξονας Προτεραιότητας	Ερωτηματολόγια Μαθητών	Ερωτηματολόγια Δασκάλων	Ερωτηματολόγια Διευθυντών	Ερωτηματολόγια Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων	Ερωτηματολόγια Γονέων	
ΑΠ 1	1028	84	23	14	131	
ΑΠ 2	862	93	21	15	119	
ΑΠ 3	130	3	3	2	6	
ΣΥΝΟΛΟ	2.020	180	47	31	256	
Ποσοστό Συνόλων	58%	51%	67%	44%	37%	
Ποσοστό Συμπληρωμένων ανά ΑΠ						
Άξονας Προτεραιότητας	Ερωτηματολόγια Μαθητών	Ερωτηματολόγια Δασκάλων	Ερωτηματολόγια Διευθυντών	Ερωτηματολόγια Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων	Ερωτηματολόγια Γονέων	
ΑΠ 1	66%	54%	74%	45%	42%	
ΑΠ 2	48%	52%	58%	42%	33%	
ΑΠ 3	87%	20%	100%	67%	20%	

Στελέχη Εθνικής Λυρικής Σκηνής

- Αριθμός Ερωτηματολογίων 25

Αξιολόγηση Ημερίδας

- Αριθμός Ερωτηματολογίων 123

³ Δεν υπολογίζονται τα κενά ή άκυρα ερωτηματολόγια

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

	Συνεντεύξεις Διευθυντών	Πλήθος Διευθυντών	Ποσοστό
ΑΠ 1	19	31	61%
ΑΠ 2	17	36	47%
ΑΠ 3	3	3	100%
Σύνολο	39	70	56%
	Συνεντεύξεις Δασκάλων	Πλήθος Δασκάλων	Ποσοστό
ΑΠ 1	31	155	20%
ΑΠ 2	34	180	19%
ΑΠ 3	7	15	47%
Σύνολο	72	350	21%

Στελέχη Εθνικής Λυρικής Σκηνής

- Αριθμός Συνεντεύξεων 20

Καλλιτεχνικοί Συντελεστές

- Αριθμός Συνεντεύξεων 22

Στελέχη Υπουργείων & ΕΥΔ Παιδείας και Πολιτισμού

- Αριθμός Συνεντεύξεων ΕΥΔ ΕΠΕΔΒΜ 4
- Αριθμός Συνεντεύξεων ΕΥΤΟΠ 2
- Αριθμός Συνεντεύξεων ΥΠΠΟ 2
- Αριθμός Συνεντεύξεων ΥΠΕΠΘ 2

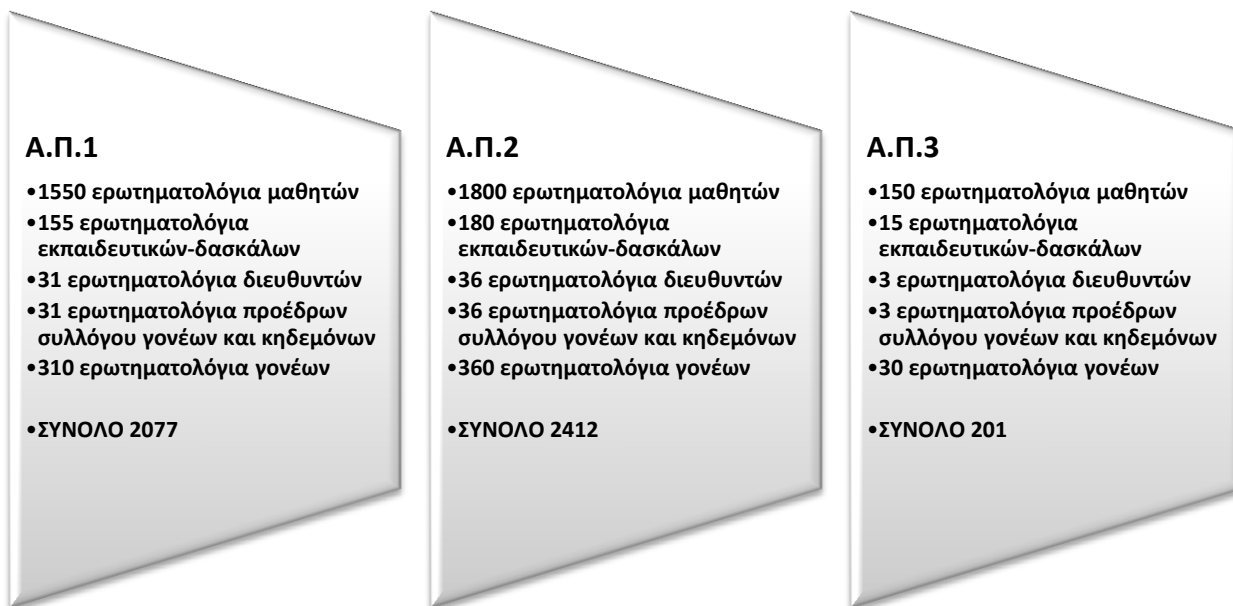
3.6 Δείγμα πρωτογενούς ποσοτικής και ποιοτικής έρευνας με ερωτηματολόγια

Η αξιόπιστη και τεκμηριωμένη επιλογή του δείγματος αποτελεί τη βάση για μια έγκυρη αξιολόγηση. Αναλυτικά η μεθοδολογία επιλογής του δείγματος περιγράφεται τόσο στην πρόταση του αναδόχου όσο και στο πρώτο παραδοτέο.

3.6.1 Σχολεία Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης

Για τη συλλογή των απαραίτητων στοιχείων και δεδομένων έγινε αποστολή ερωτηματολογίων και στα εβδομήντα σχολεία ως ακολούθως:

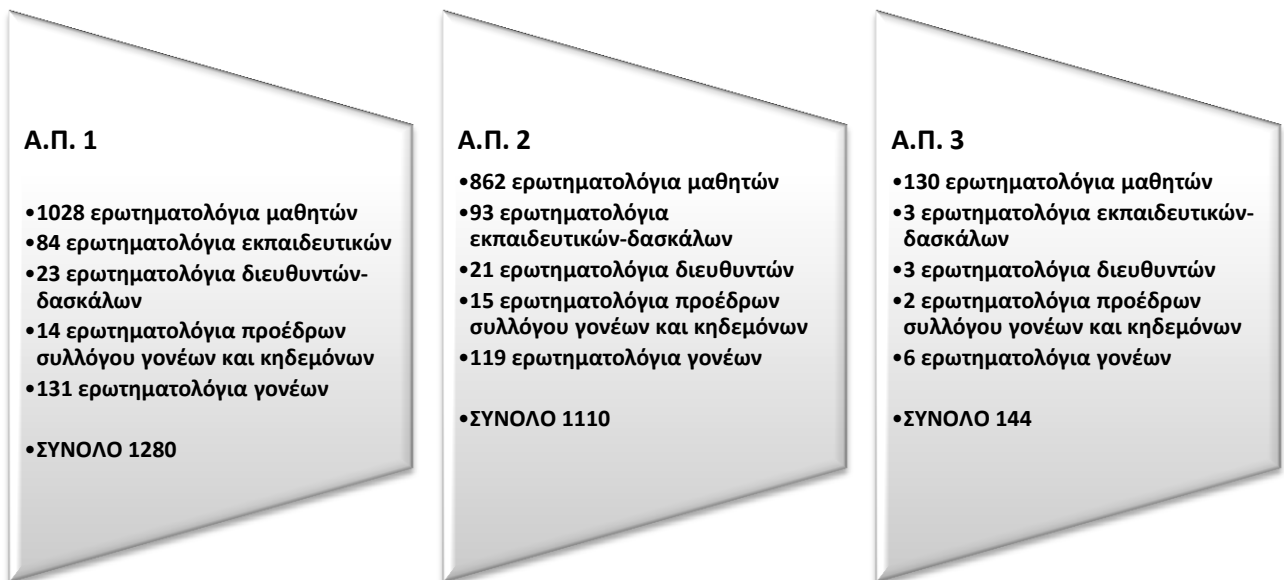
Άξονας Προτεραιότητας	Ερωτηματολόγια Μαθητών	Ερωτηματολόγια Εκπαιδευτικών	Ερωτηματολόγια Διευθυντών	Ερωτηματολόγια Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων	Ερωτηματολόγια Γονέων
ΑΠ 1	1550	155	31	31	310
ΑΠ 2	1800	180	36	36	360
ΑΠ 3	150	15	3	3	30
ΣΥΝΟΛΟ	3.500	350	70	70	700

Τα ερωτηματολόγια που απεστάλησαν αριθμούσαν τον πληθυσμό των σχολείων στα οποία υλοποιήθηκε το πρόγραμμα, των Διευθυντών και των συλλόγων γονέων και κηδεμόνων των μαθητών (70 ανά κατηγορία). Αριθμούσαν επίσης τον αναμενόμενο μέσο όρο των εκπαιδευτικών-δασκάλων που ανά σχολείο ασχολήθηκε ενεργά με το πρόγραμμα, δηλαδή πέντε ερωτηματολόγια εκπαιδευτικών ανά σχολείο. Ως προς τους μαθητές, απεστάλη αριθμός ερωτηματολογίων, ίσος με το ήμισυ των μαθητών που παρακολούθησε το διαδραστικό περιεχόμενο του προγράμματος (εικοσιπέντε ερωτηματολόγια ή περίπου ένα τμήμα,) και ίσος αριθμός ερωτηματολογίων προς τους μαθητές που παρακολούθησαν μόνο την παράσταση, για τη λήψη στρωματοποιημένου δείγματος. Συνολικά εστάλησαν πενήντα ερωτηματολόγια μαθητών ανά σχολείο. Τέλος, απεστάλησαν δέκα ερωτηματολόγια σε κάθε σχολείο για τους γονείς των μαθητών. Τα ερωτηματολόγια συνόδευε κείμενο οδηγιών προς τους Διευθυντές των σχολείων (για τη διασφάλιση κυρίως της αμεροληψίας της έρευνας) καθώς και κείμενο με την απόφαση του Υπουργείου Παιδείας που επέτρεπε τη διεξαγωγή της έρευνας στα σχολεία. Τα υποδείγματα των ερωτηματολογίων και των αναφερθέντων κειμένων έχουν παρατεθεί στο Παράρτημα του πρώτου παραδοτέου του έργου.

Από τα ανωτέρω ερωτηματολόγια συμπληρωμένα και έγκυρα επεστράφησαν (δεν υπολογίζονται τα λευκά ερωτηματολόγια) :

Συμπληρώθηκαν					
Άξονας Προτεραιότητας	Ερωτηματολόγια Μαθητών	Ερωτηματολόγια Εκπαιδευτικών	Ερωτηματολόγια Διευθυντών	Ερωτηματολόγια Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων	Ερωτηματολόγια Γονέων
ΑΠ 1	1028	84	23	14	131
ΑΠ 2	862	93	21	15	119
ΑΠ 3	130	3	3	2	6
ΣΥΝΟΛΟ	2.020	180	47	31	256
Ποσοστό Συνόλων	58%	51%	67%	44%	37%

Ποσοστό Συμπληρωμένων Ερωτηματολογίων ανά Άξονα Προτεραιότητας					
Άξονας Προτεραιότητας	Ερωτηματολόγια Μαθητών	Ερωτηματολόγια Εκπαιδευτικών	Ερωτηματολόγια Διευθυντών	Ερωτηματολόγια Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων	Ερωτηματολόγια Γονέων
Α.Π. 1	66%	54%	74%	45%	42%
Α.Π. 2	48%	52%	58%	42%	33%
Α.Π. 3	87%	20%	100%	67%	20%
Μέση τιμή	67%	42%	78%	51%	32%

3.6.2 Εθνική Λυρική Σκηνή

Για την ολοκληρωμένη συλλογή των απαραίτητων στοιχείων απεστάλη πρότυπο ερωτηματολόγιο στην ΕΛΣ το οποίο διακινήθηκε από στελέχη της. Συμπληρώθηκαν είκοσι πέντε (25) ερωτηματολόγια.

Στελέχη Εθνικής Λυρικής Σκηνής

- Αριθμός Ερωτηματολογίων 25

Για την αξιολόγηση της δεύτερης ημερίδας που διεξήχθη στο Θέατρο Ολύμπια, την 11 Ιουνίου 2013, παραδόθηκαν προς συμπλήρωση τετρακόσια (400) ερωτηματολόγια από τα οποία επεστράφησαν συμπληρωμένα από τους συνέδρους εκατόν είκοσι τρία (123) ερωτηματολόγια.

Αξιολόγηση Ημερίδας

- Αριθμός Ερωτηματολογίων 123

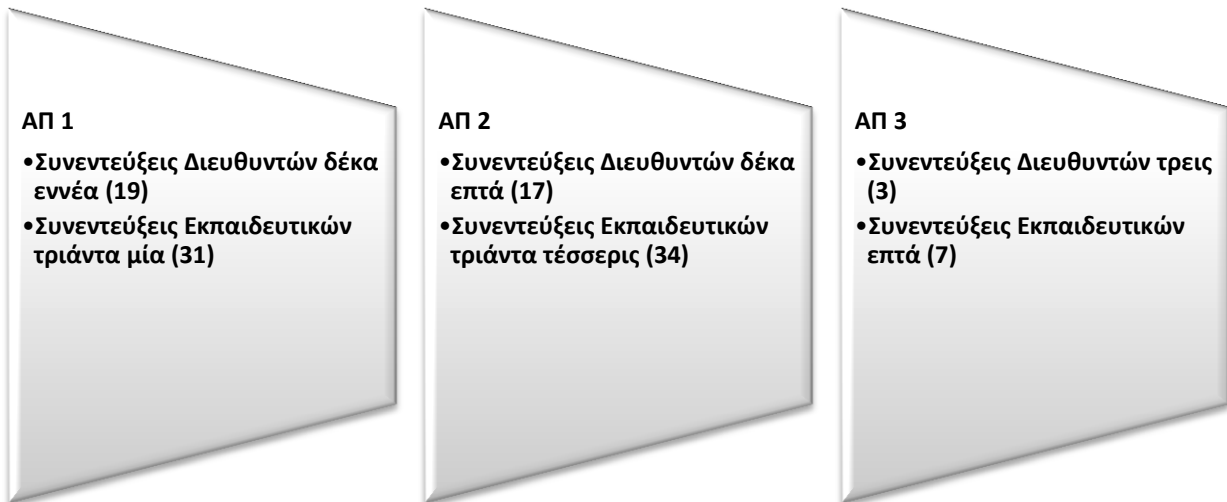
Το υπόδειγμα των ερωτηματολογίων αξιολόγησης της ημερίδας παρατίθεται στο Παράρτημα 2 της μελέτης.

3.7 Δείγμα πρωτογενούς ποιοτικής έρευνας με συνεντεύξεις

Κατά την πρωτογενή ποιοτική έρευνα διεξήχθη έρευνα πεδίου με συνεντεύξεις όπως περιγράφεται ακολούθως.

3.7.1 Σχολεία Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης

Πραγματοποιήθηκαν συνολικά τριάντα εννέα (39) συνεντεύξεις με διευθυντές σχολείων και εβδομήντα δύο (72) συνεντεύξεις με εκπαιδευτικούς των σχολείων ως εξής:

	Συνεντεύξεις Διευθυντών	Σύνολο Διευθυντών	Ποσοστό
ΑΠ 1	19	31	61%
ΑΠ 2	17	36	47%
ΑΠ 3	3	3	100%
Σύνολο	39	70	56%

	Συνεντεύξεις Εκπαιδευτικών	Σύνολο Εκπαιδευτικών	Ποσοστό
ΑΠ 1	31	155	20%
ΑΠ 2	34	180	19%
ΑΠ 3	7	15	47%
Σύνολο	72	350	21%

3.7.2 Εθνική Λυρική Σκηνή

Πραγματοποιήθηκαν δεκαέξι (16) συνεντεύξεις στελεχών της ΕΛΣ και είκοσι δύο (22) συνεντεύξεις καλλιτεχνικών συντελεστών του προγράμματος.

Στελέχη Εθνικής Λυρικής Σκηνής

- Αριθμός Συνεντεύξεων 16

Καλλιτεχνικοί Συντελεστές

- Αριθμός Συνεντεύξεων 22

3.7.3 Υπουργεία Πολιτισμού και Παιδείας

Πραγματοποιήθηκαν τέλος συνεντεύξεις στελεχών του Υπουργείων Παιδείας και Πολιτισμού καθώς και στελεχών των υπηρεσιών διαχείρισης αυτών ως εξής:

Στελέχη Υπουργείων & ΕΥΔ Παιδείας και Πολιτισμού

- Αριθμός Συνεντεύξεων ΕΥΔ ΕΠΕΔΒΜ 4
- Αριθμός Συνεντεύξεων ΕΥΤΟΠ 2
- Αριθμός Συνεντεύξεων ΥΠΠΟ 2
- Αριθμός Συνεντεύξεων ΥΠΕΠΘ 2

Τα υποδείγματα των οδηγιών των ημιδομημένων συνεντεύξεων παρατίθενται στο Παράρτημα 3 της μελέτης.

3.8 Παρουσίαση Ερωτηματολογίων

3.8.1 Ερωτηματολόγια Μαθητών

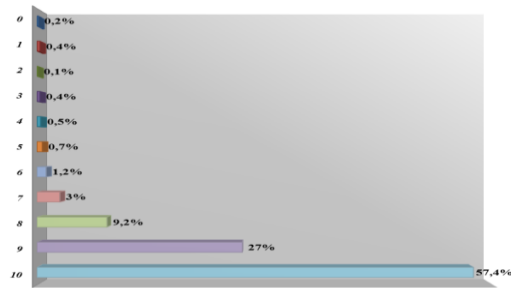
Ερωτηματολόγια Μαθητών με μια ματιά

Φύλο ερωτηθέντων

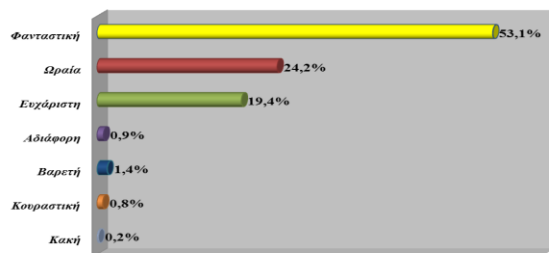
■ Αγόρτι ■ Κορίτσι

Βαθμολογία της παράστασης

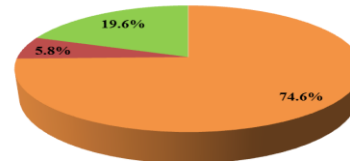
■ 0 ■ 1 ■ 2 ■ 3 ■ 4 ■ 5 ■ 6 ■ 7 ■ 8 ■ 9 ■ 10

Χαρακτηρισμός παράστασης

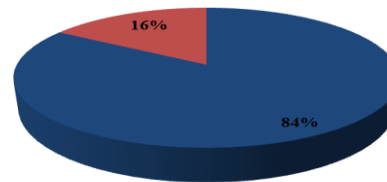
■ Φανταστική ■ Ωραία ■ Ευχάριστη ■ Αδιάφορη ■ Βαρειτή ■ Κουραστική ■ Κακή

Ποσοστά προσδοκιών από την παράσταση

■ Καλύτερη ■ Χειρότερη ■ Περίπου όπως την περίμενε/φανταστεί

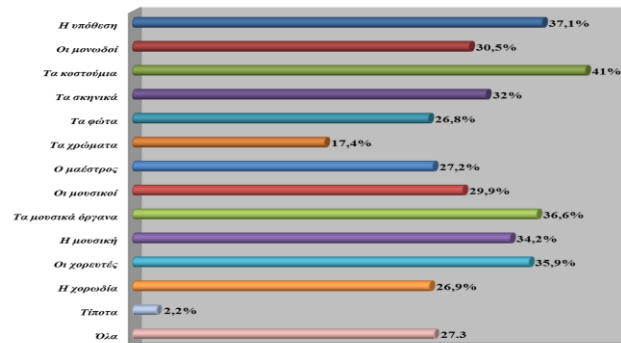
Είχε ξαναδεί παράσταση όπερας

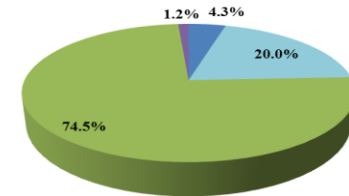
■ Ναι ■ Όχι

Τι έκανε εντύπωση από την παράσταση

■ Η υπόθεση ■ Οι μονοδίοι ■ Τα κοστούμια ■ Τα σκηνικά ■ Τα φώτα
 ■ Τα χρώματα ■ Οι μαέστροι ■ Οι μουσικοί ■ Τα μουσικά όργανα ■ Η μουσική
 ■ Οι χορευτές ■ Η χοροδία ■ Τίποτα ■ Όλα

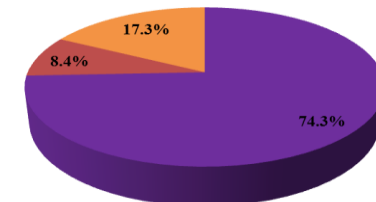

Σε ποιους άρεσε η παράσταση περισσότερο

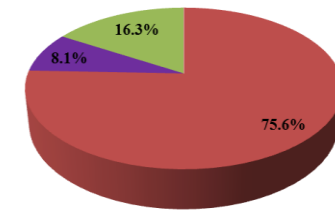
■ Περισσότερο στα αγόρια ■ Περισσότερο στα κορίτσια ■ Το ίδιο ■ Δεν άρεσε

Ενδιαφέρον των μαθητών να ξαναδούν την παράσταση

■ Μάλλον Ναι ■ Μάλλον Όχι ■ Δεν ξέρω

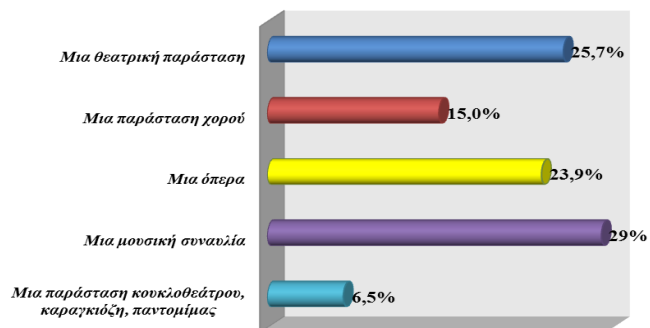
Ενδιαφέρον μαθητών να παρακολουθήσουν παρόμοια παράσταση

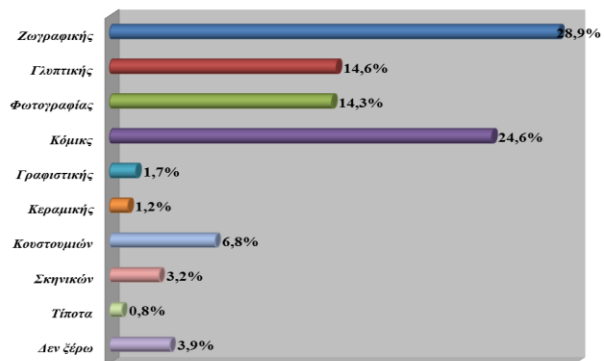
■ Ναι ■ Όχι ■ Δεν ξέρω

Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης Πράξης: «Η Όπερα Διαδραστικά στα Δημοτικά Σχολεία»

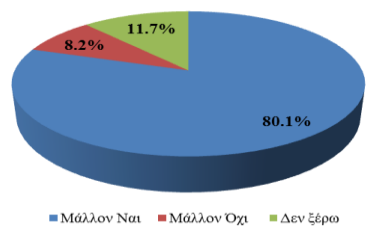
Προτίμηση μελλοντικής παράστασης

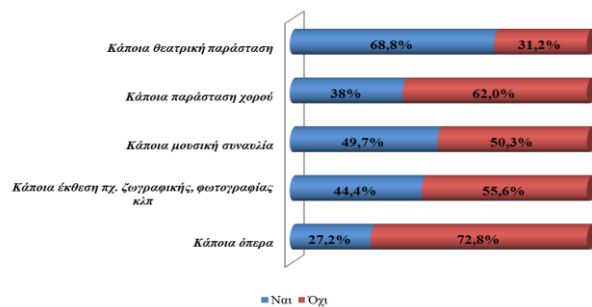
Προτίμηση μελλοντικής έκθεσης

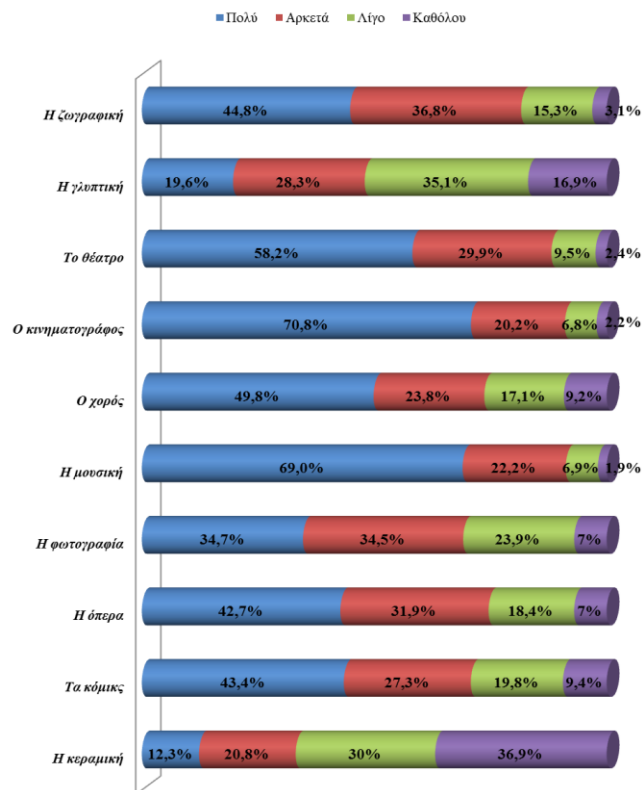
Επιθυμία πραγματοποίησης δικής τους παράστασης με τους συμμαθητές τους και τους δασκάλους τους

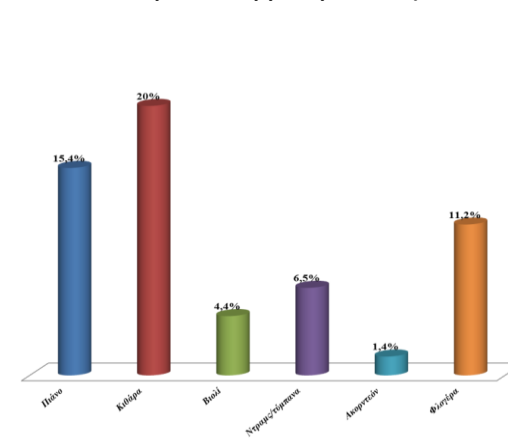
Παρακολούθηση θεμάτων εκτός σχολείου για το έτος που διανύουμε

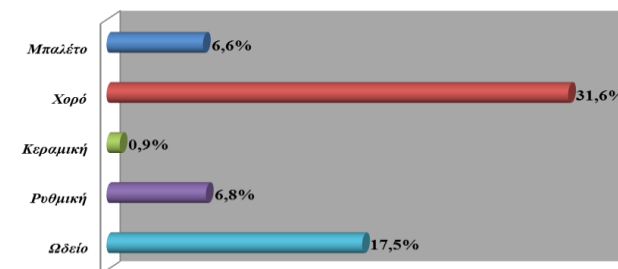
Ποσοστά πόσο αρέσουν στους μαθητές τα:

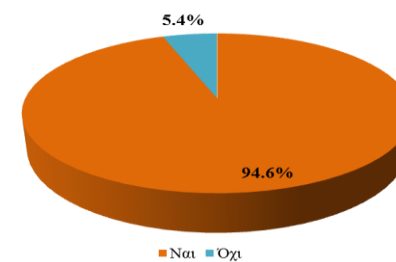
Ποιο μουσικό όργανο μαθαίνεις;

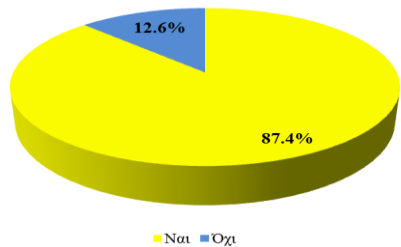
Εκτός σχολείου τι κάνεις;

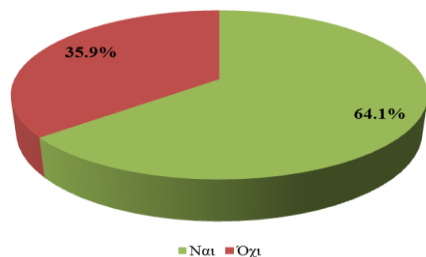
Συζήτηση με τους δασκάλους για την εμπειρία με την Εθνική Λυρική Σκηνή

Επιθυμία να παρακολουθήσει μία παράσταση στην Εθνική Λυρική Σκηνή

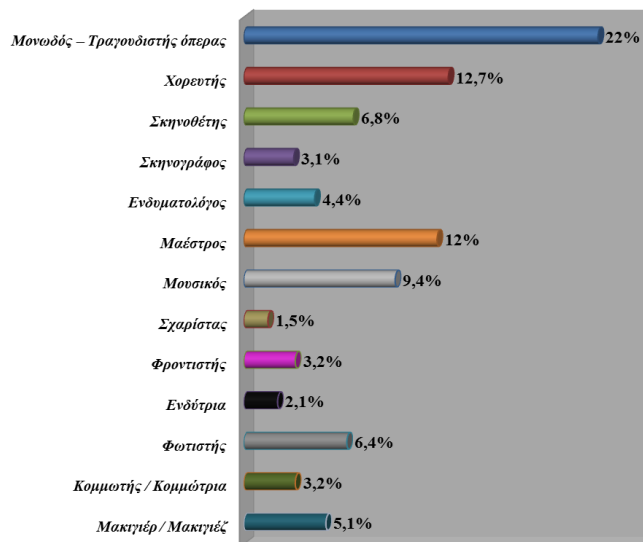
Συμμετοχή στο διαδραστικό εργαστήριο

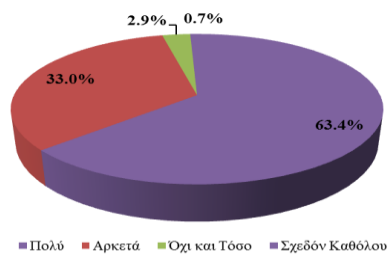
Εργασίες που συμμετείχε

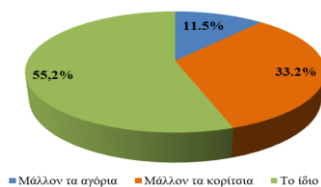
Επαγγέλματα που εντυπωσίασαν τους μαθητές

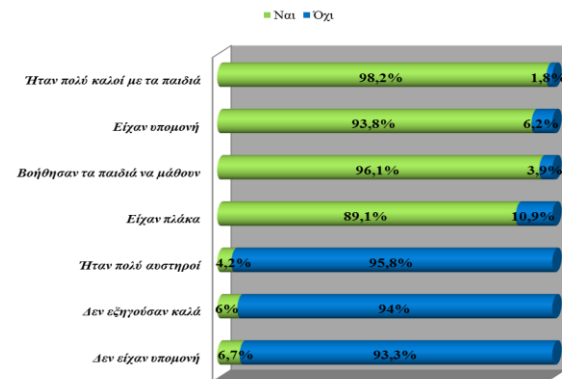
Βαθμός αρέσκειας των συμμαθητών που συμμετείχαν στην παράσταση

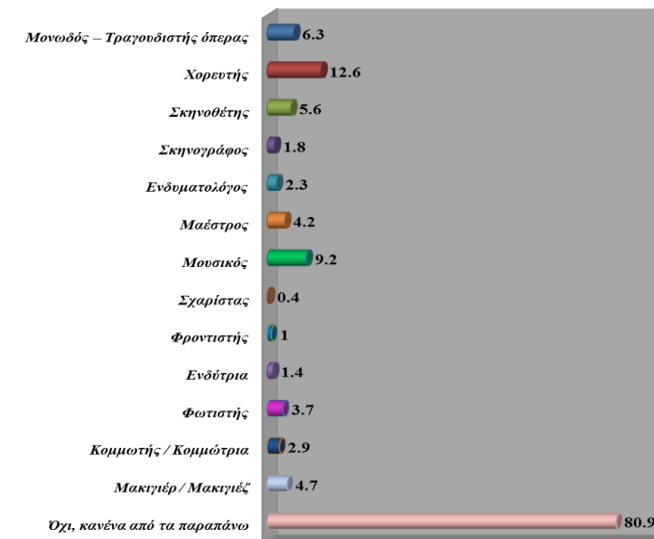
Ποσοστά συμμετοχής αγοριών και κοριτσιών

Η ομάδα της Εθνικής Λυρικής Σκηνής με τα παιδιά της τάξης που δούλεψαν για την παράσταση

Επαγγέλματα που θα ήθελαν ακολουθήσουν τα παιδιά

Το δείγμα της έρευνας σε μαθητές για το Πρόγραμμα της Εθνικής Λυρικής Σκηνής «Η όπερα διαδραστικά στα δημοτικά σχολεία» ανέρχεται σε 2020 συμπληρωμένα ερωτηματολόγια. Το ποσοστό των μαθητών που απάντησαν κατά φύλο είναι, 51,3% κορίτσια και 48,4% αγόρια. Η παράσταση όπως φαίνεται από την αποδελτίωση των ερωτηματολογίων άρεσε «πάρα πολύ» στους μαθητές, ενώ κατά φύλο άρεσε κατά 4,2% περισσότερο στα κορίτσια από ότι στα αγόρια (98,6% έναντι 94,4%).

Οι μαθητές που παρακολούθησαν το διαδραστικό εργαστήριο έδωσαν υψηλή βαθμολογία σε ποσοστό 97,0%, ενώ αυτοί που δεν το παρακολούθησαν έδωσαν υψηλή βαθμολογία σε ποσοστό 95,8%.

Το ίδιο αποτυπώνεται και στους χαρακτηρισμούς της παράστασης με κύριες επιλογές τα: «φανταστική», «ωραία», «ευχάριστη». Το αποτέλεσμα υπερκάλυψε τις προσδοκίες που είχαν οι μαθητές ως προς την υλοποίηση του προγράμματος, αν και η συντριπτική πλειοψηφία τους δήλωσε πως ήταν η πρώτη φορά που παρακολούθησε παράσταση όπερας.

Τα παιδιά εντυπωσιάστηκαν περίπου εξίσου από, τα κουστούμια, την υπόθεση, τα μουσικά όργανα, τους χορευτές, τη μουσική, τα σκηνικά, τους μονωδούς, τους μουσικούς, τη χορωδία, όλα τα στοιχεία της παράστασης, τον μαέστρο, τα φώτα, καθώς οι επιλογές αυτές έχουν ποσοστά πάνω από 25%.

Δεν υπήρξε κάτι που δεν άρεσε στους μαθητές, (ποσοστό 90,4%, εκφράστηκε θετικά δηλώνοντας ότι του άρεσε η παράσταση, τη θεώρησε μοναδική εμπειρία κλπ).

Τρία στα τέσσερα παιδιά θα παρακολουθούσαν ξανά την ίδια παράσταση, ποσοστό που σταδιακά μειώνεται, όσο πιο απομακρυσμένη χρονικά ήταν η παράσταση από την έρευνα. Τα χαμηλότερα ποσοστά επιθυμίας να παρακολουθήσουν πάλι την παράσταση καταγράφονται στην Αττική.

Το ίδιο ποσοστό παιδιών (περίπου 75%) θα επιθυμούσαν να παρακολουθήσουν μια παρόμοια παράσταση. Η επίδραση του προγράμματος φαίνεται καθαρά και στην επόμενη ερώτηση για το «ποιό είδος παράστασης θα προτιμούσαν να παρακολουθήσουν, εφόσον διοργανωνόταν από το σχολείο παρόμοια δραστηριότητα». Εδώ η παράσταση όπερας με 23,8% φαίνεται να συναγωνίζεται πλέον τα υπόλοιπα και πιο οικεία είδη θεαμάτων (μουσική συναυλία 29%, θεατρική παράσταση 25,7%, παράσταση χορού 14,9%). Επίσης, πολύ υψηλό ποσοστό παιδιών (80%) δήλωσε πως θα επιθυμούσε -μάλλον θα επιθυμούσε, μια διοργάνωση όπερας οργανωμένη με συμμαθητές και δασκάλους στο σχολείο.

Σχεδόν όλα τα παιδιά συζήτησαν με τους δασκάλους τους την εμπειρία που βίωσαν με την Εθνική Λυρική Σκηνή, ενώ περίπου εννέα στα δέκα παιδιά θα επιθυμούσαν να παρακολουθήσουν μια παράσταση στην Εθνική Λυρική Σκηνή.

Από τους μαθητές που απάντησαν στα ερωτηματολόγια το 64,1% δήλωσε πως συμμετείχε στο διαδραστικό εργαστήριο, ενώ το 35,9% πως δεν συμμετείχε.

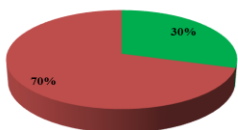
Από τους μαθητές που συμμετείχαν στο διαδραστικό εργαστήριο:

- οι περισσότεροι συμμετείχαν στη χορωδία και στην προετοιμασία ή κατασκευή σκηνικών αντικειμένων,
- από τα επαγγέλματα της όπερας, μεγαλύτερη εντύπωση έκανε το επάγγελμα του μονωδού.
- σε εξαιρετικά μεγάλο ποσοστό 96% φαίνεται ότι πραγματικά ενθουσίασε τους μαθητές η συμμετοχή τους στην παράσταση (η ερώτηση είναι διατυπωμένη έτσι ώστε να μπορούν να απαντούν ελεύθερα και χωρίς το προσωπικό στοιχείο –πόσο άρεσε στους συμμαθητές σου...).
- οι μαθητές θεωρούν ότι συμμετείχαν στον ίδιο βαθμό τόσο τα αγόρια όσο και τα κορίτσια
- η συμπεριφοράς της ομάδας της Εθνικής Λυρικής Σκηνής προς τα παιδιά ήταν εξαιρετική

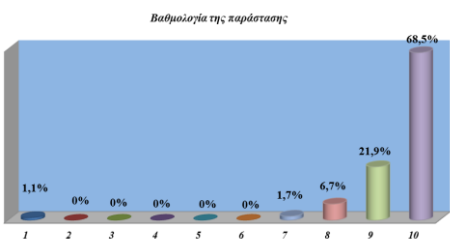
Η πλήρης αποδελτίωση των ερωτηματολογίων παρατίθεται στο Παράρτημα 1 της μελέτης

Ερωτηματολόγια Εκπαιδευτικών με μια ματιά

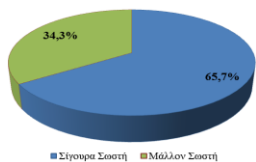
Φύλο ερωτηθέντων

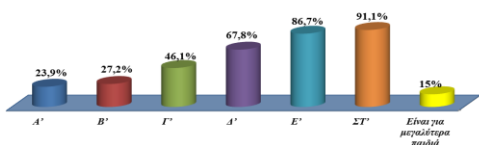
Βαθμολογία της παράστασης

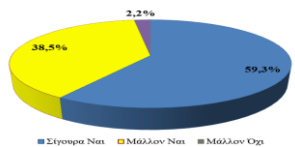
Ποσοστά απόψεων για την επιλογή του συγκεκριμένου έργου

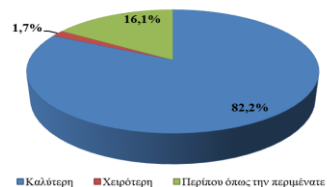
Καταλληλότητα προσαρμογής της παράστασης βάσει τάξεων

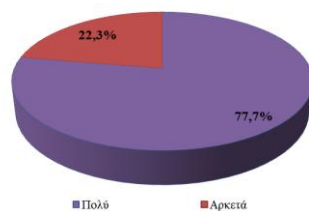
Ποσοστά απόψεων διαδραστικότητας με τους μαθητές

Ποσοστά προσδοκιών από την παράσταση

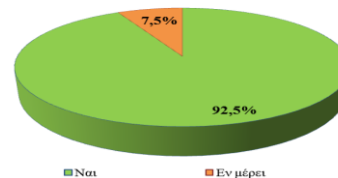
Βαθμός ικανοποίησης από το διαδραστικό εργαστήριο

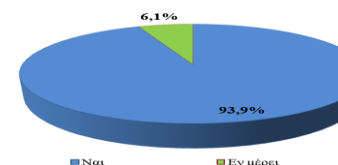
Βαθμός ικανοποίησης από την παράσταση

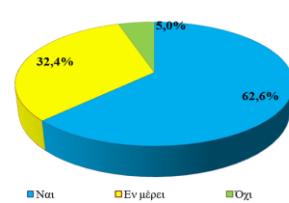
Ποσοστό κάλυψης των εκπαιδευτικών στόχων τε διαδραστικού εργαστηρίου

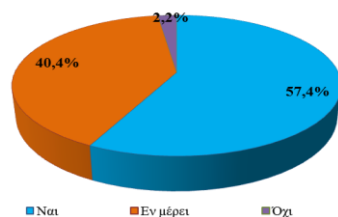
Ποσοστό κάλυψης των εκπαιδευτικών στόχων παράστασης

Απόκτηση επιπλέον τεχνολογίας

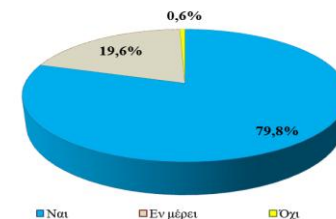

Δυνατότητα μεταφοράς εμπειρίας

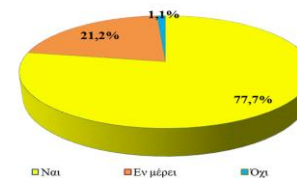

3.8.2 Ερωτηματολόγια Εκπαιδευτικών-Δασκάλων

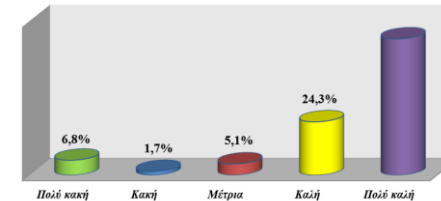
Βελτίωση γνώσης για το μηχανισμό της όπερας

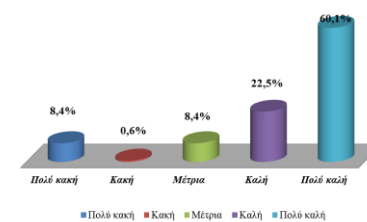
Βελτίωση γνώσης για το περιεχόμενο της όπερας

Αξιολόγηση συνεργασίας με Εθνική Λυρική Σκηνή κατά την προετοιμασία της παράστασης

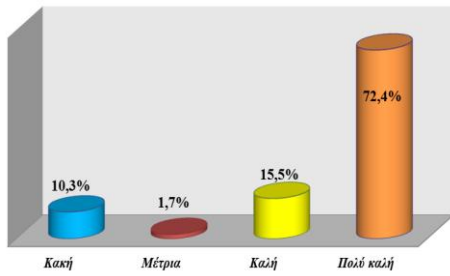

Αξιολόγηση συνεργασίας με Εθνική Λυρική Σκηνή κατά την οργάνωση της παράστασης

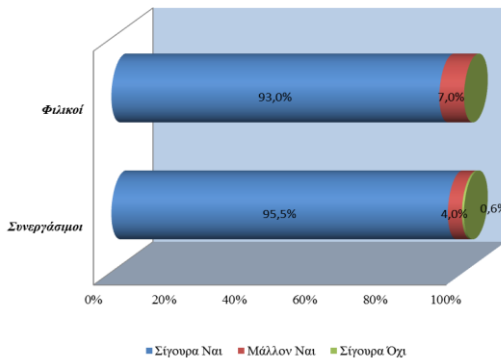

Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης Πράξης: «Η Όπερα Διαδραστικά στα Δημοτικά Σχολεία»

Αξιολόγηση συνεργασίας με Εθνική Λυρική Σκηνή κατά τη διάρκεια του διαδραστικού εργαστηρίου

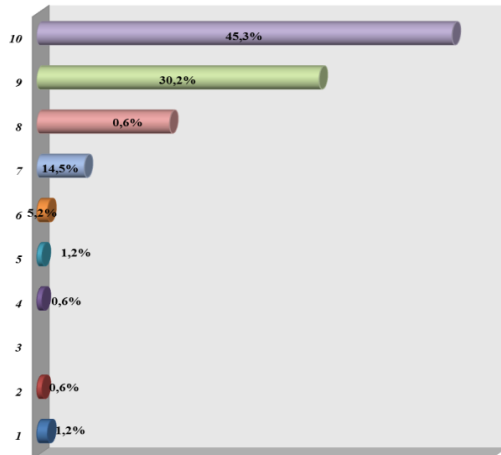

Αξιολόγηση συνεργασίας με τους συντελεστές της παράστασης

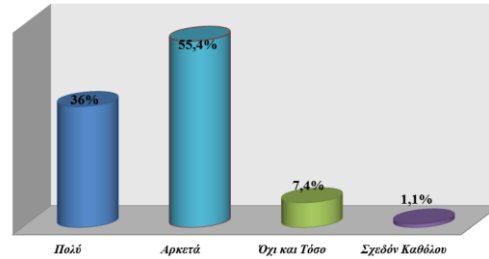

■ Σίγουρα Ναι ■ Μάλλον Ναι ■ Σίγουρα Όχι

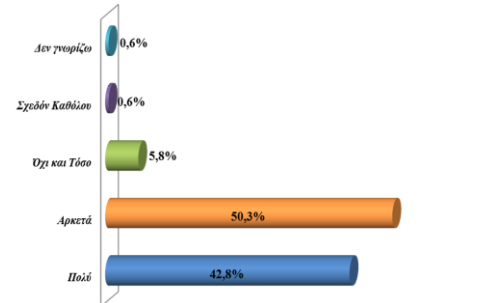
Αξιολόγηση εκπαιδευτικού υλικού

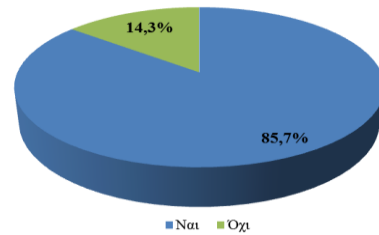
Βαθμός βοήθειας απόκτησης θεωρητικών γνώσεων από το εκπαιδευτικό πακέτο

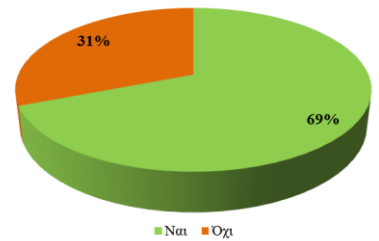
Βαθμός βοήθειας από το εκπαιδευτικό πακέτο στην προετοιμασία των παιδιών

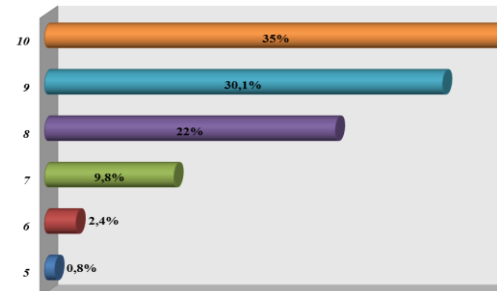
Ποσοστά χρήσης του εκπαιδευτικού υλικού στην τε

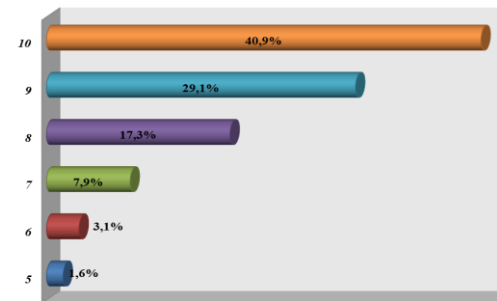
Ποσοστά χρήσης του διαδικτυακού τόπου του προγράμματος

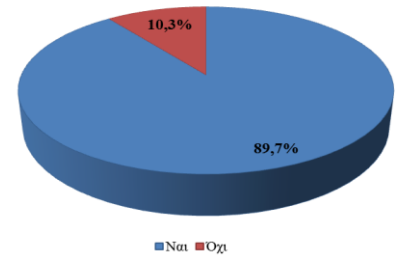
Αξιολόγηση πληρότητας διαδικτυακού τόπου του προγράμματος

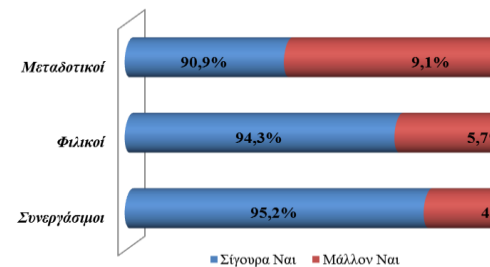
Αξιολόγηση διαδικτυακού τόπου του προγράμματος ως προς την ευκολία ανεύρεσης της πληροφορίας

Ποσοστά αποτελεσματικότητας διαδικτυακού τόπου

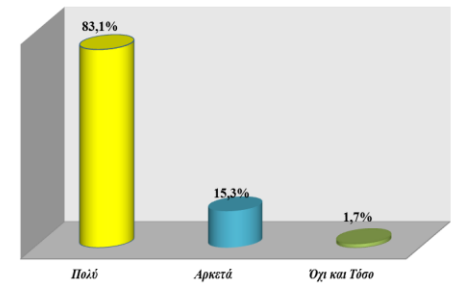

Ποσοστά επιλογών σε σχέση με τη συμπεριφορά των συντελεστών στους μαθητές

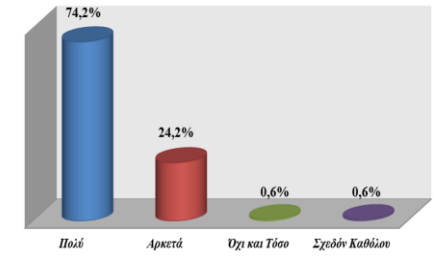

■ Σίγουρα Ναι ■ Μάλλον Ναι

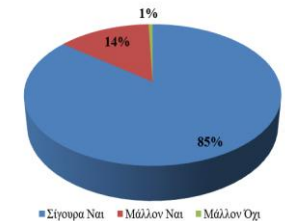
Βαθμός ωφέλειας για τους μαθητές η γνωριμία τους με μουσικά όργανα

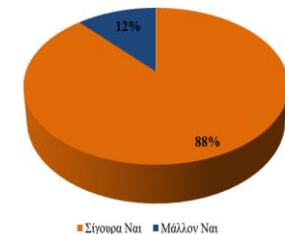
Βαθμός ωφέλειας για τους μαθητές από τη γνωριμία με τα επαγγέλματα του θεάτρου

Ποσοστά ικανοποίησης μαθητών από τη συμμετοχή τους στην οργάνωση της παράστασης

Ποσοστά ικανοποίησης των μαθητών από τη συμμετοχή τους στην πραγματοποίηση της παράστασης

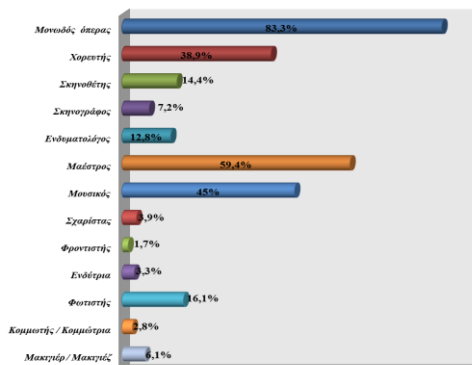

■ Σίγουρα Ναι ■ Μάλλον Ναι

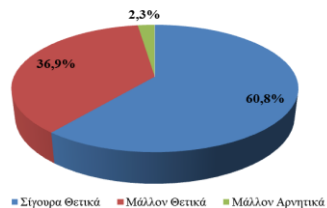
Βαθμός ικανοποίησης μαθητών από το περιεχόμενο του έργου

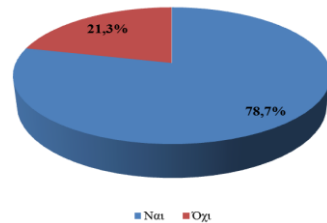
Εξαγγέλματα που εντυπωσίασαν τους μαθητές

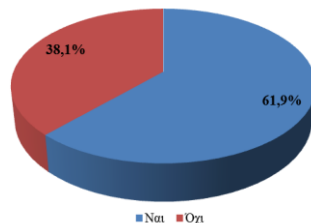
Αντίδραση των μαθητών στην εξαγγελία του Προγράμματος και στο αίτημα συμμετοχής τους

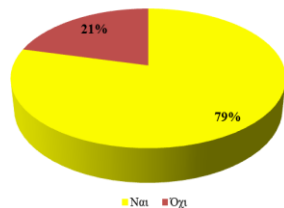
Επιθυμία μαθητών για συζήτηση στη τάξη μετά την παράσταση

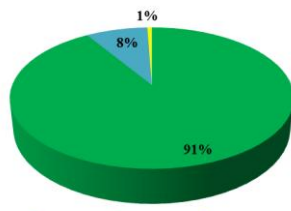
Χρήση του υλικού του προγράμματος στην τάξη

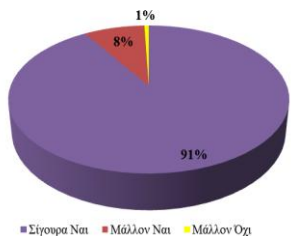
Πραγματοποίηση άλλων δραστηριοτήτων με αφορμή την παράσταση

Ποσοστά απόψεων συνέχισης παρόμοιων προγραμμάτων στο σχολείο

Ποσοστά επιθυμίας παρακολούθησης παράστασης στην Εθνική Λερική Σκηνή

Το δείγμα της έρευνας ανήλθε στους 180 δασκάλους, εκ των οποίων το 70,4% ήταν γυναίκες και το 29,6% άνδρες. Κατά την έρευνα οι δάσκαλοι κλήθηκαν να μεταφέρουν εκτός από τη δική τους άποψη και την άποψη, στάσεις, συμπεριφορές κλπ των μαθητών τους. Η βαθμολογία που θα έδιναν οι δάσκαλοι στην παράσταση είναι άριστα, ενώ, ως προς την επιλογή του έργου «Ο κουρέας της Σεβίλλης» οι απαντήσεις ήταν μόνο θετικές, η διασκευή του θεωρείται καταλληλότερη για την έκτη και πέμπτη τάξη και θεωρούν ότι επέτρεπε τη διαδραστικότητα με τους μαθητές και τη συμμετοχή τους στη διάρκεια της παράστασης.

Ως προς την εκπλήρωση των προσδοκιών τους οι οκτώ δάσκαλοι στους δέκα απάντησαν πως θεώρησαν την παράσταση «καλύτερη από ότι περίμεναν».

Οι εκπαιδευτικοί στόχοι του διαδραστικού εργαστηρίου και της παράστασης καλύφθηκαν πλήρως, όπως πλήρης ήταν και η ικανοποίηση των δασκάλων από την πραγματοποίηση της παράστασης.

Οι ίδιοι οι δάσκαλοι γνώρισαν καλύτερα τον μηχανισμό της όπερας, απέκτησαν επιπλέον τεχνογνωσία για το «ανέβασμα» των μουσικό-θεατρικών παραστάσεων την οποία και θα μπορούσαν να μεταφέρουν. Η συνεργασία των δασκάλων με την Εθνική Λυρική Σκηνή κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας και της οργάνωσης της παράστασης καθώς και κατά τη διάρκεια του διαδραστικού εργαστηρίου ήταν πολύ καλή, η συμπεριφορά δε των συντελεστών της παράστασης απέναντι στους εκπαιδευτικούς, χαρακτηρίζεται πολύ θετικά (συνεργασιμοφιλική).

Η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού πακέτου με στόχο την προετοιμασία της παράστασης είναι πολύ θετική ενώ, για την απόκτηση θεωρητικών γνώσεων από τους ίδιους τους δασκάλους είναι θετική. Η συντριπτική πλειοψηφία των εκπαιδευτικών χρησιμοποίησε το υλικό στην τάξη.

Οι δάσκαλοι πλοηγήθηκαν (ποσοστό 70%) στο διαδικτυακό τόπο του Προγράμματος και αναζήτησαν πληροφορίες. Οι επτά στους δέκα θεωρεί ότι υπάρχει πληρότητα των πληροφοριών τις οποίες «κάποιος» τις προσεγγίζει εύκολα.

Η συμπεριφορά των συντελεστών της παράστασης απέναντι στους μαθητές ήταν άψογη.

Η μεγάλη πλειοψηφία των δασκάλων (83,1%) θεωρεί πως η γνωριμία των μαθητών με τα μουσικά όργανα ωφέλησε «σε πολύ μεγάλο βαθμό», όπως και η γνωριμία τους με τα επαγγέλματα του θεάτρου (Πολύ- Αρκετά: 98,4%). Επίσης (κατά τους δασκάλους) ο βαθμός ικανοποίησης των μαθητών από τη συμμετοχή τους στην οργάνωση της παράστασης ήταν εξαιρετικά υψηλός (99,5%) ενώ ως προς την πραγματοποίηση της παράστασης απόλυτα ικανοποιημένο δήλωσε το 88,3%. Ο βαθμός ικανοποίησης των μαθητών από το περιεχόμενο του έργου «Ο κουρέας της Σεβίλλης» ήταν επίσης πολύ υψηλός (οκτώ στους δέκα).

Από τα επαγγέλματα της όπερας τους μαθητές εντυπωσίασαν περισσότερο αυτά του μονωδού με 83,3%, του μαέστρου με 59,4%, του μουσικού με 45% και του χορευτή με 38,9%.

Η αντίδραση των μαθητών κατά την εξαγγελία του προγράμματος ήταν αναμενόμενα συγκρατημένη (σίγουρα θετικά 61%) με απορίες, για το είδος (όπερα) και το περιεχόμενο του προγράμματος που «μεταφράστηκαν» σε πλήθος ερωτήσεων.

Οι μαθητές μετά την παράσταση ζήτησαν να γίνουν συζητήσεις στις τάξεις σε υψηλό ποσοστό (περίπου οκτώ στους δέκα). Θέματα της συζήτησης ήταν, η επίδοσή τους στην παράσταση, ο σχολιασμός της παράστασης, η πλοκή του έργου σε σημεία που δεν μπόρεσαν να κατανοήσουν καθώς και άλλες πολύ γνωστές παραστάσεις όπερας. Άλλα θέματα ήταν, η ερμηνεία των ηθοποιών-μονωδών (απίστευτη), οι μουσικοί και η μουσική αλλά και τα σκηνικά. Οι μαθητές αναγνώρισαν τη δυσκολία της πραγματοποίησης τέτοιου είδους παραστάσεων, αναρωτήθηκαν για τις σπουδές των συντελεστών της παράστασης και συζήτησαν το ενδεχόμενο να ακολουθήσουν παρόμοιες σπουδές.

Μετά τη λήξη του προγράμματος, περίπου έξι στους δέκα δασκάλους χρησιμοποίησαν το υλικό στην τάξη, ενώ οκτώ στους δέκα πραγματοποίησαν κάποια σχετική δραστηριότητα στην τάξη με αφορμή την παράσταση. Οι δραστηριότητες που ακολούθησαν στην τάξη μετά την παράσταση ήταν ποικίλες και δημιουργικές και αφορούσαν, την οργάνωση της χορωδίας, τη δημιουργία των σκηνικών του σχολείου για τις εθνικές επετείες, την προβολή άλλων παραστάσεων όπερας, τον σχολιασμό άλλων παρόμοιων έργων μέσω της ανάγνωσης της πλοκής τους, ζωγραφιές, εκθέσεις κλπ.

Τα σχόλια των μαθητών για την παράσταση ήταν γεμάτα συναισθήματα όπως, υπέροχη, καταπληκτική, ονειρεμένη, τέλεια, πρωτόγνωρη. Παρόμοιος ενθουσιασμός υπήρξε, για τα μουσικά όργανα, για τους μονωδούς (καταπληκτικοί με ανεπανάληπτες ερμηνείες) καθώς και για τη μουσική του έργου. Οι μαθητές σχολίαζαν τον κάθε ηθοποιό, μουσικό, χορευτή, ξεχωριστά, με αναφορές στις σπουδαιές ερμηνείες τους, στο πόσο

διασκέδασαν, στα συναισθήματα που βίωσαν (ότι βρίσκονται σε άλλο κόσμο) και στην αίσθηση ικανοποίησης από το αποτέλεσμα για το οποίο και οι ίδιοι προσπάθησαν.

Οι μαθητές αναφέρθηκαν στη μοναδικότητα της εμπειρίας που είχαν και την επιθυμία τους για επανάληψη παρόμοιων δράσεων στο σχολείο τους, ενώ αρκετά παιδιά έδειξαν να αλλάζουν γνώμη για την όπερα, αφού προηγουμένως είτε είχαν στρεβλή άποψη γι' αυτήν, είτε δεν γνώριζαν καθόλου το είδος. Εντυπωσιάστηκαν με την οργάνωση και τις απαιτήσεις για την πραγματοποίηση της παράστασης, ειδικά μετά τη διαδραστική συμμετοχή τους και το «ανέβασμα» του έργου. Αρκετοί μαθητές μετά τη γνωριμία τους με τους συντελεστές της παράστασης εκδήλωσαν ενδιαφέρον για σπουδές επάνω στα επαγγέλματα που γνώρισαν μέσω της παράστασης δηλώνοντας πως θα ήθελαν να αποτελέσουν «κομμάτι» μιας παρόμοιας συλλογικής προσπάθειας.

Οι δάσκαλοι, θα πρότειναν σε ποσοστό 99,5%, τη συνέχιση παρόμοιων προγραμμάτων στα σχολεία κατά τα επόμενα χρόνια και θα παρακολουθούσαν οι ίδιοι, στο ίδιο ποσοστό, μια παράσταση της ΕΛΣ.

Η υποστήριξη που χρειάστηκαν οι δάσκαλοι κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας ήταν, να διατεθούν σε αυτούς περισσότερες διδακτικές ώρες, να χρησιμοποιήσουν αφενός μεν τον διαδικτυακό κόμβο του προγράμματος για να συγκεντρώσουν πληροφορίες αφετέρου δε το διαδίκτυο για την ενημέρωση και προβολή βίντεο από άλλες παραστάσεις όπερας ή μουσικές σκηνές κλπ. Η συμμετοχή των ειδικοτήτων του μουσικού και του θεατρολόγου του σχολείου ήταν σημαντική στη μετάδοση των απαιτούμενων γνώσεων. Αρκετά υποστηρικτικό αποδείχτηκε επίσης το εκπαιδευτικό υλικό που παρείχε η Εθνική Λυρική Σκηνή.

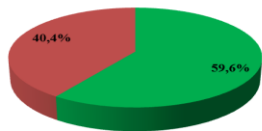
Η πλειοψηφία των εκπαιδευτικών δήλωσε πως μέσω του προγράμματος αποκόμισε, εξοικείωση με την όπερα ή/και αλλαγή της γενικής άποψής του γι αυτήν.

Για τη βελτίωση του προγράμματος οι δάσκαλοι θα πρότειναν τη συμμετοχή όλου του σχολείου σε αυτό. Θεωρούν ότι το Πρόγραμμα αποτελεί ένα αξιοθαύμαστο εκπαιδευτικό εργαλείο για τους εκπαιδευτικούς και συνάμα μεγάλο όφελος για τους μαθητές, ώστε να είναι περιορισμένο. Επομένως οι δάσκαλοι πρότειναν, τη διεύρυνση του διαδραστικού μέρους του προγράμματος τόσο χρονικά όσο και με τη συμμετοχή περισσότερων μαθητών –τάξεων, αλλά και περισσότερο χρόνο επαφής των μαθητών με τους συντελεστές της παράστασης. Τέλος οι εκπαιδευτικοί ζήτησαν να προσεχθούν περισσότερο οι χώροι φιλοξενίας τέτοιων δράσεων.

Οι δάσκαλοι θεωρούν ότι το δυνατότερο σημείο του Προγράμματος ήταν το διαδραστικό του κομμάτι και η δυνατότητα των μαθητών να συμμετέχουν στη δημιουργία ενδυμάτων και τμήματος των σκηνικών της παράστασης. Επίσης, δυνατό σημείο είναι η άρτια οργάνωση και ο επαγγελματισμός των συντελεστών του προγράμματος, καθώς και το ποιοτικό στοιχείο που διακρίνει τις δράσεις της ΕΛΣ.

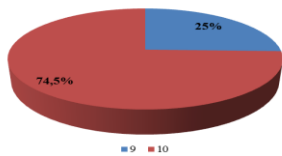
Ερωτηματολόγια Διευθυντών με μια ματιά

Φύλο ερωτηθέντων

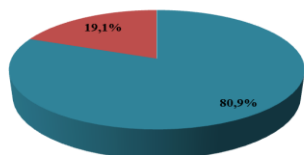
■ Ανδρας ■ Γυναίκα

Βαθμολογία της παράστασης

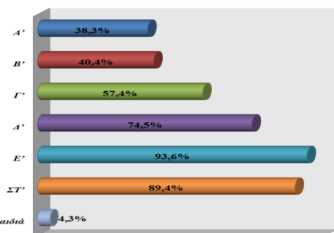
■ 9 ■ 10

Η άποψή σας για την επιλογή του συγκεκριμένου έργου

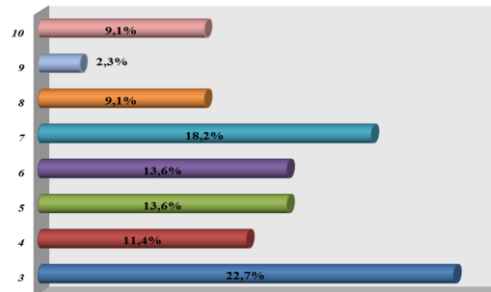
■ Σίγουρα Σοστή ■ Μάλλον Σοστή

Καταλληλότητα διδασκούς του έργου ανά τάξεις

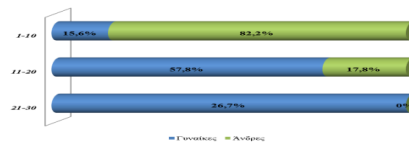

Είναι για μεγαλύτερα παιδιά

Εκπαιδευτικοί που συμμετείχαν στην προετοιμασία της παράστασης

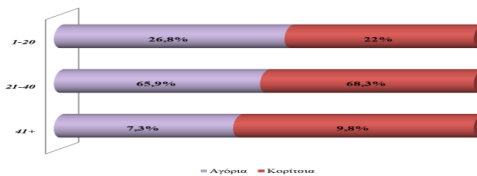

Εκπαιδευτικοί που παρακολούθησαν την παράσταση σε σχέση με το φύλο

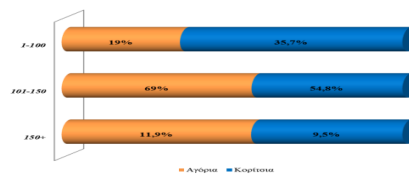
■ Γυναίκες ■ Ανδρες

Μαθητές που συμμετείχαν στο διαδραστικό εργαστήριο σε σχέση με το φύλο

■ Αγόρια ■ Κορίτσια

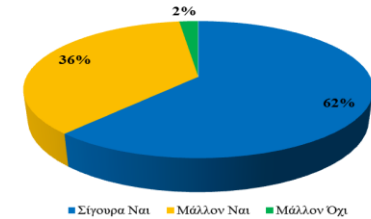
Αριθμός μαθητών που παρακολούθησαν την παράσταση σε σχέση με το φύλο

■ Αγόρια ■ Κορίτσια

3.8.3 Ερωτηματολόγια Εκπαιδευτικών-Διευθυντών

Διαδραστικότητα με τους μαθητές

■ Σίγουρα Ναι ■ Μάλλον Ναι ■ Μάλλον Όχι

Ποσοστά προσδοκιών από την παράσταση

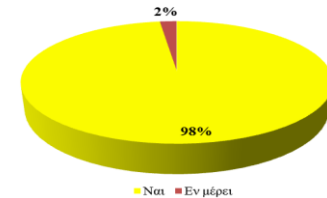
■ Καλύτερη ■ Περίπου όπως την περιμένατε

Βαθμός ικανοποίησης από το διαδραστικό εργαστήριο

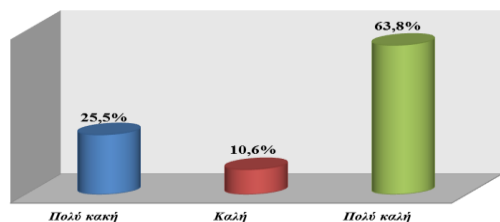
■ Πολύ ■ Αρκετά

Ποσοστό κάλυψης των εκπαιδευτικών στόχων του διαδραστικού εργαστηρίου

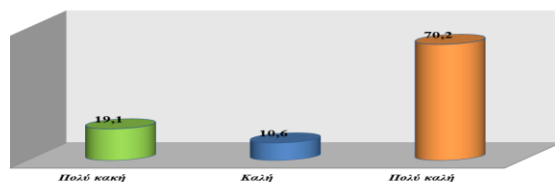

■ Ναι ■ Εν μέρει

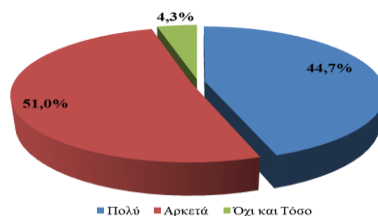
Βαθμός ικανοποίησης επικοινωνίας για την προετοιμασία της υλοποίησης του προγράμματος

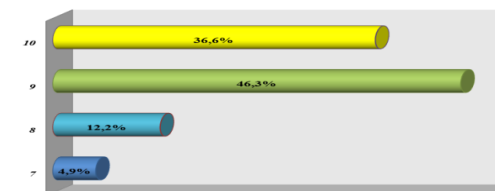
Βαθμός ικανοποίησης στο στάδιο της οργάνωσης της παράστασης και του διαδραστικού εργαστηρίου

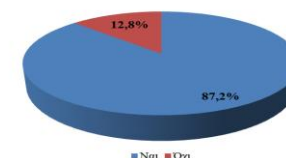
Βαθμός βοήθειας απόκτησης θεωρητικών γνώσεων από το εκπαιδευτικό πακέτο

Αξιολόγηση διαδικτυακού τόπου του προγράμματος ως προς την ευκολία ανεύρεσης της πληροφορίας

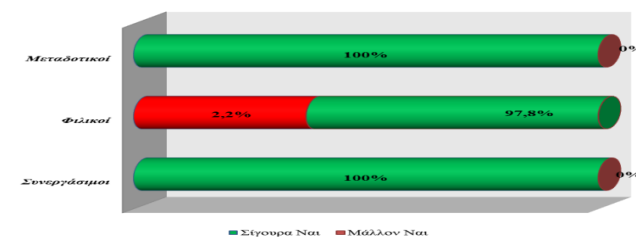
Ποσοστά αποτελεσματικότητας διαδικτυακού τόπου

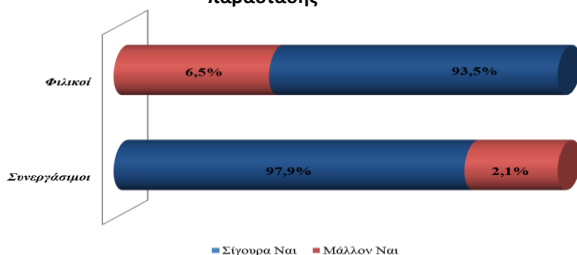
Βαθμός βοήθειας των εκπαιδευτικών από το εκπαιδευτικό πακέτο στην προετοιμασία των παιδιών

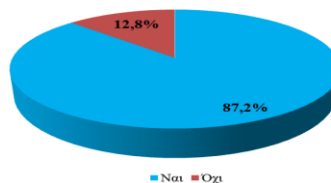
Ποσοστά επιλογών σε σχέση με τη συμπεριφορά των συντελεστών στους μαθητές

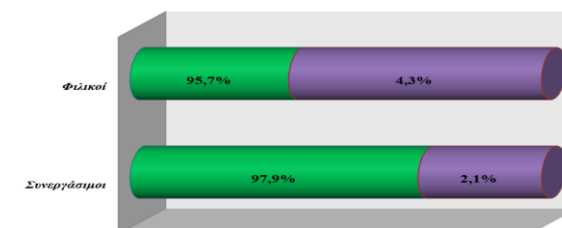
Ποσοστά απόψεων σε σχέση με τη συνεργασία με τους συντελεστές της παράστασης

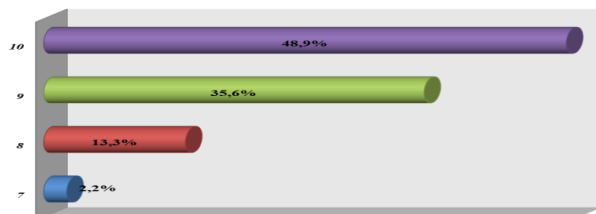
Ποσοστά χρήσης του διαδικτυακού τόπου του προγράμματος

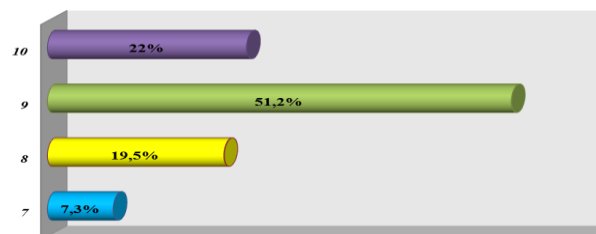
Ποσοστά επιλογών σε σχέση με τη συμπεριφορά των συντελεστών στους εκπαιδευτικούς

Αξιολόγηση εκπαιδευτικού υλικού

Αξιολόγηση διαδικτυακού τόπου του προγράμματος ως προς την πληρότητα των πληροφοριών

Βαθμός ωφέλειας μαθητών από τη γνωριμία τους με τα μουσικά όργανα

Βαθμός ωφέλειας για τους μαθητές από τη γνωριμία τους με τα επαγγέλματα του θεάτρου

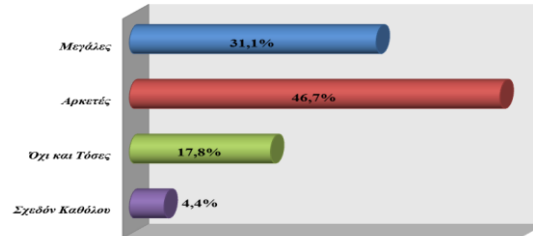
Ποσοστά ικανοποίησης σε σχέση με τη συμμετοχή των μαθητών στην πραγματοποίηση της παράστασης

Βαθμός ικανοποίησης μαθητών από το περιεχόμενο του έργου

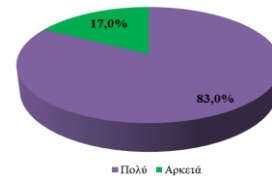
Ποσοστά διαφορών μεταξύ μαθητών που συμμετείχαν και εκείνων που δεν συμμετείχαν στο διαδραστικό εργαστήριο

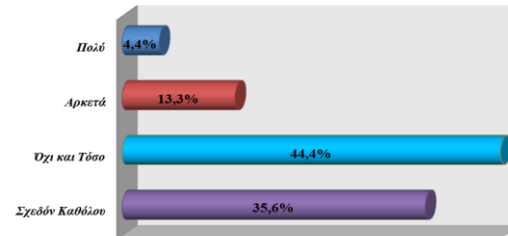
Ποσοστά ικανοποίησης εκπαιδευτικών από τη συμμετοχή τους στην οργάνωση της παράστασης

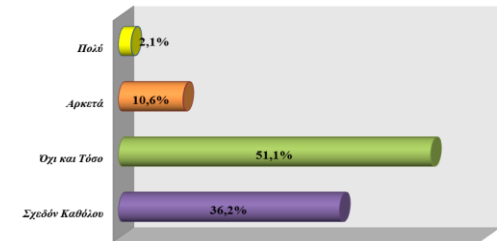
Βαθμός ικανοποίησης εκπαιδευτικών από τη διασκευή του έργου

Βαθμός υποστήριξης σχολείου

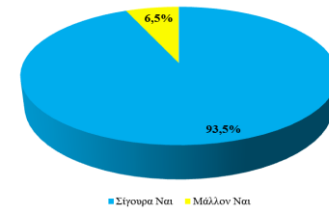
Βαθμός τροποποίησης ωρολογίου προγράμματος σχολείου

Ποσοστά απόψεων συνέχισης παρόμοιων προγραμμάτων στο σχολείο

Ποσοστά απόψεων παρακολούθησης μιας παράστασης στην Εθνική Λυρική Σκηνή

Βαθμός χρήσης του προγράμματος ως διδακτικό εργαλείο

Το δείγμα της έρευνας ανήλθε σε 47 διευθυντές εκ των οποίων το 59,6% ήταν άνδρες και το 40,4% γυναίκες. Οι διευθυντές όπως και οι δάσκαλοι μετέφεραν απόψεις και συμπεριφορές και των μαθητών τους. Η βαθμολογία που θα επέλεγαν για την παράσταση του προγράμματος της ΕΛΣ είναι «άριστα» καθώς βαθμό εννέα επέλεξε το 25,5% και δέκα το 74,5%. Παρομοίως η επιλογή του συγκεκριμένου έργου ήταν σωστή χωρίς να υπάρχουν αρνητικές απόψεις. Η διασκευή του έργου ήταν καλύτερα προσαρμοσμένη για την πέμπτη (93,6%) και έκτη τάξη (89,4%). Ο αριθμός των δασκάλων που συμμετείχαν στην προετοιμασία της παράστασης κυμαίνεται από σχολείο σε σχολείο με υψηλότερα ποσοστά στις επιλογές τρεις, επτά, πέντε και έξι. Ενεργητικότερη συμμετοχή είχαν οι θεατρολόγοι και οι μουσικοί των σχολείων. Την παράσταση παρακολούθησαν περισσότερες γυναίκες απ ότι άνδρες εκπαιδευτικοί.

Με βάση το φύλο των μαθητών, ο αριθμός των κοριτσιών που παρακολούθησε την παράσταση και συμμετείχε στο διαδραστικό εργαστήριο ήταν ελαφρώς μεγαλύτερος των αγοριών.

Η διασκευή του έργου επέτρεπε τη διαδραστικότητα με τους μαθητές και τη συμμετοχή τους στη διάρκεια της παράστασης (Σίγουρα- Μάλλον Ναι 97,9%,). Η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτηθέντων απάντησε ότι η παράσταση ήταν καλύτερη από ότι περίμεναν, ενώ το 6,4% θεώρησε πως η παράσταση ήταν περίπου όπως την περίμεναν.

Από την υλοποίηση του διαδραστικού εργαστηρίου στο σχολείο τους, την πραγματοποίηση της παράστασης και την κάλυψη των εκπαιδευτικών στόχων του προγράμματος η ικανοποίηση των διευθυντών ήταν πλήρης.

Τρεις στους τέσσερεις περίπου διευθυντές θεωρούν ότι η επικοινωνία με την ΕΛΣ για την προετοιμασία της υλοποίησης του Προγράμματος ήταν «πολύ καλή – καλή», ενώ ως προς τη συνεργασία στο στάδιο οργάνωσης της παράστασης και του διαδραστικού εργαστηρίου το «πολύ καλή – καλή» συγκεντρώνει ποσοστό 80,8%.

Οι συντελεστές της παράστασης ήταν σε πολύ μεγάλο βαθμό συνεργάσιμοι και φιλικοί (97,9% και 93,5% αντίστοιχα).

Το εκπαιδευτικό μουσικό-θεατρικό υλικό που παρέλαβαν τα σχολεία κρίθηκε άριστο, και βοήθησε, τόσο τους εκπαιδευτικούς στην απόκτηση θεωρητικών γνώσεων όσο και στην προετοιμασία των μαθητών για την παράσταση. Οι δάσκαλοι χρησιμοποίησαν το εκπαιδευτικό υλικό του Προγράμματος στην τάξη.

Οι διευθυντές γενικά πλοηγήθηκαν στο διαδικτυακό τόπο του Προγράμματος, θεωρούν ότι έχει πληρότητα πληροφοριών τις οποίες μπόρεσαν να προσεγγίσουν εύκολα και αποτελεσματικά.

Οι συντελεστές της παράστασης απέναντι στους μαθητές ήταν απόλυτα συνεργάσιμοι, μεταδοτικοί, αλλά και φιλικοί όπως απόλυτα συνεργάσιμοι και φιλικοί ήταν και με τους εκπαιδευτικούς.

Οι μαθητές ωφελήθηκαν σε «πολύ μεγάλο» βαθμό από τη γνωριμία τους με τα μουσικά όργανα και ομοίως από τη γνωριμία τους με τα επαγγέλματα του θεάτρου. Απόλυτα θετική άποψη είχαν όλοι οι ερωτηθέντες για την ικανοποίηση των μαθητών από τη συμμετοχή τους στην οργάνωση της παράστασης.

Οι μαθητές έμειναν απόλυτα ικανοποιημένοι από τη συμμετοχή τους στην πραγματοποίηση της παράστασης. Το 87,2% των ερωτηθέντων διευθυντών δήλωσε πως οι μαθητές έμειναν πολύ ικανοποιημένοι από το περιεχόμενο του έργου «Ο κουρέας της Σεβίλλης».

Το 78% περίπου των διευθυντών θεωρεί ότι υπήρξαν διαφορές στα χαρακτηριστικά της συμμετοχής μεταξύ των μαθητών που συμμετείχαν διαδραστικά και όσων απλά παρακολούθησαν την παράσταση. Οι διαφορές εντοπίστηκαν στην κατανόηση της παράστασης με τη γνώση των χαρακτήρων, κουστουμιών και σκηνικών, αλλά και στο συνολικό βίωμά της ως εμπειρία. Οι μαθητές που συμμετείχαν στο διαδραστικό εργαστήριο ήταν πιο ενθουσιασμένοι για την υλοποίηση της παράστασης και πιο ικανοποιημένοι από την πραγματοποίησή της.

Το σύνολο των διευθυντών απάντησε πως οι εκπαιδευτικοί έμειναν «απόλυτα ικανοποιημένοι - αρκετά ικανοποιημένοι» από τη διασκευή του έργου (83% και 17% αντίστοιχα), όπως και από τη συμμετοχή τους στην οργάνωση της παράστασης.

Γενικά τα σχολεία δεν χρειάστηκαν υποστήριξη κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας τους για το πρόγραμμα. Όπου χρειάστηκε αφορούσε, είτε στον υλικοτεχνικό εξοπλισμό της αίθουσας, είτε στην παροχή διευκρινίσεων από την Εθνική Λυρική Σκηνή για το Πρόγραμμα.

Το ωρολόγιο πρόγραμμα χρειάστηκε τροποποιήσεις μικρής κλίμακας κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας του προγράμματος που πραγματοποιήθηκαν με τη συνεργασία των εκπαιδευτικών και της ΕΛΣ.

Η συντριπτική πλειοψηφία των Διευθυντών (97,9%) «σίγουρα» θα ήθελε να συνεχιστούν παρόμοια προγράμματα, ενώ το 93,5% «σίγουρα» θα ήθελε να παρακολουθήσει μία παράσταση στην ΕΛΣ. Για τη βελτίωση του προγράμματος θεωρούν πως θα πρέπει: α. να αυξηθεί ο αριθμός των παιδιών που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα ακόμη και με τη συμμετοχή παιδιών μικρότερων ηλικιών και β. να γίνει προσπάθεια να αυξηθεί η συνολική διάρκεια τόσο του Προγράμματος όσο και των διαδραστικών δραστηριοτήτων του.

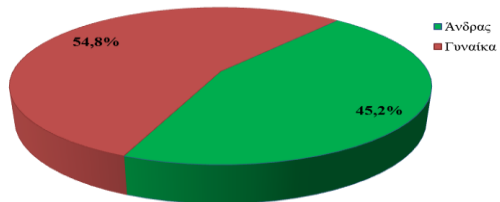
Ως προς το «τι αποκόμισε το σχολείο από το Πρόγραμμα» οι διευθυντές θεωρούν ότι ήταν: η επαφή και γνωριμία των μαθητών με ένα νέο είδος θεάτρου και μουσικής όπως η όπερα, η γνωριμία των μαθητών με τα επαγγέλματα και η γνωριμία των μαθητών με τα μουσικά όργανα. Θεωρούν πως η παράσταση αποτέλεσε ένα σημαντικό πολιτιστικό γεγονός για το σχολείο που έδωσε το έναυσμα για τη διοργάνωση παρόμοιων παραστάσεων.

Το Πρόγραμμα σύμφωνα και με τις απαντήσεις των διευθυντών θα μπορούσε να αποτελέσει ένα νέο διδακτικό εργαλείο για τους μουσικούς και θεατρολόγους των σχολείων, ενώ παράλληλα θα μπορούσε να συνδεθεί και με άλλα μαθήματα. Οι μαθητές θα μπορούσαν να καλλιεργήσουν την κριτική τους σκέψη και τις δεξιότητές τους, λόγω της ποικιλίας δράσεων και ικανοτήτων που απαιτούνται καθώς και να επεκτείνουν τις γνώσεις τους για τη μουσική και τα μουσικά όργανα.

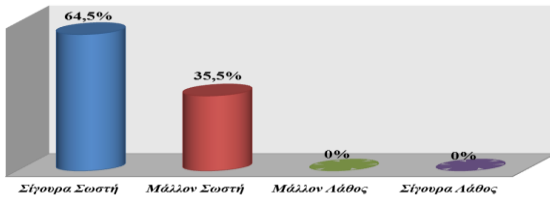
Οι διευθυντές θεωρούν πιο σημαντικά ή καινοτομικά στοιχεία του Προγράμματος τη διαδραστικότητα με τους μαθητές, η οποία ενθουσίασε αλλά και βοήθησε τους μαθητές μέσω της βιωματικής εμπειρίας να κατανοήσουν τη σπουδαιότητα της ομαδικότητας, του επαγγελματισμού και την ομορφιά της όπερας. Η διασκευή του έργου ειδικά για τις ηλικιακές ομάδες των μαθητών, βοήθησε στην κατανόηση του έργου ενώ παράλληλα θεωρούν σπουδαία κίνηση την παρουσία της ΕΛΣ στον οικείο χώρο των μαθητών. Ισχυρότερο σημείο για την πλειοψηφία των ερωτηθέντων ήταν η διαδραστικότητα των μαθητών με τους συντελεστές της παράστασης αλλά και με την ίδια την παράσταση, στην προσπάθειά τους να φτιάξουν αντικείμενα και σκηνικά. Η βιωματική εμπειρία που είχαν τα παιδιά μέσω των προβών, της προετοιμασίας της χορωδίας, της δημιουργίας των σκηνικών αλλά και του ίδιου του επαγγελματισμού των συντελεστών πλημμύρησε με ενθουσιασμό και συγκίνηση τα ίδια τα παιδιά, κατανοώντας όμως παράλληλα και τις δυσκολίες και τις ευθύνες για την πραγματοποίηση μιας τέτοιας παράστασης.

Ερωτηματολόγια Συλλόγων Γονέων με μια ματιά

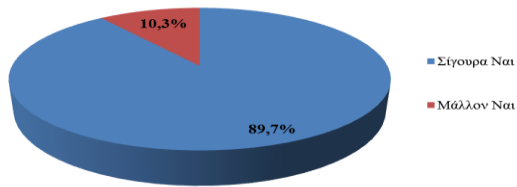
Φύλο ερωτηθέντων

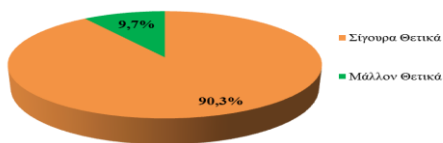
Η άποψή σας για την επιλογή του συγκεκριμένου έργου

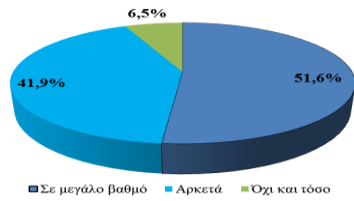
Διαδραστικότητα με τους μαθητές

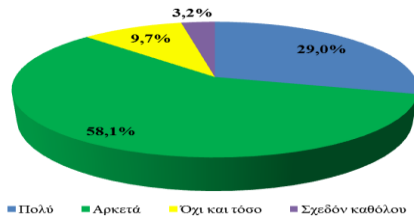
Αντίδραση των παιδιών στην διαδραστικότητα

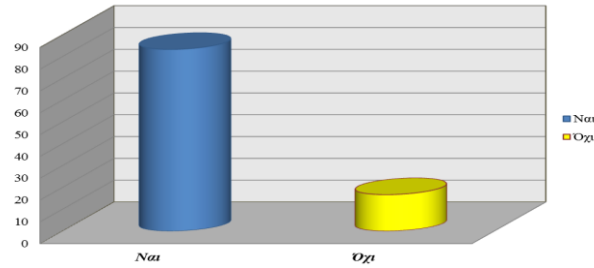
Η προετοιμασία της παράστασης ως αντικείμενο συζήτησης στο σπίτι

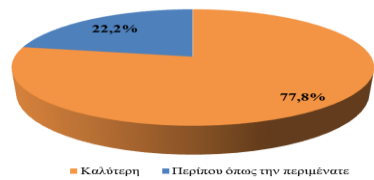
Αντικείμενο συζήτησης στο σπίτι το διαδραστικό εργαστήριο

Αν κλήθηκαν να παρακολουθήσουν την παράσταση

Προσδοκία για την παράσταση

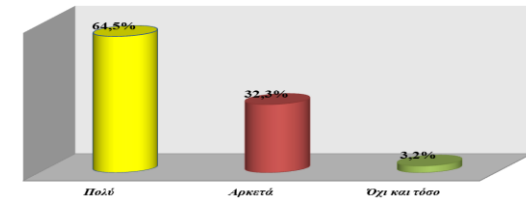

3.8.4 Ερωτηματολόγια Συλλόγων Γονέων και Κηδεμόνων

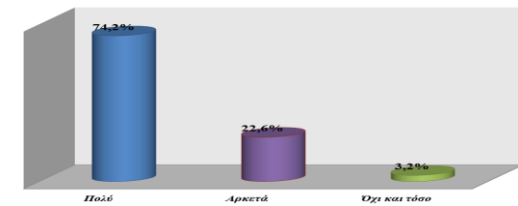
Προσδοκία παιδιών για την παράσταση

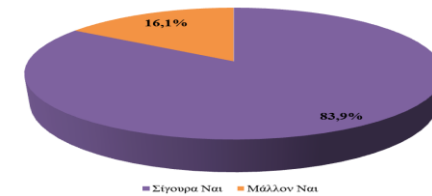
Βαθμός ωφέλειας από την γνωριμία των μαθητών με τα μουσικά όργανα

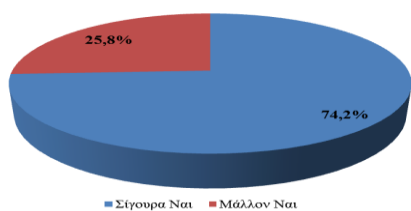
Βαθμός ωφέλειας της γνωριμίας των μαθητών με τα επαγγέλματα του θεάτρου

Βαθμός ικανοποίησης από τη συμμετοχή στην οργάνωση της παράστασης

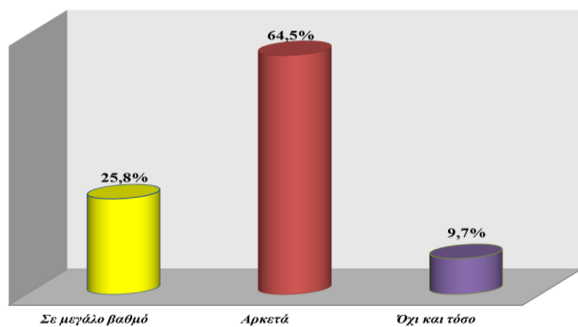
Βαθμός ικανοποίησης από τη συμμετοχή στην πραγματοποίηση της παράστασης

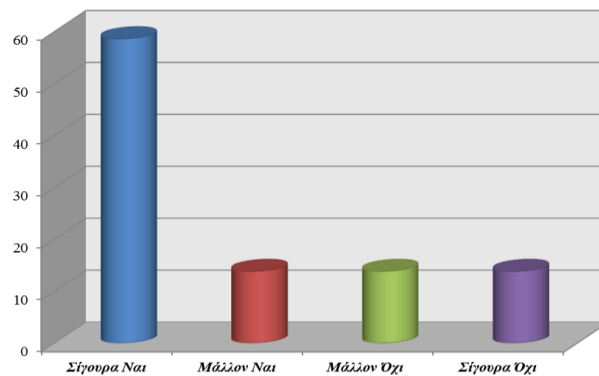
Βαθμός ικανοποίησης το περιεχόμενο του έργου

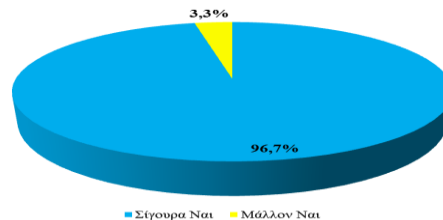
Απόψη αν ζήτησαν οι μαθητές να γίνει συζήτηση στο σπίτι μετά την παράσταση

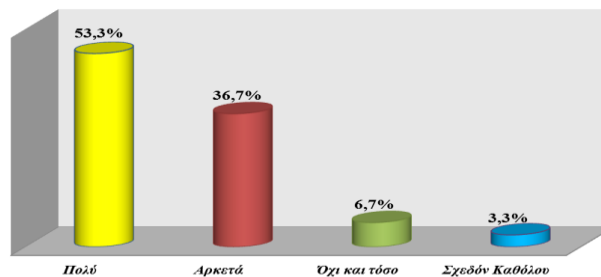
Υποστήριξη του Συλλόγου στο πρόγραμμα

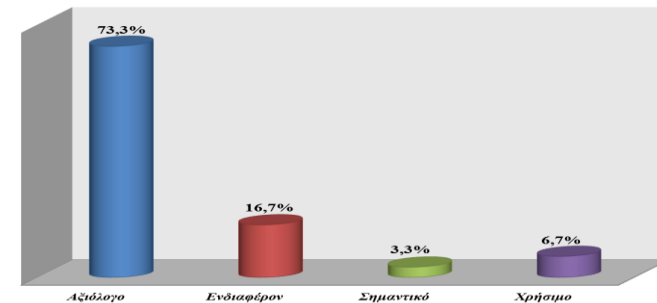
Πρόταση για συνέχιση του προγράμματος

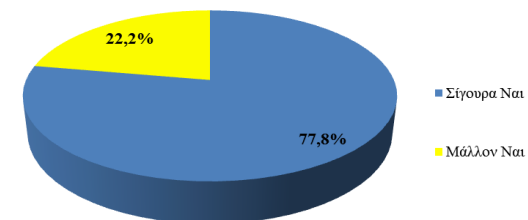
Απόψεις αν η παράσταση αποτέλεσε ένα σημαντικό τοπικό γεγονός

Χαρακτηρισμός προγράμματος

Επιθυμία παρακολούθησης παράστασης στην Εθνική Λυρική Σκηνή

Το δείγμα της έρευνας σε συλλόγους γονέων και κηδεμόνων για το Πρόγραμμα της Εθνικής Λυρικής Σκηνής «Η όπερα διαδραστικά στα δημοτικά σχολεία» ανέρχεται στα 31 ερωτηματολόγια. Το μεγαλύτερο ποσοστό των προέδρων των συλλόγων γονέων και κηδεμόνων που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο είναι γυναίκες ποσοστό 54,8% και το υπόλοιπο 45,2% άνδρες. Το σύνολο των ερωτηθέντων έκρινε, την επιλογή του έργου κατάλληλη για τα παιδιά και ότι υπήρξε διαδραστικότητα με τους μαθητές κατά την προετοιμασία και τη συμμετοχή τους στην παράσταση, γεγονός που εισέπραξαν θετικά οι μαθητές των σχολείων.

Η προετοιμασία της παράστασης αποτέλεσε θέμα συζήτησης στο σπίτι, όπως και το διαδραστικό εργαστήρι. Αντικείμενο των συζητήσεων ήταν η διαφορετικότητα στον τρόπο ηθοποιίας, τα σκηνικά, τα μουσικά όργανα αλλά και οι «φωνές» των ηθοποιών. Ως προς το διαδραστικό εργαστήρι συζητήσαν τη γνωριμία των παιδιών με τα μουσικά όργανα και την παραγωγή ήχων με τα χέρια και το στόμα.

Το 83,3% απάντησε ότι ο σύλλογος γονέων και κηδεμόνων κλήθηκε να παρακολουθήσει την παράσταση ενώ το υπόλοιπο 16,7% ότι δεν κλήθηκε. Το 77,8%, θεωρεί ότι η παράσταση αποδείχθηκε καλύτερη από ότι περίμενε, ενώ το 22,2% των ερωτηθέντων δήλωσε ότι ήταν περίπου όπως ανέμεναν ενώ στα παιδιά (κατά την άποψη των προέδρων των συλλόγων) τα αντίστοιχα ποσοστά προσδοκίας ήταν 93,1% και 6,9%.

Κατά τους εκπροσώπους των συλλόγων ο βαθμός ωφέλειας για τους μαθητές που είχε η γνωριμία με τα μουσικά όργανα και με τα επαγγέλματα του θεάτρου ήταν εξαιρετικά υψηλός. Οι μαθητές ήταν πολύ ικανοποιημένοι από τη συμμετοχή τους τόσο στην οργάνωση της παράστασης όσο και στην πραγματοποίησή της. Έμειναν πλήρως ικανοποιημένοι από το περιεχόμενο του έργου (100%) ενώ οι εννέα στους δέκα μαθητές συζήτησε για την παράσταση στο σπίτι του.

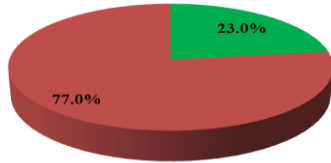
Τα θέματα που συζητήσαν τα παιδιά επικεντρώθηκαν στη διαφορετικότητα των τραγουδιών, στην ερμηνεία των ηθοποιών και στον συγχρονισμό των μουσικών οργάνων. Οι μαθητές έδειξαν μεγάλο ενδιαφέρον σχετικά με τα επαγγέλματα που σχετίζονται με το θέατρο και την όπερα, τόνισαν το γεγονός της γνωριμίας τους με τους μονωδούς και τη συμμετοχή τους στην προετοιμασία και υλοποίηση της παράστασης. Οι μαθητές αναφέρθηκαν στην παράσταση με πλήθος θετικών επιθέτων, εντυπωσιακή, καταπληκτική, πρωτότυπη, τέλεια, διασκεδαστική. Οι ίδιοι οι γονείς τόνισαν τη σπουδαιότητα και χρησιμότητα της παράστασης για τα παιδιά αλλά και τη μοναδικότητα του γεγονότος για την πόλη.

Οι σύλλογοι υποστήριξαν το Πρόγραμμα της Εθνικής Λυρικής Σκηνής με ποικίλους τρόπους όπως: μέσω της ενημέρωσης των γονέων για το Πρόγραμμα, με την ευαισθητοποίηση των μαθητών, παρέχοντας φιλοξενία, δημιουργώντας αφίσες προώθησης, με αναμνηστικά στους συντελεστές της παράστασης, με τη μεταφορά ή συνοδεία των μαθητών στο θέατρο για την παρακολούθηση της παράστασης.

Οι σύλλογοι θα πρότειναν τη συνέχιση παρόμοιων προγραμμάτων στο σχολείο τους. Ως δυνατότερο σημείο του προγράμματος θεωρούν τη διαδραστική εκπαιδευτική διαδικασία του προγράμματος. Η παράσταση για τους εννέα στους δέκα ερωτηθέντες αποτέλεσε ένα σημαντικό τοπικό γεγονός καθώς παρευρέθησαν εκπρόσωποι των τοπικών αρχών και τοπικά Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, τα οποία κάλυψαν το γεγονός με ρεπορτάζ και συνεντεύξεις τονίζοντας την εμβέλεια του γεγονότος. Οι λέξεις που θα χαρακτήριζαν το πρόγραμμα είναι: αξιόλογο, ενδιαφέρον, χρήσιμο και σημαντικό. Τέλος το 77,8% θα ήθελε σίγουρα να παρακολουθήσει μια παράσταση της Εθνικής Λυρικής Σκηνής, ενώ το 22,2% μάλλον θα παρακολουθούσε.

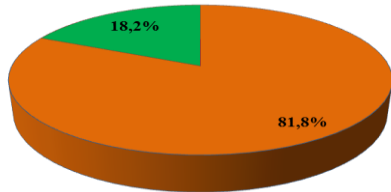
Ερωτηματολόγια Γονέων με μια ματιά

Φύλο ερωτηθέντων γονέων

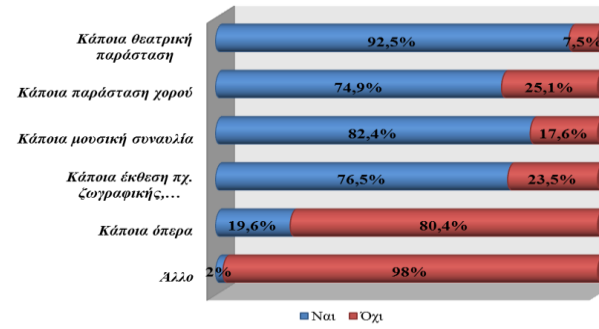
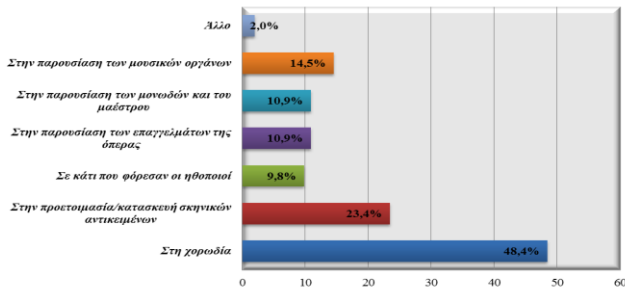
■ Πατέρας ■ Μητέρα

Συμμετοχή παιδιών

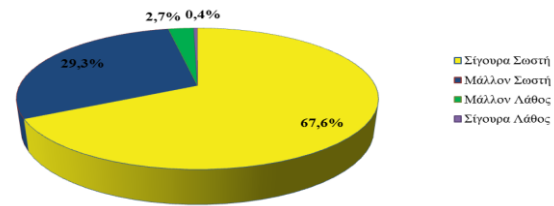

■ Ναι ■ Όχι

Εργασίες παιδιών

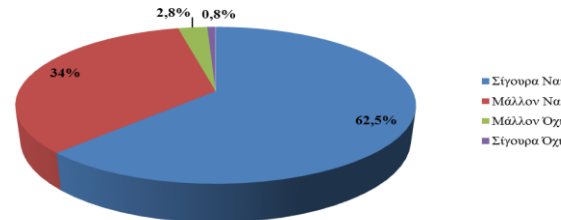

Απόψεις για την επιλογή του συγκεκριμένου έργου

■ Σίγουρα Σοστή
■ Μάλλον Σοστή
■ Μάλλον Λάθος
■ Σίγουρα Λάθος

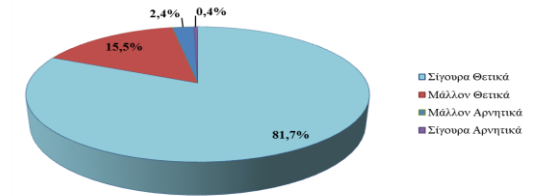
Ποσοστά απόψεων διαδραστικότητας με τους μαθητές

■ Σίγουρα Ναι
■ Μάλλον Ναι
■ Μάλλον Όχι
■ Σίγουρα Όχι

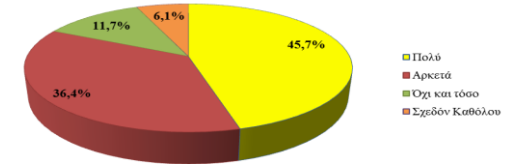
3.8.5 Ερωτηματολόγια Γονέων και Κηδεμόνων

Αντίδραση των παιδιών στην προσέγγιση

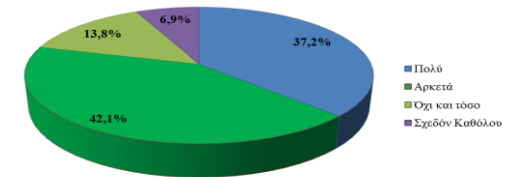
■ Σίγουρα Θετικά
■ Μάλλον Θετικά
■ Μάλλον Αρνητικά
■ Σίγουρα Αρνητικά

Αντικείμενο συζήτησης στο σπίτι η προετοιμασία της παράστασης

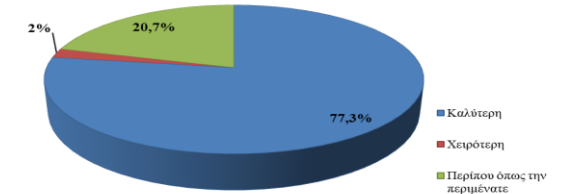
■ Πολύ
■ Αρκετά
■ Όχι και τόσο
■ Σχεδόν Καθόλου

Αντικείμενο συζήτησης στο σπίτι το διαδραστικό εργαλείο

■ Πολύ
■ Αρκετά
■ Όχι και τόσο
■ Σχεδόν Καθόλου

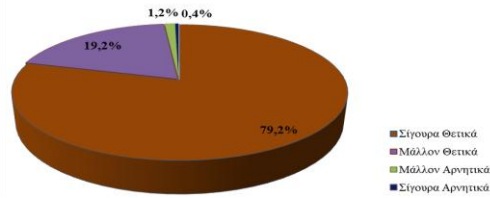
Προσδοκία για την παράσταση

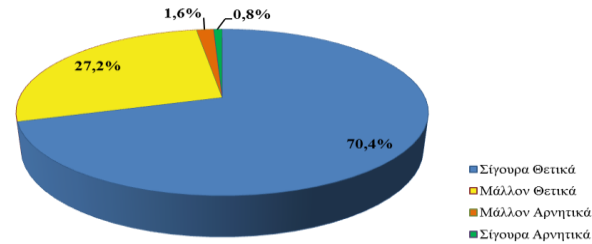
■ Καλύτερη
■ Χειρότερη
■ Περίπου όπως την περιμένατε

Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης Πράξης: «Η Όπερα Διαδραστικά στα Δημοτικά Σχολεία»

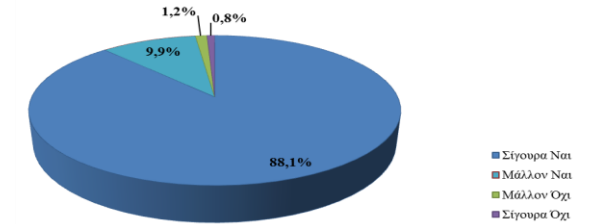
Αντίδραση των παιδιών στη γνωριμία με τα μουσικά όργανα

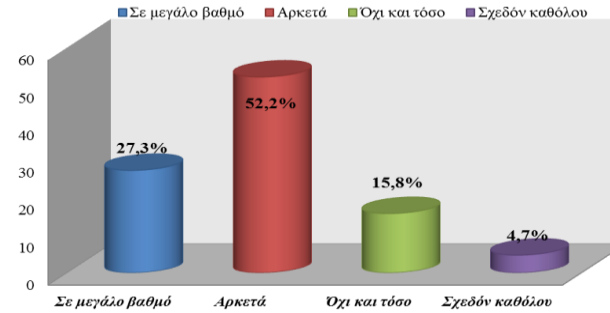
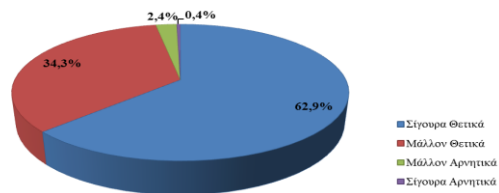
Αντίδραση των παιδιών στο περιεχόμενο του έργου

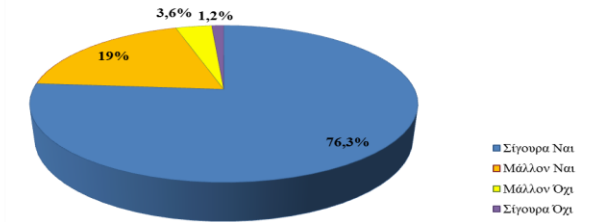
Πρόταση συνέχισης ανάλογων προγραμμάτων

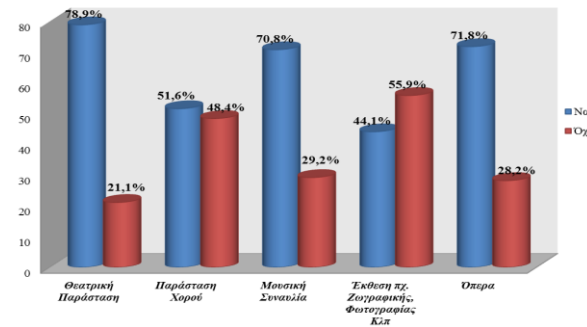
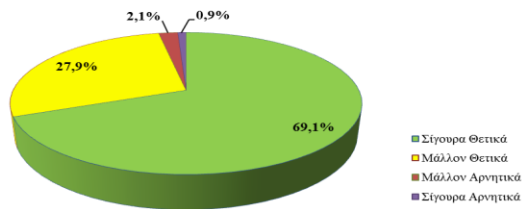
Αντίδρασης της γνωριμίας των μαθητών με τα επαγγέλματα του θεάτρου

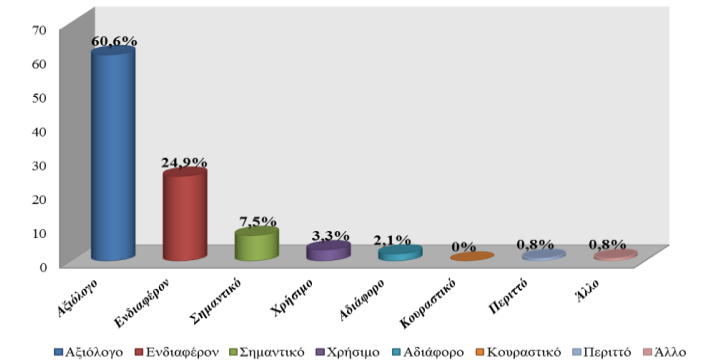
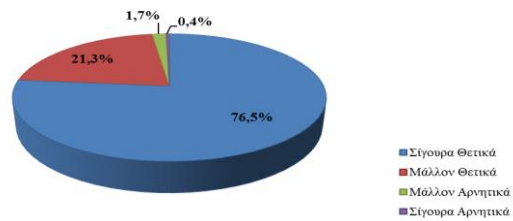
Θέληση να παρακολουθήσετε οι ίδιοι μία παράσταση στην Εθνική Λυρική Σκηνή

Αντίδρασης παιδιών στη συμμετοχή τους στην οργάνωση της παράστασης

Αντίδρασης της συμμετοχής των μαθητών στην πραγματοποίηση της παράστασης

Το δείγμα της έρευνας σε γονείς για το πρόγραμμα της Εθνικής Λυρικής Σκηνής ανέρχεται στα 256 ερωτηματολόγια με ποσοστά κατά φύλο, γυναίκες 77,0%, άνδρες 23,0%. Οι περισσότεροι γονείς είχαν παιδιά που συμμετείχαν στο πρόγραμμα (οκτώ στους δέκα). Ο εργασιές στις οποίες συμμετείχαν οι μαθητές ήταν, στη χορωδία (48,4%) και στην προετοιμασία ή κατασκευή σκηνικών αντικειμένων (23,4%). Οι γονείς δήλωσαν ότι πριν από την παράσταση τα παιδιά τους είχαν παρακολουθήσει: θεατρική παράσταση σε ποσοστό 92,5%, μουσική συναυλία 82,4%, παράσταση χορού 74,9% και εκθέσεις 76,5%. Η όπερα, καταλαμβάνει την τελευταία θέση με ποσοστό 19,6%. Ως προς την καταλληλότητα του συγκεκριμένου έργου «Ο κουρέας της Σεβίλλης» για τα παιδιά, το 67,6% των γονέων απάντησαν ότι ήταν «Σίγουρα Σωστή», «Μάλλον Σωστή» το 29,3%, ενώ αρνητικά απάντησε το 3,1% των γονέων. Σχετικά με τη διαδραστικότητα κατά το διήμερο του προγράμματος, οι γονείς σε πολύ υψηλό ποσοστό αναγνωρίζουν το γεγονός ότι αναπτύχθηκε και θεωρούν ότι η αντίδραση των παιδιών σε αυτήν ήταν πολύ θετική. Η προετοιμασία της παράστασης, απετέλεσε αντικείμενο συζήτησης σε πάνω από οκτώ στα δέκα σπίτια. Η συζήτηση κινήθηκε γύρω από τα σκηνικά, τις ερμηνείες, τους χορευτές, τα ιδιόμορφα κοστούμια της εποχής, την πλοκή και θεματολογία του έργου, αλλά και την ιδιαίτερη μουσική ως κάτι νέο, για τα παιδιά. Στο ίδιο ποσοστό περίπου (80%) και το διαδραστικό εργαστήριο αποτέλεσε αντικείμενο συζήτησης στο σπίτι. Η συζήτηση κινήθηκε γύρω από την ερμηνεία των ηθοποιών και τη φωνή τους, στα σκηνικά στα οποία συμμετείχαν, στη γνωριμία τους με τους ηθοποιούς και στα μουσικά όργανα.

Οι γονείς έχουν την άποψη ότι τα παιδιά θεώρησαν την παράσταση καλύτερη από ότι περίμεναν (77,3%).

Ποσοστό 98,4% θεωρεί θετική τη γνωριμία των παιδιών με τα μουσικά όργανα και 97,2% τη γνωριμία τους με τα συγκεκριμένα επαγγέλματα.

Η αντίδραση των παιδιών στη συμμετοχή τους στην οργάνωση και πραγματοποίηση της παράστασης ήταν στη μεγάλη πλειοψηφία τους πολύ θετική με ποσοστά 97% και 97,8% αντίστοιχα.

Τα παιδιά ανταποκρίθηκαν θετικά στο περιεχόμενο της παράστασης με ποσοστό 97,6%, ενώ τα οκτώ στα δέκα παιδιά προκάλεσαν συζήτηση στο σπίτι.

Η συζήτηση κινήθηκε γύρω από, την ερμηνεία των μονωδών και τη φωνή τους, το συγκεκριμένο είδος τέχνης, τη διαδικασία της διαδραστικότητας και τη συμμετοχή τους. Συζήτησαν ακόμη, τη γνωριμία τους με τους ηθοποιούς και τα μουσικά όργανα της όπερας.

Σε συνέχεια του προγράμματος οι μαθητές ζήτησαν να παρακολουθήσουν κάτι παρόμοιο και, σε ποσοστό 78,9% θεατρική παράσταση και 71,8% όπερα ενώ ακολουθούν με 70,8% η μουσική συναυλία και η παράσταση χορού με 51,6%. Η συντριπτική πλειοψηφία των γονέων απάντησε θετικά «σίγουρα- μάλλον ναι» στη συνέχιση ανάλογων προγραμμάτων στο σχολείο. Οι γονείς μετά το πέρας του προγράμματος θα επιθυμούσαν να παρακολουθήσουν στο μέλλον μια παράσταση της Εθνικής Λυρικής Σκηνής («σίγουρα- μάλλον ναι» 95,3%).

Οι κύριοι χαρακτηρισμοί του προγράμματος με μία λέξη ήταν Αξιόλογο και Ενδιαφέρον.

3.8.6 Διαδραστικότητα

Η συσχέτιση, κατά την επεξεργασία, των ερωτηματολογίων των μαθητών που παρακολούθησαν το διαδραστικό εργαστήριο, με αυτά όσων δεν το παρακολούθησαν, δείχνει μια μικρή αλλά καθαρή διαφοροποίηση στις απαντήσεις τους.

Συγκεκριμένα ως προς τη βαθμολογία της παράστασης, επιπλέον (+) ποσοστό 1,2%, έδωσε υψηλή βαθμολογία. Σχετικά με τα επίθετα που χρησιμοποίησαν οι μαθητές για να χαρακτηρίσουν την παράσταση, αποτυπώνεται θετικότερη άποψη +5,4.

Βαθμολογία παράστασης ανά συμμετοχή στο διαδραστικό εργαστήριο

		Χαμηλή Βαθμολογία	Μέτρια Βαθμολογία	Υψηλή Βαθμολογία
Διαδραστικότητα				
Ναι	Αριθμητικά	13	24	1183
	Ποσοστιαία	1,1%	2,0%	97,0%
Όχι	Αριθμητικά	7	22	657
	Ποσοστιαία	1,0%	3,2%	95,8%

Χαρακτηρισμός παράστασης ανά συμμετοχή στο διαδραστικό εργαστήριο

		Φανταστική	Οραία	Ευχάριστη	Αδιάφορη	Βαρετή	Κουραστική	Κακή
Διαδραστικότητα								
Ναι	Αριθμητικά	681	293	232	13	8	5	2
	Ποσοστιαία	55,2%	23,7%	18,8%	1,1%	,6%	,4%	,2%
Όχι	Αριθμητικά	342	163	147	5	19	10	1
	Ποσοστιαία	49,8%	23,7%	21,4%	,7%	2,8%	1,5%	,1%

Σχετικά με την ικανοποίηση των προσδοκιών των μαθητών ένα επιπλέον 3,3% βρήκε την παράσταση καλύτερη από ό,τι την περίμενε ενώ το ενδιαφέρον των μαθητών να ξαναδεί την παράσταση είναι σχετικά αυξημένο +7,3%

Ποσοστά προσδοκιών από την παράσταση ανά συμμετοχή στο διαδραστικό εργαστήριο

		Καλύτερη	Χειρότερη	Όπως την περίμενες/φανταστεί
Διαδραστικότητα				
Ναι	Αριθμητικά	937	61	235
	Ποσοστιαία	76,0%	4,9%	19,1%
Όχι	Αριθμητικά	499	51	136
	Ποσοστιαία	72,7%	7,4%	19,8%

Ενδιαφέρον των μαθητών να ξαναδούν την παράσταση ανά συμμετοχή στο διαδραστικό εργαστήριο

		Μάλλον Ναι	Μάλλον Όχι	Δεν ξέρω
Διαδραστικότητα				
Ναι	Αριθμητικά	946	75	205
	Ποσοστιαία	77,2%	6,1%	16,7%
Όχι	Αριθμητικά	480	86	121
	Ποσοστιαία	69,9%	12,5%	17,6%

Παρομοίως σχετικά αυξημένο παρουσιάζεται το ενδιαφέρον των μαθητών να παρακολουθήσουν μια «παρόμοια παράσταση» όπως και η προτίμηση να παρακολουθήσουν μια μελλοντική παράσταση όπερας, έναντι άλλων πολύ πιο οικείων ειδών παραστάσεων.

Ενδιαφέρον μαθητών να παρακολουθήσουν παρόμοια παράσταση

Ανά συμμετοχή στο διαδραστικό εργαστήριο

		Μάλλον Ναι	Μάλλον Όχι	Δεν ξέρω
Φύλο				
Αγόρι	Αριθμητικά	944	76	209
	Ποσοστιαία	76,8%	6,2%	17,0%
Κορίτσι	Αριθμητικά	499	80	105
	Ποσοστιαία	73,0%	11,7%	15,4%

Προτίμηση μελλοντικής παράστασης ανά συμμετοχή στο διαδραστικό εργαστήριο

		Θεατρική παράσταση	Παράσταση χορού	Όπερα	Μουσική συναυλία	Κουκλοθέατρο Καραγκιόζη	Παντομίμα
Διαδραστικότητα							
Ναι	Αριθμητικά	311	208	315	345	54	
	Ποσοστιαία	25,2%	16,9%	25,5%	28,0%	4,4%	
Όχι	Αριθμητικά	175	80	147	215	69	
	Ποσοστιαία	25,5%	11,7%	21,4%	31,3%	10,1%	

Η επιθυμία πραγματοποίησης μιας δικής τους παράστασης με τους συμμαθητές και τους δασκάλους τους είναι αρκετά διαφοροποιημένη, όπως και η παρακολούθηση μιας θεατρικής παράστασης εκτός σχολείου.

Επιθυμία πραγματοποίησης δικής τους παράστασης με τους συμμαθητές τους και τους δασκάλους τους ανά συμμετοχή στο διαδραστικό εργαστήριο

		Μάλλον Ναι	Μάλλον Όχι	Δεν ξέρω
Διαδραστικότητα				
Ναι	Αριθμητικά	1002	81	135
	Ποσοστιαία	82,3%	6,7%	11,1%
Όχι	Αριθμητικά	525	72	85
	Ποσοστιαία	77,0%	10,6%	12,5%

Παρακολούθηση θεατρικής παράστασης εκτός σχολείου ανά συμμετοχή στο διαδραστικό εργαστήριο

		Ναι	Όχι
Διαδραστικότητα			
Ναι	Αριθμητικά	844	352
	Ποσοστιαία	70,6%	29,4%
Όχι	Αριθμητικά	434	224
	Ποσοστιαία	66,0%	34,0%

Η παρακολούθηση όπερας εκτός σχολείου και το κατά πόσο αρέσει το θέατρο στους μαθητές δίνουν επίσης διαφοροποιημένα αποτελέσματα ανάλογα με τη συμμετοχή ή όχι στο διαδραστικό εργαστήριο.

Παρακολούθηση όπερας εκτός σχολείου ανά συμμετοχή στο διαδραστικό εργαστήριο

		Ναι	Όχι
Διαδραστικότητα			
Ναι	Αριθμητικά	328	823
	Ποσοστιαία	28,5%	71,5%
Όχι	Αριθμητικά	150	465
	Ποσοστιαία	24,4%	75,6%

Πόσο τους αρέσει το θέατρο ανά συμμετοχή στο διαδραστικό εργαστήριο

		Πολύ	Αρκετά	Λίγο	Καθόλου
Διαδραστικότητα					
Ναι	Αριθμητικά	725	356	115	18
	Ποσοστιαία	59,7%	29,3%	9,5%	1,5%
Όχι	Αριθμητικά	376	210	65	29
	Ποσοστιαία	55,3%	30,9%	9,6%	4,3%

Παρομοίως η μουσική και η όπερα δίνουν διαφοροποιημένα ποσοστά ανάλογα με τη συμμετοχή ή όχι στο διαδραστικό εργαστήριο.

Πόσο τους αρέσει η μουσική ανά συμμετοχή στο διαδραστικό εργαστήριο

		Πολύ	Αρκετά	Λίγο	Καθόλου
Διαδραστικότητα					
Ναι	Αριθμητικά	856	263	81	14
	Ποσοστιαία	70,5%	21,7%	6,7%	1,2%
Όχι	Αριθμητικά	448	160	47	23
	Ποσοστιαία	66,1%	23,6%	6,9%	3,4%

Πόσο τους αρέσει η όπερα ανά συμμετοχή στο διαδραστικό εργαστήριο

		Πολύ	Αρκετά	Λίγο	Καθόλου
Διαδραστικότητα					
Ναι	Αριθμητικά	531	406	212	65
	Ποσοστιαία	43,7%	33,4%	17,5%	5,4%
Όχι	Αριθμητικά	276	195	135	68
	Ποσοστιαία	40,9%	28,9%	20,0%	10,1%

Η διαφορά στα ποσοστά των μαθητών που ζήτησαν συζήτηση με τους εκπαιδευτικούς τους, για την παράσταση παρουσιάζει μικρή διαφοροποίηση ενώ η επιθυμία των μαθητών να παρακολουθήσουν μια παράσταση στην Εθνική Λυρική Σκηνή δείχνει σχετικά μεγαλύτερη διαφοροποίηση.

Συζήτηση με τους εκπαιδευτικούς για την παράσταση ανά συμμετοχή στο διαδραστικό εργαστήριο

		Ναι	Όχι
Διαδραστικότητα			
Ναι	Αριθμητικά	1176	48
	Ποσοστιαία	96,1%	3,9%
Όχι	Αριθμητικά	631	55
	Ποσοστιαία	92,0%	8,0%

Επιθυμία να παρακολουθήσει μια παράσταση στην Εθνική Λυρική Σκηνή ανά συμμετοχή στο διαδραστικό εργαστήριο

		Ναι	Όχι
Διαδραστικότητα			
Ναι	Αριθμητικά	1107	125
	Ποσοστιαία	89,9%	10,1%
Όχι	Αριθμητικά	577	114
	Ποσοστιαία	83,5%	16,5%

3.8.7 Παρατηρήσεις ανάλογα με ημερομηνία της παράστασης & την αστικότητα

Η ημερομηνία παράστασης

Η βαθμολογία της παράστασης από τους μαθητές ανά ημερομηνία παράστασης και σε σχέση με την απόστασή της από την ημερομηνία της έρευνας, δεν παρουσιάζει σημαντικές αποκλίσεις ενώ ο χαρακτηρισμός της παράστασης φαίνεται να επηρεάζεται σημαντικά όσο μεσολαβεί περισσότερος χρόνος από το γεγονός.

Βαθμολογία παράστασης ανά ημερομηνία παράστασης

		Υψηλή Βαθμολογία
Ημερομηνία Παράστασης		
2 ^ο Τρίμηνο 2012	Αριθμητικά	63
	Ποσοστιαία	95,5%
4 ^ο Τρίμηνο 2012	Αριθμητικά	494
	Ποσοστιαία	95,0%
1 ^ο Τρίμηνο 2013	Αριθμητικά	814
	Ποσοστιαία	97,5%
2 ^ο Τρίμηνο 2013	Αριθμητικά	517
	Ποσοστιαία	96,8%

Χαρακτηρισμός παράστασης ανά ημερομηνία παράστασης

		Φανταστική	Ωραία
Ημερομηνία Παράστασης			
2 ^ο Τρίμηνο 2012	Αριθμητικά	25	25
	Ποσοστιαία	37,9%	37,9%
4 ^ο Τρίμηνο 2012	Αριθμητικά	230	140
	Ποσοστιαία	43,6%	26,6%
1 ^ο Τρίμηνο 2013	Αριθμητικά	462	200
	Ποσοστιαία	55,1%	23,8%
2 ^ο Τρίμηνο 2013	Αριθμητικά	329	111
	Ποσοστιαία	61,2%	20,6%

Με τη μεσολάβηση περισσότερου χρόνου φαίνεται να μειώνονται, σε μεγάλο βαθμό η επιθυμία των μαθητών να ξαναδούν την παράσταση και σε κάπως μικρότερο η ανάμνηση της προσδοκίας που είχαν για την παράσταση και την εκπλήρωσή της από το ίδιο το γεγονός.

Ποσοστά κάλυψης προσδοκιών από την παράσταση ανά ημερομηνία παράστασης

		Καλύτερη
Ημερομηνία Παράστασης		
2 ^ο Τρίμηνο 2012	Αριθμητικά	44
	Ποσοστιαία	66,7%
4 ^ο Τρίμηνο 2012	Αριθμητικά	368
	Ποσοστιαία	70,2%
1 ^ο Τρίμηνο 2013	Αριθμητικά	634
	Ποσοστιαία	75,4%
2 ^ο Τρίμηνο 2013	Αριθμητικά	422

Ενδιαφέρον των μαθητών να ξαναδούν την παράσταση ανά ημερομηνία παράστασης

		Μάλλον Ναι
Ημερομηνία Παράστασης		
2 ^ο Τρίμηνο 2012	Αριθμητικά	37
	Ποσοστιαία	56,9%
4 ^ο Τρίμηνο 2012	Αριθμητικά	364
	Ποσοστιαία	69,5%
1 ^ο Τρίμηνο 2013	Αριθμητικά	628
	Ποσοστιαία	75,4%
2 ^ο Τρίμηνο 2013	Αριθμητικά	428
	Ποσοστιαία	79,6%

Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης Πράξης: «Η Όπερα Διαδραστικά στα Δημοτικά Σχολεία»

Σταδιακά επίσης εξασθενούν τόσο το ενδιαφέρον των μαθητών να παρακολουθήσουν παρόμοια παράσταση όσο και η προτίμηση της όπερας ως μελλοντική παράσταση που θα επιθυμούσαν να παρακολουθήσουν.

Ενδιαφέρον μαθητών να παρακολουθήσουν παρόμοια παράσταση ανά ημερομηνία παράστασης

Ημερομηνία Παράστασης		Μάλλον Ναι
2 ^ο Τρίμηνο 2012	Αριθμητικά	40
	Ποσοστιαία	64,5%
4 ^ο Τρίμηνο 2012	Αριθμητικά	370
	Ποσοστιαία	70,5%
1 ^ο Τρίμηνο 2013	Αριθμητικά	640
	Ποσοστιαία	76,6%
2 ^ο Τρίμηνο 2013	Αριθμητικά	433
	Ποσοστιαία	80,5%

Προτίμηση μελλοντικής παράστασης ανά ημερομηνία παράστασης

Ημερομηνία Παράστασης		Όπερα
2 ^ο Τρίμηνο 2012	Αριθμητικά	6
	Ποσοστιαία	9,4%
4 ^ο Τρίμηνο 2012	Αριθμητικά	98
	Ποσοστιαία	18,7%
1 ^ο Τρίμηνο 2013	Αριθμητικά	179
	Ποσοστιαία	21,3%
2 ^ο Τρίμηνο 2013	Αριθμητικά	186
	Ποσοστιαία	34,6%

Παρομοίως μειώνονται η επιθυμία παρακολούθησης όπερας εκτός σχολείου και το πόσο σε γενικές γραμμές αρέσει στους μαθητές η όπερα.

Παρακολούθηση όπερας εκτός σχολείου ανά ημερομηνία παράστασης

Ημερομηνία Παράστασης		Μάλλον Ναι
2 ^ο Τρίμηνο 2012	Αριθμητικά	8
	Ποσοστιαία	14,8%
4 ^ο Τρίμηνο 2012	Αριθμητικά	113
	Ποσοστιαία	23,1%
1 ^ο Τρίμηνο 2013	Αριθμητικά	214
	Ποσοστιαία	27,6%
2 ^ο Τρίμηνο 2013	Αριθμητικά	156
	Ποσοστιαία	31,9%

Πόσο τους αρέσει η όπερα ανά ημερομηνία παράστασης

Ημερομηνία Παράστασης		Πολύ	Αρκετά
2 ^ο Τρίμηνο 2012	Αριθμητικά	13	21
	Ποσοστιαία	21,0%	33,9%
4 ^ο Τρίμηνο 2012	Αριθμητικά	180	171
	Ποσοστιαία	35,1%	33,3%
1 ^ο Τρίμηνο 2013	Αριθμητικά	363	261
	Ποσοστιαία	43,7%	31,4%
2 ^ο Τρίμηνο 2013	Αριθμητικά	269	164
	Ποσοστιαία	51,0%	31,1%

Μειωμένη με την απόσταση από το γεγονός φαίνεται να είναι και η επιθυμία των μαθητών να παρακολουθήσουν μια παράσταση στην Εθνική Λυρική Σκηνή

Επιθυμία να παρακολουθήσει μια παράσταση στην Εθνική Λυρική Σκηνή

ανά ημερομηνία παράστασης

Ημερομηνία Παράστασης		Ναι	Όχι
2 ^ο Τρίμηνο 2012	Αριθμητικά	43	20
	Ποσοστιαία	68,3%	31,7%

Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης Πράξης: «Η Όπερα Διαδραστικά στα Δημοτικά Σχολεία»

4 ^ο Τρίμηνο 2012	Αριθμητικά	435	85
	Ποσοστιαία	83,7%	16,3%
1 ^ο Τρίμηνο 2013	Αριθμητικά	738	93
	Ποσοστιαία	88,8%	11,2%
2 ^ο Τρίμηνο 2013	Αριθμητικά	490	48
	Ποσοστιαία	91,1%	8,9%

Η αξιολόγηση από τους δασκάλους της συνεργασίας τους με την Εθνική Λυρική σκηνή κατά την προετοιμασία της παράστασης παρουσιάζει σημαντική απόκλιση μεταξύ του 2ου Τριμήνου 2012 και των υπολοίπων τριμήνων.

		Πολύ κακή	Κακή	Μέτρια	Καλή	Πολύ καλή
Ημερομηνία Παράστασης						
2ο Τρίμηνο 2012	Αριθμητικά	3	1	0	0	4
	Ποσοστιαία	37,5%	12,5%	0,0%	0,0%	50,0%
4ο Τρίμηνο 2012	Αριθμητικά	2	0	0	11	30
	Ποσοστιαία	4,7%	0,0%	0,0%	25,6%	69,8%
1ο Τρίμηνο 2013	Αριθμητικά	4	2	4	22	46
	Ποσοστιαία	5,1%	2,6%	5,1%	28,2%	59,0%
2ο Τρίμηνο 2013	Αριθμητικά	3	0	5	10	30
	Ποσοστιαία	6,3%	0,0%	10,4%	20,8%	62,5%

Η αστικότητα

Ανάλογα με τις περιοχές που βρίσκονται τα σχολεία διακρίνονται τρεις κατηγορίες περιοχών, τα μητροπολιτικά κέντρα, οι πόλεις της επαρχίας (πρωτεύουσες νομών και μεγάλες πόλεις) και οι μη αστικές περιοχές.

Μαθητές

Όπως φαίνεται η αστικότητα δεν έπαιξε ρόλο στη βαθμολογία της παράστασης ενώ υπήρξε διαφοροποίηση ως προς τον χαρακτηρισμό της παράστασης.

Βαθμολογία παράστασης ανά αστικότητα

		Υψηλή Βαθμολογία
Αστικότητα		
Μητροπολιτικά Κέντρα (Αθήνα-Θες/κη)	Αριθμητικά	378
	Ποσοστιαία	96,4%
Αστικά	Αριθμητικά	1012
	Ποσοστιαία	96,6%
Λοιπά Μη Αστικά	Αριθμητικά	498
	Ποσοστιαία	96,7%

Χαρακτηρισμός παράστασης ανά αστικότητα

		Φανταστική	Ωραία
Αστικότητα			
Μητροπολιτικά Κέντρα (Αθήνα-Θες/κη)	Αριθμητικά	194	104
	Ποσοστιαία	49,4%	26,5%
Αστικά	Αριθμητικά	527	273
	Ποσοστιαία	49,9%	25,9%
Λοιπά Μη Αστικά	Αριθμητικά	325	99
	Ποσοστιαία	62,4%	19,0%

Ενώ οι προσδοκίες των μαθητών από την παράσταση εκπληρώθηκαν στον ίδιο βαθμό τα παιδιά στην επαρχία που παρακολούθησαν παράσταση όπερας για 1η φορά είναι περισσότερα.

Ποσοστά προσδοκιών από την παράσταση ανά αστικότητα

		Καλύτερη
Αστικότητα		
Μητροπολιτικά Κέντρα (Αθήνα-Θες/κη)	Αριθμητικά	291
	Ποσοστιαία	74,2%
Αστικά	Αριθμητικά	769
	Ποσοστιαία	72,8%
Λοιπά Μη Αστικά	Αριθμητικά	408
	Ποσοστιαία	78,6%

Παρακολούθηση παράστασης όπερας για 1^η φορά ανά αστικότητα

		Ναι
Αστικότητα		
Μητροπολιτικά Κέντρα (Αθήνα-Θες/κη)	Αριθμητικά	299
	Ποσοστιαία	77,1%
Αστικά	Αριθμητικά	887
	Ποσοστιαία	84,6%
Λοιπά Μη Αστικά	Αριθμητικά	453
	Ποσοστιαία	87,3%

Δεν υπάρχει διαφοροποίηση, στη προσέγγιση κατά φύλο, του ερωτήματος σε ποιους άρεσε η παράσταση περισσότερο, το ενδιαφέρον όμως των μαθητών να ξαναδούν την παράσταση αυξάνεται συνεχώς όσο μειώνεται ο βαθμός αστικότητας της περιοχής που διαμένουν.

Σε ποιους άρεσε η παράσταση περισσότερο ανά αστικότητα

		Περισσότερο στα αγόρια	Περισσότερο στα κορίτσια	Το ίδιο	Δεν άρεσε
Αστικότητα					
Μητροπολιτικά Κέντρα (Αθήνα-Θες/κη)	Αριθμητικά	15	77	286	5
	Ποσοστιαία	3,9%	20,1%	74,7%	1,3%
Αστικά	Αριθμητικά	49	206	773	13
	Ποσοστιαία	4,7%	19,8%	74,3%	1,2%
Λοιπά Μη Αστικά	Αριθμητικά	19	103	383	5
	Ποσοστιαία	3,7%	20,2%	75,1%	1,0%

Ενδιαφέρον των μαθητών να ξαναδούν την παράσταση ανά αστικότητα

		Μάλλον Ναι
Αστικότητα		
Μητροπολιτικά Κέντρα (Αθήνα-Θες/κη)	Αριθμητικά	252
	Ποσοστιαία	64,5%
Αστικά	Αριθμητικά	773
	Ποσοστιαία	73,6%
Λοιπά Μη Αστικά	Αριθμητικά	432
	Ποσοστιαία	83,2%

Το ενδιαφέρον των μαθητών να παρακολουθήσουν μια παρόμοια παράσταση όπως και η προτίμηση στην όπερα αυξάνεται με τη μείωση της αστικότητας της περιοχής διαμονής.

Ενδιαφέρον μαθητών να παρακολουθήσουν παρόμοια παράσταση ανά αστικότητα

		Μάλλον Ναι
Αστικότητα		
Μητροπολιτικά Κέντρα (Αθήνα-Θες/κη)	Αριθμητικά	269
	Ποσοστιαία	69,3%
Αστικά	Αριθμητικά	808
	Ποσοστιαία	76,9%
Λοιπά Μη Αστικά	Αριθμητικά	406
	Ποσοστιαία	77,8%

Προτίμηση μελλοντικής παράστασης ανά αστικότητα

		Όπερα
Αστικότητα		
Μητροπολιτικά Κέντρα (Αθήνα-Θες/κη)	Αριθμητικά	68
	Ποσοστιαία	17,3%
Αστικά	Αριθμητικά	247
	Ποσοστιαία	23,5%
Λοιπά Μη Αστικά	Αριθμητικά	154
	Ποσοστιαία	29,6%

Η επιθυμία παρακολούθησης όπερας εκτός σχολείου δεν επηρεάζεται από την αστικότητα, ενώ η επιθυμία πραγματοποίησης δικής τους παράστασης με τους συμμαθητές τους και τους δασκάλους τους είναι μεγαλύτερη στα σχολεία της επαρχίας.

Επιθυμία πραγματοποίησης δικής τους παράστασης με τους συμμαθητές τους και τους δασκάλους τους ανά αστικότητα

		Μάλλον Ναι
Αστικότητα		
Μητροπολιτικά Κέντρα (Αθήνα-Θες/κη)	Αριθμητικά	286
	Ποσοστιαία	73,7%
Αστικά	Αριθμητικά	846
	Ποσοστιαία	81,0%
Λοιπά Μη Αστικά	Αριθμητικά	426
	Ποσοστιαία	83,2%

Παρακολούθηση όπερας εκτός σχολείου ανά αστικότητα

		Μάλλον Ναι
Αστικότητα		
Μητροπολιτικά Κέντρα (Αθήνα-Θες/κη)	Αριθμητικά	95
	Ποσοστιαία	26,0%
Αστικά	Αριθμητικά	270
	Ποσοστιαία	27,8%
Λοιπά Μη Αστικά	Αριθμητικά	126
	Ποσοστιαία	26,8%

Τα παιδιά συζήτησαν με τους εκπαιδευτικούς για την παράσταση το ίδιο σε όλα τα σχολεία, αλλά η όπερα άρεσε περισσότερο στα παιδιά στην επαρχία.

Πόσο τους άρεσει η όπερα ανά αστικότητα

		Πολύ	Αρκετά
Αστικότητα			
Μητροπολιτικά Κέντρα (Αθήνα-Θες/κη)	Αριθμητικά	135	127
	Ποσοστιαία	35,1%	33,0%
Αστικά	Αριθμητικά	430	345
	Ποσοστιαία	41,4%	33,2%
Λοιπά Μη Αστικά	Αριθμητικά	260	145
	Ποσοστιαία	51,2%	28,5%

Συζήτηση με τους εκπαιδευτικούς για την παράσταση ανά αστικότητα

		Ναι	Όχι
Αστικότητα			
Μητροπολιτικά Κέντρα (Αθήνα-Θες/κη)	Αριθμητικά	365	23
	Ποσοστιαία	94,1%	5,9%
Αστικά	Αριθμητικά	990	51
	Ποσοστιαία	95,1%	4,9%
Λοιπά Μη Αστικά	Αριθμητικά	478	31
	Ποσοστιαία	93,9%	6,1%

Η επιθυμία των μαθητών να παρακολουθήσουν μια παράσταση στην Εθνική Λυρική Σκηνή και ο βαθμός αρεσκείας των συμμαθητών για τη συμμετοχή τους στην παράσταση αυξάνονται με τη μείωση της αστικότητας σε ένα εύρος δέκα περίπου ποσοστιαίων μονάδων.

Επιθυμία να παρακολουθήσει μια παράσταση στην Εθνική Λυρική Σκηνή ανά αστικότητα

		Ναι
Αστικότητα		
Μητροπολιτικά Κέντρα (Αθήνα-Θες/κη)	Αριθμητικά	314
	Ποσοστιαία	80,9%
Αστικά	Αριθμητικά	927
	Ποσοστιαία	88,2%
Λοιπά Μη Αστικά	Αριθμητικά	465
	Ποσοστιαία	90,6%

Βαθμός αρεσκείας των συμμαθητών για τη συμμετοχή τους στην παράσταση ανά αστικότητα

		Πολύ	Αρκετά
Αστικότητα			
Μητροπολιτικά Κέντρα (Αθήνα-Θες/κη)	Αριθμητικά	152	98
	Ποσοστιαία	58,7%	37,8%
Αστικά	Αριθμητικά	454	247
	Ποσοστιαία	62,1%	33,8%
Λοιπά Μη Αστικά	Αριθμητικά	255	104
	Ποσοστιαία	69,1%	28,2%

Δάσκαλοι

Στην αξιολόγηση της συνεργασίας των δασκάλων με την Εθνική Λυρική Σκηνή, από τους ίδιους τους δασκάλους, κατά την προετοιμασία της παράστασης ανά αστικότητα, παρουσιάζεται διαφοροποίηση μεταξύ των μητροπολιτικών κέντρων και της υπόλοιπης Ελλάδας. Δεν παρουσιάζεται σημαντική διαφοροποίηση στον βαθμό ωφέλειας των μαθητών από τη γνωριμία τους με τα επαγγέλματα του θεάτρου ανά αστικότητα.

Αξιολόγηση συνεργασίας με την Εθνική Λυρική σκηνή κατά την προετοιμασία της παράστασης ανά αστικότητα

Αστικότητα		Πολύ κακή	Καλή	Πολύ καλή
Μητροπολιτικά Κέντρα (Αθήνα-Θες/κη)	Αριθμητικά	6	7	26
	Ποσοστιαία	14,3%	16,7%	61,9%
Αστικά	Αριθμητικά	2	24	53
	Ποσοστιαία	2,3%	27,9%	61,6%
Λοιπά Μη Αστικά	Αριθμητικά	4	12	31
	Ποσοστιαία	8,2%	24,5%	63,3%

Βαθμός ωφέλειας για τους μαθητές από τη γνωριμία με τα επαγγέλματα του θεάτρου ανά αστικότητα

Αστικότητα		Πολύ	Αρκετά
Μητροπολιτικά Κέντρα (Αθήνα-Θες/κη)	Αριθμητικά	30	12
	Ποσοστιαία	69,8%	27,9%
Αστικά	Αριθμητικά	63	22
	Ποσοστιαία	73,3%	25,6%
Λοιπά Μη Αστικά	Αριθμητικά	40	9
	Ποσοστιαία	81,6%	18,4%

Η πραγματοποίηση άλλων δραστηριοτήτων στα σχολεία, με αφορμή την παράσταση, αυξάνεται με τη μείωση της αστικότητας.

Πραγματοποίηση άλλων δραστηριοτήτων με αφορμή την παράσταση ανά αστικότητα

Αστικότητα		Ναι	Όχι
Μητροπολιτικά Κέντρα (Αθήνα-Θες/κη)	Αριθμητικά	27	14
	Ποσοστιαία	65,9%	34,1%
Αστικά	Αριθμητικά	63	16
	Ποσοστιαία	79,7%	20,3%
Λοιπά Μη Αστικά	Αριθμητικά	42	5
	Ποσοστιαία	89,4%	10,6%

3.8.8 Ερωτηματολόγια Συντελεστών ΕΛΣ

Η γενική εντύπωση των στελεχών της ΕΛΣ από την πορεία του προγράμματος «Η όπερα διαδραστικά στα δημοτικά σχολεία» είναι απολύτως θετική και χαρακτηρίζεται ως επιτυχημένο, καινοτόμο και χρήσιμο. Η οργάνωση της περιοδείας θεωρείται επιτυχημένη σε ποσοστό 96%. Το εκπαιδευτικό έργο που προσέφερε το πρόγραμμα στους μαθητές είχε πολύ υψηλή βαθμολογία 92% από τη μεγάλη πλειοψηφία των ερωτώμενων, ενώ η αντίστοιχη προς τους δασκάλους ήταν 83%. Οι εκπαιδευόμενοι μαθητές έδειξαν ενθουσιασμό, διάθεση συμμετοχής, προθυμία και συνέπεια ενώ αντιστοίχως οι δάσκαλοι διάθεση συνεργασίας, ενθουσιασμό και χαρά.

Η «τοπικές κοινωνίες» υποδέχτηκαν την ΕΛΣ φιλόξενα και με χαρά.

Ως ισχυρό σημείο του προγράμματος θεωρείται η διαδραστικότητα των μαθητών με όλους τους συντελεστές ενώ αδύναμο σημείο η αδυναμία συμμετοχής του συνόλου των μαθητών των σχολείων.

Για το ένα τρίτο των ερωτώμενων κατά τη περιοδεία προέκυψαν προβλήματα σε σχέση με την ειδικότητα/εργασία τους, με σημαντικότερα τους χώρους της παράστασης και τη συνεργασία -επικοινωνία και τον μη σαφή καταμερισμό των εργασιών. Το 100% των ερωτώμενων θα πρότεινε τη συνέχιση του Προγράμματος.

Η εμπειρία που αποκτήθηκε από την υλοποίηση της πράξης προτείνεται να αξιοποιηθεί στο μέλλον, από την ΕΛΣ, με τη συνέχιση - καθιέρωση του εκπαιδευτικού έργου και το άνοιγμα του θεάτρου της ΕΛΣ στα σχολεία.

Το πρόγραμμα θα μπορούσε, ενδεχόμενα, να βελτιωθεί με την καλύτερη αυτοψία και επιλογή χώρων, την επιμήκυνση του χρόνου επαφής των συντελεστών με τους μαθητές και με τη συμμετοχή περισσότερων τάξεων του σχολείου στο εκπαιδευτικό εργαστήριο.

3.9 Παρουσίαση Συνεντεύξεων

3.9.1 Στελέχη ΕΛΣ

Για τη συλλογή των ποιοτικών κυρίως στοιχείων του έργου πραγματοποιήθηκαν συνεντεύξεις, με τον υπεύθυνο και μέλη της ομάδας έργου, τους υπεύθυνους των πράξεων και των υποέργων και με άλλα στελέχη της ΕΛΣ που εμπλέκονται στο σχεδιασμό και εφαρμογή του προγράμματος. Από την αποδελτίωση των συνεντεύξεων προκύπτουν τα ακόλουθα:

Για τον σχεδιασμό του προγράμματος και το πέρασμα από την ιδέα στην οργάνωση και υλοποίηση θα μπορούσε κάποιος να διακρίνει τρεις σημαντικούς άξονες: καθορισμός εκπαιδευτικού περιεχομένου, έργο διασκευής, επιλογή συνεργατών.

Η ιδέα «αγκαλιάστηκε» από τη διεύθυνση της ΕΛΣ και για την υλοποίηση του προγράμματος ενεργοποιήθηκε το σύνολο σχεδόν των στελεχών της καθώς και εξωτερικοί συνεργάτες. Όλοι εργάστηκαν συντονισμένα στους ρυθμούς που επέβαλε το πρόγραμμα, γεγονός που θεωρείται βάση της μεγάλης επιτυχίας. Υπήρξε ανάγκη προσαρμογής όλων στις ανάγκες του έργου από το λογιστήριο μέχρι τη Δ/ση προσωπικού. Ενεπλάκησαν όλοι τηρήθηκαν τα χρονοδιαγράμματα τόσο στις παραστάσεις όσο και στα ζητήματα διαχείρισης.

Ενθουσιώδης υποδοχή του έργου. Ο φορέας έδειξε τη δυναμική του.

Το συγκεκριμένο έργο «Ο κουρέας της Σεβίλλης» επελέγη ως το καταλληλότερο, επειδή θεωρείται ένα από τα πιο γνωστά έργα, είναι εύκολα αφομοιώσιμο ενώ παράλληλα περιέχει αντιπροσωπευτική μουσική λυρικού θεάτρου. Μετά από συζήτηση αποφασίστηκε να γίνει διασκευή του έργου προσαρμοσμένη στην ηλικιακή κατηγορία που απευθύνεται το πρόγραμμα. Η διασκευή θεωρήθηκε απόλυτα επιτυχής. Η διαδραστικότητα με τους μαθητές κατά το διήμερο της υλοποίησης σε κάθε σχολείο, η προετοιμασία των μαθητών στο εργαστήριο κατά την πρώτη ημέρα του διημέρου αυτού καθώς και η συνολικότερη προετοιμασία τους από τους εκπαιδευτικούς τους το δίμηνο που προηγήθηκε, έβαλε στέρεες βάσεις σε μια σφαιρική εκπαιδευτική προσέγγιση.

Κατά την οργάνωση υπήρξαν δυσκολίες που ξεπεράστηκαν όπως για παράδειγμα, το περιεχόμενο των δεμάτων με το υλικό προετοιμασίας των σχολίων το οποίο σχεδιάστηκε δύο και τρεις φορές πριν επιλεχθεί το οριστικό «κουτί». Το υλικό προετοιμάστηκε σε συνεργασία με τις καλλιτεχνικές εκπαιδευτρίες που επικοινωνούσαν με εκπαιδευτικούς. Έγινε κατάλληλος σχεδιασμός σκηνικών και περνώντας στην κατασκευή, έγιναν οι προσαρμογές ώστε να είναι ελαφρά, συναρμολογούμενα, ανθεκτικά για τις μεταφορές, εκτός βεβαίως από το να είναι λειτουργικά και προσανατολισμένα στο έργο. Κατά τις επικοινωνίες με τα σχολεία το τηλεφωνικό κέντρο συχνά «μπλόκαρε». Υπήρξε φόρτος εργασίας ακόμη και στις παραγγελίες των υλικών. Ωστόσο τηρήθηκαν άψογα οι διαδικασίες και τα χρονοδιαγράμματα υλοποίησης, παρότι υλοποιήθηκε για πρώτη φορά από την ΕΛΣ παρόμοιο πρόγραμμα. Υπήρξαν προβλήματα αλλά βρισκόντουσαν λύσεις. Μετά την αντιμετώπιση των πρώτων δυσκολιών οι υπόλοιπες επιλύθηκαν ευκολότερα. Το καλά δομημένο τεχνικό δελτίο βοήθησε στην υλοποίηση του προγράμματος. Υπήρξε αμέριστη συμπαράσταση της ΕΥΔ του ΥΠΕΠΘ καθώς και από την πολιτεία στην επίλυση προβλημάτων.

Η συνεργασία με τα στελέχη του ΥΠΕΠΘ ήταν άψογη τόσο στα διοικητικά θέματα όσο και στα οργανωτικά με αποτέλεσμα το έντονο ενδιαφέρον από τα σχολεία για τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα.

Κατά την υλοποίηση το πρόγραμμα «απογειώθηκε». «Έδεσε» η παράσταση. Για τους συντελεστές το πρόγραμμα είχε φανταστικό ρυθμό. Τα είκοσι πέντε περίπου σταθερά άτομα που ήταν και στα εβδομήντα σχολεία είχαν πολύ καλή συνεργασία μεταξύ τους. Οι μαθητές προετοιμάστηκαν σωστά την πρώτη μέρα εκπαίδευσης και η εκπαίδευση τους ήταν ουσιαστική και ολοκληρωμένη.

Το πρόγραμμα είχε τεράστια επιτυχία αλλά μεγαλύτερη απήχηση είχε στην επαρχία. Εντυπωσίαζε ο πολυμελής θίασος και το όνομα της ΕΛΣ. Η προσέλευση στην πόλη ήταν γεγονός αυτό καθ' αυτό. Απασχολούσε τον τοπικό τύπο. Για ορισμένους από τους ανθρώπους στην επαρχία το πρόγραμμα ήταν λειτούργημα. Τα παιδιά συμπεριφέρονταν στους συντελεστές σαν να είναι «αστέρες» του κινηματογράφου. Θεωρείται, από τα στελέχη, πολύ σημαντικό γεγονός το να πάει η Λυρική στην περιφέρεια.

Μέσα από τη σκηνογραφία τα παιδιά γνώρισαν την τέχνη, τα αντικείμενα, τα όργανα και τα ζωγράφισαν. Μέσα από τη ζωγραφική αναγνώρισαν τις ιστορικές εποχές και μελέτησαν την ιστορία του τόπου τους. Προσέγγισαν την ιστορία της τέχνης, αναγνώρισαν στοιχεία σουρεαλισμού και σχεδίασαν το φόντο της παράστασης. Είδαν πως στήνονται τα έργα και την πορεία ανά τους αιώνες, προσέγγισαν την comedia dell arte. Μέσα από όλα αυτά ξεπεράστηκαν οι προσδοκίες τους.

Στη μεγάλη πλειοψηφία υπήρξε ενδιαφέρον από τους εκπαιδευτικούς και

περισσότερο από αυτούς των ειδικοτήτων. Υπήρξαν περιπτώσεις που η προετοιμασία των μαθητών δεν ήταν επαρκής γεγονός που δυσκόλεψε το έργο των καλλιτεχνικών εκπαιδευτών αλλά και των συντελεστών.

Υπήρξαν προβλήματα κατά την υλοποίηση ιδιαίτερα με τις αίθουσες της παράστασης όπου ενώ τυπικά τηρούσαν τις προϋποθέσεις (υγιεινή, ασφάλεια, διαστάσεις, κλπ) στην πράξη δεν συνέβαινε το ίδιο. Σε ορισμένες περιπτώσεις οι φρεσκοβαμμένες αίθουσες δημιούργησαν πρόβλημα λόγω των οσμών στους μονωδούς.

Το φυσικό και οικονομικό αντικείμενο, του έργου ήταν περίπλοκο και γινόταν δυσκολότερο από το μεγάλο αριθμό των εμπλεκόμενων ατόμων (μόνο οι συντελεστές ήταν εβδομήντα). Δεν υπήρξε διοικητικό πρόβλημα. Υπήρξε πρόβλημα με καθυστερήσεις στις πληρωμές των συντελεστών (επί ένα με δύο μήνες) λόγω των διαδικασιών του ΕΣΠΑ και όχι από υπαιτιότητα στελεχών της ΕΛΣ. Η κατανομή των πόρων βοήθησε αν και υπήρξαν ανάγκες που δεν κατέστη δυνατό να καλυφθούν

Υπήρξαν πολλές οπτικές ως προς το ποιο ήταν το ισχυρό και ποιο το σημείο του προγράμματος κατά την περιοδεία. Ισχυρά σημεία θεωρήθηκαν: το διαδραστικό τμήμα –η πρώτη μέρα, ο ενθουσιασμός/αποδοχή του προγράμματος από τα παιδιά, το υλικό προς τα σχολεία, η πολύ μεγάλη διαφήμιση της ίδιας της ΕΛΣ, το ότι αναπτύσσεται ένα νέο κοινό για την όπερα, το ολοκληρωμένο πρόγραμμα, η επικοινωνία με τα παιδιά, η παράσταση, ο τρόπος που τραγουδούν οι μονωδοί, ο συνδυασμός των τεχνών και των επαγγελματιών για το ανέβασμα μιας παράστασης

Αδύναμα σημεία θεωρήθηκαν: ορισμένοι χώροι παραστάσεων, η κλίμακα σχεδιασμού που είναι μικρότερη από τις ανάγκες της εκπαίδευσης, οι μικροί χρόνοι προετοιμασίας, το ότι δεν γίνεται παράσταση και στην πόλη για τους ενήλικες, η ελλιπής ενημέρωση των δασκάλων για το τι πρόκειται να συμβεί, η επικοινωνία με τα σχολεία και το οργανωτικό κομμάτι πριν την υλοποίηση.

Ήδη το φυσικό και οικονομικό αντικείμενο των πράξεων έχει ολοκληρωθεί σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα.

Ακολούθως σταχυολογούνται ορισμένα σχόλια – παρατηρήσεις – προτάσεις:

- Θα μπορούσε να γίνει αναδιαμόρφωση στο πρόγραμμα της πρώτης ημέρας που επισκεπτόμαστε κάθε σχολείο, ώστε να αξιοποιείται καλύτερα ο χρόνος παραμονής των μελών της περιοδεύουσας ομάδας στο σχολείο.
- Μπορούν να σχεδιαστούν και να υλοποιηθούν περισσότερα εκπαιδευτικά προγράμματα που να απευθύνονται και σε μαθητές γυμνασίου/λυκείου και ενδεχομένως να αξιοποιηθούν στοιχεία του για ενσωμάτωση στην διδακτική ύλη των σχολείων.
- Εξαιρετικό από τα σημαντικότερα έργα στην Ελλάδα. Εξαιρετική η προσαρμογή του έργου.
- Τα παιδιά πήραν σε βάθος πληροφόρηση για ότι τα απασχολούσε σχετικά με τα επαγγέλματα π.χ. έτη σπουδών, εξάσκηση. Ομοίως και για τα όργανα και από τους μονωδούς. Ενθουσιώδης υποδοχή.
- Έδωσε την ευκαιρία στα παιδιά να καταλάβουν το είδος. Ακρογωνιαίος λίθος η διαδραστικότητα. Απόλυτη η επιτυχία του εκπαιδευτικού έργου. Έμαθαν πολλά και οι δάσκαλοι από την εμπειρία αυτή.
- Τεράστιο εκπαιδευτικό έργο.
- Συγκινητική η ανταπόκριση του κόσμου -μη μας ξεχάσετε, να ξανάρθετε.
- Εμείς, που δεν ακολουθήσαμε την περιοδεία, στις ημερίδες καταλάβαμε ότι αναγνωρίστηκε η δουλειά μας, το πρόγραμμα είχε μεγάλη απήχηση.
- Εισπράξαμε τα καλύτερα σχόλια από όλους για το πρόγραμμα, είναι κάτι ιδιαίτερο και πρέπει να συνεχιστεί.

Ίδιες ενθουσιώδεις αντιδράσεις και σε υποβαθμισμένες περιοχές. Πειθαρχημένα τα παιδιά και εντυπωσιασμένα. Να μην αποφεύγονται οι πλούσιες περιοχές. Μεγάλη η ανάγκη της επαρχίας.

Κατανυκτική ατμόσφαιρα, ησυχία συμμετοχή. Μαθητές, ενθουσιώδης συμμετοχή. Μεγάλος ο αγώνας των δασκάλων της μουσικής που ουσιαστικά ήταν μόνοι τους.

- Καινοτομία υψηλού επιπέδου. Συνήθως οι όπερες δεν μετακινούνται. Το πρόγραμμα ενθουσίασε και συνεπήρε και τους συντελεστές.
- Να συνεχιστεί το πολύ αξιόλογο πρόγραμμα.
- Πρωτοποριακό έργο που εξέπληξε και τους ίδιους και τους μαθητές.
- Τέτοιες δράσεις πρέπει να ενταχθούν στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα.
- Να μένει κάτι πιο δυναμικό για την επανάληψη και εξέλιξη των δράσεων στο σχολείο, περισσότερη επαφή.

- Να δίδεται ισοτίμος χρόνος στα επαγγέλματα.
- Να συνεχιστεί οπωσδήποτε. Θα έχει ακόμη μεγαλύτερη επιτυχία.
- Η συνέχεια θέλει οργάνωση σε συνεργασία με τους τοπικούς παράγοντες και τον δήμο. Ακόμη και τα τοπικά ωδεία θα πρέπει να ενταχθούν και αξιοποιήσουν την προσπάθεια και τη δίψα των παιδιών. Και οι ενήλικες θέλουν εκπαίδευση που μπορεί να γίνει από τη λυρική. Το βράδυ να γίνεται παράσταση για μεγάλους. Η ΕΛΣ δίδαξε επαγγελματισμό και ομαδική εργασία. Η παράσταση ξεκινάει από το στήσιμο της σκηνής. Υπάρχει θέμα με τον πολιτισμό στην επαρχία.
- Ήταν εντυπωσιακό ότι δίναμε αυτόγραφα 1-2 ώρες. Να γίνει επανασχεδιασμός με βάση την εμπειρία που αποκτήθηκε. Μεγάλη απήχηση και δικαίως, η επαρχία διψάει, να τρέξει σε περισσότερα σχολεία.
- Νοιώσαμε όπως ο Ρουβάς
- Μεγάλο δώρο για τα παιδιά υποβαθμισμένων και απομακρυσμένων περιοχών.
- Μαγική εμπειρία και για τα παιδιά και για εμάς τους ίδιους. Εφτακόσια παιδιά και δεν ακουγόταν κих.
- Να γίνεται το βράδυ παράσταση για μεγάλους με άλλο έργο.
- Να δουλευτεί λίγο ο τρόπος παρουσίασης των μουσικών και των μονωδών.
- Να προετοιμαστεί ένα Follow up για τους δασκάλους (μετά την παράσταση).

3.9.2 Καλλιτεχνικοί Συντελεστές

Οι καλλιτεχνικοί συντελεστές μαζί με τα στελέχη της ΕΛΣ πραγματοποίησαν την περιοδεία στα σχολεία που συμμετείχαν στο πρόγραμμα.

Τα ακόλουθα αποτελούν την αποδελτίωση είκοσι δύο συνεντεύξεων.

Η γενική εντύπωση των συντελεστών από την πορεία του προγράμματος είναι απόλυτα θετική. Ως προς την οργάνωση της περιοδείας οι απόψεις γενικά είναι θετικές. Επισημάνθηκαν μικρά προβλήματα όπως το ότι κάποιες αποστάσεις ήταν μακρινές. Δεν υπήρξαν προβλήματα υποστήριξης του προγράμματος. Το εκπαιδευτικό έργο ήταν πολύ θετικό. Δόθηκαν συσσωρευμένες γνώσεις στα παιδιά ενώ παράλληλα και οι ίδιοι οι συντελεστές προσαρμοζόντουσαν και εξέλιξαν τους εαυτούς τους. Το εκπαιδευτικό έργο ήταν επιτυχές με τους εκπαιδευτικούς. Υπήρξαν λίγες περιπτώσεις αδιάφορων δασκάλων αλλά πολύ συχνότερα ήταν συνεργάσιμοι. Ο αγχωμένος διευθυντής τις περισσότερες φορές ήταν ο αρτιότερα οργανωμένος.

Σχετικά με την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού περιεχομένου θεωρούν ότι ήταν πολύτιμο, επρόκειτο για μια πολύ καλά προσαρμοσμένη διασκευή του έργου και πολύ καλή σκηνοθεσία. Τα παιδιά ενθουσιάστηκαν. Σε μια εποχή κρίσης προσφέρθηκε κάτι υπερβατικό. Οι μαθητές ήθελαν να γίνουν μουσικοί, χορευτές, κλπ. – επαγγελματίες της όπερας. Σχετικά με τα χαρακτηριστικά της συμμετοχής των εκπαιδευόμενων μαθητών παρατίθενται ορισμένα σχόλια:

- Πειθαρχημένα, εντυπωσιασμένα.
- Εντυπωσιάστηκαν από τα όργανα. Ήταν πρωτόγνωρο να παίζουν με τα όργανα. Ενθουσιώδη.
- Κάτι καινούριο. Στην αρχή με απορία μετά με μεγάλο ενθουσιασμό για τα διαφορετικά και νέα πράγματα που έβλεπαν.
- Καταπληκτική ανταπόκριση, τους υποδεχόντουσαν σαν σπουδαίους, τους υποδεχόντουσαν με κλασσική μουσική. Είχαν request στο Facebook για να γίνουν φίλοι.
- Τρομερή ανταπόκριση.
- Η δίψα των παιδιών έβγαλε πολλά άλλα πράγματα και από τους ίδιους τους συντελεστές.
- Ενθουσιασμένα, έτοιμα να ξεκινήσουν μαθήματα βιολιού ή φλάουτου.
- Ο βιωματικός τρόπος έβγαλε συναισθήματα και από μικρούς και από μεγάλους. Φοβερή δίψα.
- Ενθουσιασμός δεν υπήρξε διαφορά κέντρου- επαρχίας. Θερμά και ζεστά λόγω της συμμετοχής τους.
- Μεγάλη η αγκαλιά μαθητών και δασκάλων.
- Το ευχαριστήθηκαν.
- Θερμή υποδοχή, με προσήλωση. Είχαν απορίες για τα επαγγέλματα.

- Πολύ αυθόρμητα και εκπληκτικά ενθουσιασμένα. Τους άρεσε πάρα πολύ η μουσική.
- Τα παιδιά έπαιρναν αυτούσιο αυτό που τους έδιναν οι συντελεστές με τρόπο μαγικό.
- Μικρότερο ενδιαφέρον σε πλούσιες περιοχές, περισσότερο σε απομακρυσμένες.

Σχετικά με τα χαρακτηριστικά της συμμετοχής των εκπαιδευομένων δασκάλων παρατίθενται ορισμένα σχόλια:

- Να συνεχιστεί. Το βράδυ να δίνεται παράσταση για τους ενήλικες
- Μεγάλος αγώνας των δασκάλων της μουσικής. Κινητήριοι μοχλός το πρόγραμμα. Μεγάλη βοήθεια για την κατανόηση της σημαντικότητας της μουσικής εκπαίδευσης. Οι δάσκαλοι μουσικής ουσιαστικά ήταν μόνοι τους.
- Εντυπωσιάστηκαν.
- Ενθουσιώδεις.
- Οι δάσκαλοι συγκινημένοι «τι ωραίο που ήταν αυτό!».
- Πολλοί δάσκαλοι έκλαιγαν για αυτό που έγινε και αυτά που πήραν τα παιδιά. Ο Διευθυντής ... έκλαιγε με λυγμούς για αυτό που τους προσέφεραν.
- Παρακολουθούσαν με προσοχή και προσήλωση. Υπήρξε χρόνος να εξηγήσουν πράγματα.
- Έδωσαν τον καλύτερό τους εαυτό κάποιοι δάσκαλοι. Τα προετοίμασαν με τον καλύτερο τρόπο.
- Οι δάσκαλοι μύησαν τα παιδιά και τα έφεραν όσο πιο κοντά μπορούν στην τέχνη. Η μουσική εκπαίδευση στη χώρα είναι αδιαβάθμητη.

Οι τοπικές κοινωνίες υποδέχθηκαν θερμά την λυρική. Εντυπωσίασε ο πολυμελής θίασος και η ΕΛΣ. Οι σύλλογοι των γονέων ήταν φιλόξενοι και δοτικοί. Σε πολλές περιπτώσεις ζητήθηκαν παραστάσεις και για μεγάλους.

Ισχυρά σημεία του Προγράμματος και του εκπαιδευτικού έργου:

- Η εκπαίδευση της πρώτης μέρας - η δεύτερη είναι το κερασάκι στην τούρτα.
- Η διαδραστικότητα (η επαφή με παιδιά).
- Η πρώτη μέρα και η παράσταση (όλο το πακέτο).
- Η προσέγγιση των παιδιών με τον χώρο της όπερας.
- Η διαδραστική επαφή με μουσικούς και όργανα.
- Το εκπαιδευτικό κομμάτι που υλοποίησαν βιωματικά. Ο νέος τρόπος εκπαίδευσης που έχει απλωθεί μέσω του παιχνιδιού στο συγκεκριμένο αντικείμενο.
- Ο ενθουσιασμός των παιδιών μετά την παράσταση.
- Πώς μεταμορφώνονταν οι κανονικοί άνθρωποι σε καλλιτέχνες.

Αδύνατα σημεία του Προγράμματος και του εκπαιδευτικού έργου:

- Τους βλέπει μόνο ένα στα δεκαπέντε σχολεία.
- Απουσίαζαν πολλές μέρες από το σπίτι.
- Οι ελλείψεις σε υποδομές και χώρους.
- Συμμετοχή περισσότερων παιδιών και μεγαλύτεροι χώροι
- Οι χώροι ήταν πολύ μικροί

Εντυπωσιακότερο ή/και σημαντικότερο στοιχείο του προγράμματος θεωρούνται: η όλη περιοδεία, η συνεργασία μεταξύ των μελών της ομάδας, η υποδοχή από την τοπική κοινωνία. Ο τρόπος που τραγουδούσαν οι μονωδοί. Ο συνδυασμός των τεχνών και των επαγγελματιών για μια παράσταση.

Σχετικά με τα «προβλήματα που ενδεχόμενα προέκυψαν/σημεία βελτίωσης και προτάσεις» οι συντελεστές αναφέρθηκαν κυρίως στους χώρους.

Δεν αναφέρθηκαν ιδιαίτερα προβλήματα σχετικά με την ειδικότητα των ερωτώμενων.

Θεωρούν ότι το Πρόγραμμα πέτυχε απόλυτα τους στόχους του.

Τα στοιχεία του Προγράμματος που εντυπωσίασαν τους συντελεστές ήταν, η συγκίνηση από μικρούς και μεγάλους, η συμμετοχή των παιδιών, η δεκτικότητα και ανταπόκριση των παιδιών στην επαρχία (1-2 ώρες έδιναν αυτόγραφα). Ως ποιο σημαντικό στοιχείο του Προγράμματος θεωρείται η διαδραστικότητα.

Ορισμένα από τα ελεύθερα σχόλια ήταν:

- Να πάει σε περισσότερα σχολεία.
- Να υπάρξει εκπαιδευτικό πρόγραμμα και για τους μεγάλους. Το πρωί οι μικροί, το βράδυ οι μεγάλοι.
- Έγιναν πράγματα που δεν περίμεναν. Η προετοιμασία σε όλα τα σχολεία τέλεια.
- Δόθηκαν πολλές γνώσεις στα παιδιά. Να συνεχιστεί οπωσδήποτε.
- Να γίνει επιλογή των σχολείων με κριτήρια την επόμενη χρονιά.
- Επιτυχημένη η περιοδεία. 2-3 προβληματάκια που ξεπεράστηκαν.
- Επανασχεδιασμός με βάση την εμπειρία που αποκτήθηκε.
- Η καλύτερη δουλειά που έχει δει κανείς.
- Είναι έτοιμοι να εξελίξουν τα καλύτερα στοιχεία του προγράμματος σε συνεργασία με μουσικούς και μονωδούς.
- Περισσότερος χρόνος, περισσότερα τμήματα.
- Να γίνει σεμινάριο προετοιμασίας στους συντελεστές και για το έργο και τη μουσική.
- Να δουλευτεί λίγο ο τρόπος προσέγγισης των μονωδών και των μουσικών. Να εξελίξουν τον τρόπο παρουσιάσής τους για ουσιαστικότερη επαφή με παιδιά. Το ίδιο και οι τεχνικοί.

Το έργο είχε θερμή υποδοχή από τις τοπικές κοινωνίες και ευρεία δημοσιότητα στα social media.

3.9.3 Στελέχη ΕΥΔ ΕΠΕΔΒΜ και ΕΥΤΟΠ

Η εμπλοκή των στελεχών της Ειδικής Υπηρεσίας Τομέα Πολιτισμού (ΕΥΤΟΠ), αφορούσε στη ροή της χρηματοδότησής του σύμφωνα με τις ανάγκες και απαιτήσεις του. Κατά τις διαδικασίες αυτές δεν δημιουργήθηκε οποιοδήποτε πρόβλημα, υπήρξε ομαλή ροή των διαδικασιών και τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων.

Τα στελέχη της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση & Δια Βίου Μάθηση» (ΕΥΔ ΕΠΕΔΒΜ) είχαν την ευθύνη παρακολούθησης του έργου από το σύστημα διαχείρισης. Σύμφωνα με το σύστημα υπήρξε ομαλή ροή των διαδικασιών, τήρηση των προθεσμιών και η υλοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου ήταν σύμφωνη με τα χρονοδιαγράμματα. Οι υποχρεώσεις του δικαιούχου ως προς τη δημοσιότητα του Προγράμματος τηρήθηκαν κατά γράμμα, με την πραγματοποίηση των ημερίδων, τη δημιουργία και λειτουργία της ιστοσελίδας, το έντυπο υλικό, το διαφημιστικό υλικό (μπλουζάκια, καπελάκια) κλπ.

Η εικόνα των στελεχών της ΕΥΔ ως προς το εκπαιδευτικό έργο που προσέφερε το πρόγραμμα στους μαθητές και δασκάλους είναι θετική. Το έργο περιέχει καινοτόμα στοιχεία, το δε διαδραστικό περιεχόμενο του έργου, το οποίο εντυπωσίασε τους μαθητές, θεωρείται σημαντικό -ισχυρό σημείο του προγράμματος. Δεν έχει εντοπιστεί κάποιο αδύναμο σημείο στο έργο. Το έργο είχε θερμή υποδοχή από τις τοπικές κοινωνίες και ευρεία δημοσιότητα στα social media. Οι προτάσεις των στελεχών περιλαμβάνουν την εξέταση σεναρίων αυτοχρηματοδότησης του έργου καθώς και τη διερεύνηση υλοποίησής του και σε ιδιωτικά σχολεία.

3.9.4 Στελέχη ΥΠΕΠΘ και ΥΠΠΟ

Τα στελέχη του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, το οποίο έχει την ευθύνη και τον έλεγχο όλων των δραστηριοτήτων που έχουν σχέση με τα σχολεία, ενεπλάκησαν στο πρόγραμμα τόσο ως προς τα διοικητικά θέματα της αρμοδιότητάς τους όσο και με τις διαδικασίες υλοποίησης στις περιφέρειες πρωτοβάθμιας, σχολεία των οποίων συμμετείχαν στο πρόγραμμα.

Κατά τις επικοινωνίες με τα σχολεία διαπιστώθηκε ότι υπήρξε μεγάλο ενδιαφέρον συμμετοχής των σχολείων στο πρόγραμμα, γεγονός που επιβεβαιώνεται από το πλήθος των αιτήσεων συμμετοχής. Ωστόσο διαπιστώθηκε ότι πολλά σχολεία θεωρούν το είδος (όπερα) «δύσκολο» και οι περιοχές που αδιαφόρησαν για το πρόγραμμα ήταν αρκετές.

Τα σχολεία που συμμετείχαν είχαν επαρκή πληροφόρηση και οργανώθηκαν σωστά. Είχαν κάνει γενικώς σωστή προετοιμασία. Κατά το διήμερο υλοποίησης το ωρολόγιο πρόγραμμα των σχολείων άλλαξε.

Τα σχολεία δεν χρειάστηκαν περαιτέρω υποστήριξη εκτός των οδηγιών που είχαν δοθεί και ήταν σαφείς και αφορούσαν πρακτικά και τυπικά ζητήματα.

Οι εντυπώσεις μετά την υλοποίηση του προγράμματος ήταν θετικότερες. Υπήρξε ενθουσιασμός. Ήταν το γεγονός της πόλης σε κάθε πόλη. Δόθηκε μεγάλη δημοσιότητα από τα τοπικά ΜΜΕ. Δεν υπήρξαν αρνητικά σχόλια.

Το εκπαιδευτικό έργο που παρήχθη ήταν απόλυτα εναρμονισμένο με τα εκπαιδευτικά προγράμματα του ΕΑΕΠ που στοχεύουν και ζητούν την ενεργητική και βιωματική σχέση των μαθητών. Πρόσθεσε στην ενεργό μάθηση. Τα παιδιά ήταν «καθηλωμένα». Υπήρξε θετική συμμετοχή και των εκπαιδευτικών.

Σχετικά με προβλήματα που ενδεχόμενα προέκυψαν και τις λύσεις που δόθηκαν, αυτά αφορούν σε σχολεία που δε διέθεταν τις σωστές προδιαγραφές στις αίθουσες πολλαπλών χρήσεων. Τα προβλήματα αντιμετωπίστηκαν σε συνεργασία με τον Δήμο.

Το εκπαιδευτικό έργο που παρήχθη ήταν απόλυτα εναρμονισμένο με τα εκπαιδευτικά προγράμματα του ΕΑΕΠ που στοχεύουν και ζητούν την ενεργητική και βιωματική σχέση των μαθητών. Πρόσθεσε στην ενεργό μάθηση.

Δεν υπάρχουν σημεία βελτίωσης και προτάσεις. Η συνεργασία με την ΕΛΣ σε σχέση με τις αναγκαίες διοικητικές πράξεις και εγκρίσεις ήταν πολύ καλή.

Δυνατό σημείο του Προγράμματος θεωρείται η ενεργή συμμετοχή των μαθητών, η προσέγγιση-μάθηση πολλών αντικειμένων και η ζωντανή ορχήστρα.

Αδύναμο σημείο του Προγράμματος θεωρούνται οι περιορισμένοι χώροι που δεν επέτρεψαν την παρουσία γονέων.

Ο χρονοπρογραμματισμός τηρήθηκε στο ακέραιο.

Σε ότι αφορά στα στελέχη του ΥΠΕΠΘ δεν υπήρξε πρόβλημα κατά τη διαχείριση του έργου. Οι οδηγίες δόθηκαν στα σχολεία μέσω των περιφερειακών διευθυντών.

Τα στελέχη του υπουργείου παιδείας θα πρότειναν όχι απλώς τη συνέχιση του Προγράμματος αλλά και τη θεσμοθέτησή και επέκτασή του σε περισσότερα σχολεία.

Η εμπλοκή των στελεχών του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού αφορούσε μόνο οικονομικά ζητήματα υλοποίησης του προγράμματος όπως ο έλεγχος των δικαιολογητικών και η αποστολή τους στη Δ/ση Οικονομικών Υποθέσεων του Υπουργείου. Κατά τις διαδικασίες αυτές δεν δημιουργήθηκε οποιοδήποτε πρόβλημα και δεν σημειώθηκε κάποια δυσλειτουργία. Αντιθέτως υπήρξε συνέπεια και ως προς τις διαδικασίες και τα χρονοδιαγράμματα.

3.9.5 Εκπαιδευτικοί -δάσκαλοι

Η γενική εντύπωση των δασκάλων για το πρόγραμμα είναι απόλυτα θετική. Ορισμένα από τα σχόλια ήταν: τυχερά τα παιδιά που ήρθαν σε επαφή με αυτό το είδος του θεάτρου, μία πρωτόγνωρη εμπειρία των παιδιών που μπορεί να μη ξαναζήσουν, υπήρξε συνέχεια και αρμονία, πολύ καλά οργανωμένη η ομάδα της ΕΛΣ, σημαντικό συμβάν για δασκάλους και παιδιά, εντυπωσίασε την πόλη, ενθουσίασε τα παιδιά το ότι τα δικά τους αντικείμενα ήταν μέρος της παράστασης (πανό, φανάρι κλπ υλικά), εκπληκτικά αυτά που συνέβησαν, δεν ήταν μόνο οι δύο μέρες διήρκησε όλη την υπόλοιπη χρονιά.

Η οργάνωση του προγράμματος και του εκπαιδευτικού έργου κρίθηκε άψογη.

Δεν υπήρξε ανάγκη πρόσθετης υποστήριξης του Προγράμματος και του εκπαιδευτικού έργου.

Σχετικά με το «δέσιμο» του προγράμματος με το ολοήμερο σχολείο με ΕΑΕΠ, τα σχόλια ήταν: δένει απόλυτα λόγω των ειδικότητων, έγινε καλύτερη και η οργάνωση των μαθημάτων, δένει με το ΕΑΕΠ δεν ταιριάζει απλώς αλλά είναι απαραίτητο, είναι ο νέος τρόπος διδασκαλίας, ιδανικό δένει όλες τις ειδικότητες στο κοινό εκπαιδευτικό περιβάλλον.

Ως προς την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού περιεχομένου:

- Αναπάντεχα ωραίο, δεν το είχαν ξαναζήσει τα παιδιά.
- Εντυπωσιακό, γεμάτο συναισθήματα, ποιοτικό μουσικό θέατρο, πρωτόγνωρη η επαφή με μουσικούς όργανα και μονωδούς.
- Θα επιλέξουν (σ.σ. οι μαθητές) συνειδητά να ξαναδούν όπερα στο μέλλον.

- Έμαθαν πολλά για μουσική, τραγούδι, επαγγέλματα, ιστορικά στοιχεία ...
- Πολύ σωστή επιλογή έργου και διασκευή.
- Το συζητούσαν για πολύ καιρό μετά.
- Καταπληκτικές οι καλλιτεχνικές εκπαιδευτριες.
- Απόλυτα άρτιο και πολύ προσεγμένο, σύνθετο και εντυπωσιακό αλλά και απλό για τα παιδιά. Ανεβάσαμε τον μαγικό αυλό, έντονη συζήτηση σε όλη την πόλη.
- Είδος τέχνης που δένει πολλές ειδικότητες.
- Η σύνθεση του προγράμματος από όλα τα συνεργεία αυτά που δεν φαίνονται, τα πίσω από την παράσταση, ήταν εντυπωσιακό.
- Τα παιδιά στην αρχή (σ.σ. στην εξαγγελία) γελούσαν μετά κανένα δεν γελούσε.
- Εντυπωσιακό το φάσμα των χρωμάτων και των ήχων.
- Άλλαξε η ματιά των παιδιών προς το σχολείο. Εντυπωσιακές οι αίθουσες χωρίς θρανία.
- Παρά τη δυσκολία του είδους η συμμετοχή των παιδιών ήταν ευχάριστη λόγω της διαδραστικότητας. Άνοιξε το σχολείο, ήταν το εργαλείο για το ανοιχτό σχολείο.
- Έμαθαν και τα παιδιά και οι δάσκαλοι.
- Ξεπέρασε τις προσδοκίες

Ως προς την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού υλικού τα σχόλια ήταν θετικά ενώ υπήρξε ενθουσιασμός κατά τη συμμετοχή των μαθητών στη διαδικασία προετοιμασίας.

Ως προς χαρακτηριστικά της συμμετοχής των εκπαιδευομένων, υπήρξε επίσης ενθουσιασμός με τους μονωδούς, τους μουσικούς και όργανα, μαέστρο όπως και τη δεύτερη μέρα με τον φωτισμό και τα υπόλοιπα. Άλλα σχόλια ήταν: Τα οφέλη ήταν πολλά και για τους εκπαιδευτικούς. Άγγιξε την ψυχή και την καρδιά των παιδιών. Έκαναν δική τους παράσταση στο δημοτικό θέατρο Χίου, μελέτησε και η δασκάλα. Παρακολουθούσαν τον μαέστρο με ανοιχτό το στόμα. Τεράστια συμμετοχή. Οι εκπαιδευτικοί πήραν ιδέες και αίσθηση από μια καλά οργανωμένη παράσταση. Επαγγελματισμός των συντελεστών, τα παιδιά θυμούνται τα πάντα με λεπτομέρειες. Ήταν μια μαγεία. Αντί για Σισέ και Ρουβά έγιναν ίνδαλμα οι μονωδοί. Φάνηκε το πως μπορούν να δημιουργηθούν νέα πρότυπα για τα παιδιά. Μεγάλη διαφορά ανάμεσα στα παιδιά που έζησαν το διαδραστικό και τα υπόλοιπα. Έντονη εμπειρία για τους εκπαιδευτικούς.

Ισχυρά σημεία του Προγράμματος και του εκπαιδευτικού έργου ήταν:

- Το διαδραστικό.
- Η γνωριμία με συντελεστές με κορύφωση την παράσταση.
- Η ομαδικότητα και η συνεργασία των συντελεστών της παράστασης.
- Η οργάνωση, η συνεργασία, η επαφή με το τεχνικό μέρος.
- Η όλη παρουσίαση και ο σεβασμός στον θεατή.
- Ο σχεδιασμός, η ιδέα, οι πολλές ειδικότητες.

Αδύναμα σημεία του Προγράμματος και του εκπαιδευτικού έργου

- Δεν υπήρξαν αδύναμα σημεία.
- Ήταν κάτι μεμονωμένο και σύντομο.
- Ο χώρος.
- Χρειάζεται άλλη μια μέρα με θεατρικό παιχνίδι.
- Περισσότερη εμπλοκή των παιδιών στη διάρκεια της παράστασης.
- Να συμμετείχαν όλα τα παιδιά του σχολείου.

Ως προς τα προβλήματα που ενδεχόμενα προέκυψαν:

- Δεν υπήρξαν προβλήματα.
- Στην αρχική επικοινωνία οι δάσκαλοι δεν κατάλαβαν ότι πρέπει να κάνουν συγκεκριμένα πράγματα.

- Μικρή η σκηνή του σχολείου.
- Γκρίνια των παιδιών που δεν έδωσαν οι γονείς τους άδεια να φωτογραφηθούν.

Ελεύθερα σχόλια, σημεία βελτίωσης κα προτάσεις:

- Υπήρξε ενθουσιασμός και στους γονείς.
- Περισσότερες μέρες, περισσότεροι μαθητές, περισσότεροι εκπαιδευτικοί.
- Να μιλούσαν περισσότερο κάποιοι συντελεστές π.χ. για τον φωτισμό.
- Να συμμετέχουν τα παιδιά από τη Γ' τάξη και πάνω.
- Να συνεχιστεί.
- Να συμμετείχαν περισσότερα σχολεία.
- Να ξαναγίνει. Να καθιερωθεί ως εργαλείο της εκπαιδευτικής διαδικασίας.
- Να επεκταθεί και σε άλλες μορφές τέχνης.

3.9.6 Εκπαιδευτικοί -διευθυντές

Η γενική εντύπωση και των διευθυντών για το πρόγραμμα ήταν πολύ θετική. Θεωρούν ότι υπήρξε μεγάλο όφελος για τους μαθητές. Ορισμένοι θεωρούν το πρόγραμμα «ότι καλύτερο έχει γίνει στο σχολείο τα τελευταία χρόνια». Η οργάνωση του προγράμματος και του εκπαιδευτικού έργου θεωρείται τέλεια –άριστη.

Στα θέματα υποστήριξης του προγράμματος και του εκπαιδευτικού έργου, σε ορισμένα σχολεία χρειάστηκε να ζητηθεί χώρος για την παράσταση από τον δήμο ή να πραγματοποιηθεί σε χώρο άλλου σχολείου. Ως προς τη φιλοξενία σε ορισμένες περιοχές ενεργοποιήθηκαν και οι γονείς με δική τους πρωτοβουλία.

Ως προς τη σχέση του προγράμματος με το ολοήμερο σχολείο με ΕΑΕΠ και τον πολιτισμό γενικά, ορισμένα σχόλια ήταν:

- Δένει πάρα πολύ λόγω των ειδικοτήτων.
- Επιμορφώνονται όλοι οι δάσκαλοι.
- Να γίνεται συστηματικά και σε οργανωμένη βάση, υπάρχει χρόνος (Σ.Σ. σε σχέση με την ύλη και το ωρολόγιο πρόγραμμα)
- Τα παιδιά διδάσκονται χωρίς να καταλαβαίνουν ότι διδάσκονται.
- Πρότυπο προγράμματος, υπόδειγμα για ότι μελλοντικό.
- Δεν θα ξαναπεράσει τέτοιο πρόγραμμα.

Τα παιδιά διδάσκονται χωρίς να καταλαβαίνουν ότι διδάσκονται.

Ως προς την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού περιεχομένου, ορισμένα σχόλια ήταν:

- Πρωτόγνωρο για τα παιδιά. Φανταστικό για τους εκπαιδευτικούς
- Άρτιο και για μαθητές και για εκπαιδευτικούς.
- Οι εκπαιδευτικοί πήραν πολλές ιδέες.
- Απομυθοποίηση του ότι είναι κάτι ξένο, η όπερα μπορεί να γίνει οικεία.

Σχετικά με την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού υλικού, οι διευθυντές θεωρούν ότι ήταν επαρκέστατο όπως και οι οδηγίες και θα βοήθησε την οργάνωση των δικών τους παραστάσεων. Ορισμένοι σημειώνουν ότι υπήρξε πίεση χρόνου για να το μελετήσουν και να φτιάξουν τα δικά τους υλικά.

Ως προς τα χαρακτηριστικά της συμμετοχής των εκπαιδευόμενων μαθητών και δασκάλων, ορισμένα σχόλια ήταν:

- Στην αρχή υπήρξε καχυποψία και ενδοιασμοί, μετά ένα μήνα τα παιδιά οργανώνουν ακόμη παιχνίδια στην αυλή για την όπερα.
- Ενεργητικοί οι μαθητές, πρόσεχαν, ήταν προσηλωμένοι.
- Ενθουσιώδης συμμετοχή από παιδιά και δασκάλους.
- Ήταν ένα μάθημα διαφορετικό από τα άλλα, θετικότερο και για τους εκπαιδευτικούς.
- Για ένα μήνα το σχολείο άκουγε όπερα από τα μεγάφωνα στα διαλλείματα.

- Ακόμη και τα γενικώς αδιάφορα παιδιά έγιναν οι καλύτεροι συμμετέχοντες.
- Υπέροχη ατμόσφαιρα στο σχολείο. Περιρρέουσα ατμόσφαιρα ομορφιάς και ευτυχίας στο σχολείο. Τραγουδούσαν για πολύ καιρό όπερα.
- Όλοι βρέθηκαν αλλού, σε έναν άλλο κόσμο.

Ισχυρά σημεία του Προγράμματος και του εκπαιδευτικού έργου σύμφωνα με την άποψη των διευθυντών των σχολείων, ήταν:

- Το διαδραστικό και η άμεση επαφή.
- Η παράσταση και η γνωριμία με την όπερα.
- Τα είδη της μουσικής έκφρασης.
- Το ότι το πρόγραμμα ήταν μελετημένο σε όλες τις λεπτομέρειες.
- Η σύνδεση βιωματικού με θεωρητικό.
- Τα πρόσωπα των παιδιών της χορωδίας στο τραγούδι τους.
- Όλα είχαν τη δική τους δύναμη και το διαδραστικό και η παράσταση.
- Ο επαγγελματισμός των συντελεστών. Το πλήρες επιτελείο της ΕΛΣ.
- Η ένωση (μίγμα) των τεχνών.
- Η επαφή με τα όργανα. Η επαφή με συντελεστές τόσων ειδικοτήτων.
- Το ότι διασκέδαζαν και οι ίδιοι οι συντελεστές.

Αδύναμα σημεία του Προγράμματος και του εκπαιδευτικού έργου, ήταν:

- Δεν υπήρξαν αδύναμα σημεία.
- Ίσως το υλικό έπρεπε να δοθεί νωρίτερα στα σχολεία
- Το ότι είναι κάτι αποσπασματικό.
- Ο χώρος. Ήταν μικρή η αίθουσα.
- Να εμπλακούν περισσότερες τάξεις.

Ως προς τα προβλήματα που ενδεχόμενα προέκυψαν:

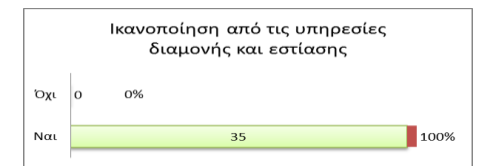
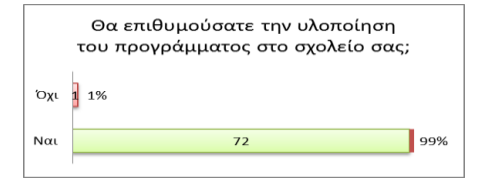
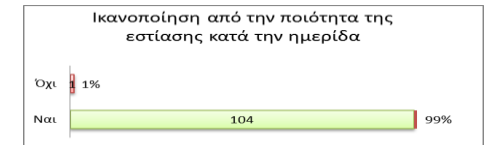
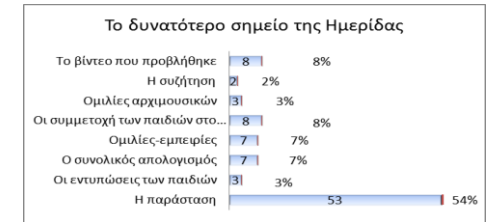
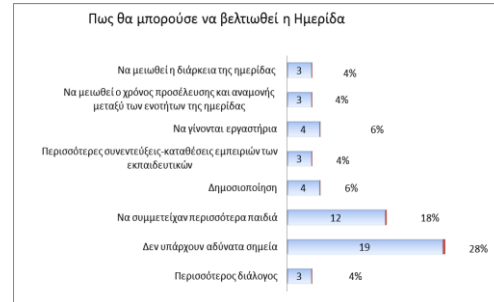
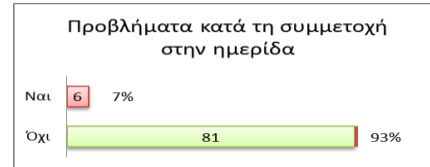
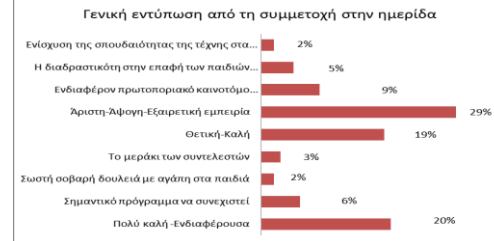
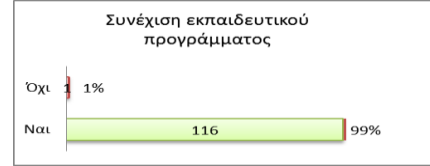
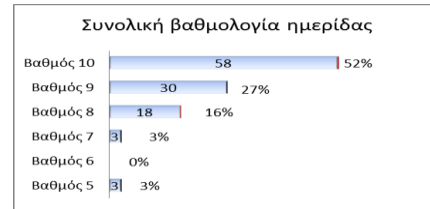
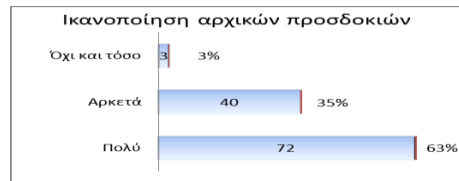
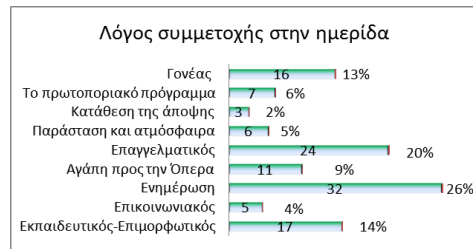
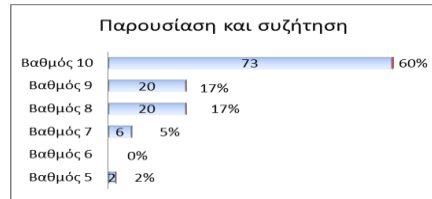
- Δεν υπήρξαν προβλήματα.
- Τα παιδιά με τους γονείς τους που δε έδωσαν άδεια φωτογράφισής τους.

Ειδικά προβλήματα αλλά και ικανοποίηση επειδή αυτά ξεπεράστηκαν ήταν: η καταιγίδα τη νύχτα πριν την παράσταση στο Λεωνίδιο (την οποία παρακολούθησαν τελικά 600 μαθητές και 100 εκπαιδευτικοί), στη Δράμα όπου φιλοξένησαν 200 επιπλέον παιδιά κλπ.

Ορισμένα από τα ελεύθερα σχόλια, σημεία βελτίωσης και προτάσεις, ήταν:

- Να ξανάρθει. Να γίνει σε όλα τα σχολεία.
- Υπήρχε διαφορά ανάμεσα στα παιδιά άλλων σχολείων που δεν ήταν στην προετοιμασία.
- Το διαδραστικό να επεκτεινόταν κατά μία μέρα.
- Μεγαλύτερη συμμετοχή των μαθητών στην παράσταση.
- Συνέχισαν με δική τους παράσταση του μαγικού αυλού με μάσκες κουστούμια μονωδούς και χορωδία. Είχε πολύ τρέξιμο αλλά ευχαρίστως θα το ξανακάναμε.
- Όλο το συνεργείο άψογο.
- Τα παιδιά που ήταν στην προετοιμασία το ζούσαν.
- Μετά από αυτό δημιουργήθηκε χορωδία στο σχολείο.
- Να το παρακολουθούσαν περισσότεροι. Να υπάρξει συνέχεια και να πάει και στο γυμνάσιο.
- Τραγουδούσαν όπερα και οι γονείς στο προαύλιο.

Η ημερίδα με μια ματιά

3.10.1 Αποδελτίωση Ερωτηματολογίων Ημερίδας

Η πρώτη ημερίδα διοργανώθηκε από την ΕΛΣ στο θέατρο Ολύμπια το Σάββατο 1η Δεκεμβρίου 2012. Στην ημερίδα παρουσιάστηκαν ο εκπαιδευτικός χαρακτήρας της όπερας, το θέμα της διάδρασης των παιδιών στις παραστατικές τέχνες, καθώς και η έως τότε πρόοδος και επίτευξη των εκπαιδευτικών στόχων του προγράμματος.

Η δεύτερη ημερίδα που διοργάνωσε η ΕΛΣ, διεξήχθη επίσης στο Θέατρο Ολύμπια, στις 11 Ιουνίου 2013. Την ημερίδα παρακολούθησαν δύο στελέχη του αναδόχου του έργου. Πριν την έναρξη της ημερίδας παραδόθηκαν στους διοργανωτές προς συμπλήρωση τετρακόσια (400) ερωτηματολόγια από τα οποία επεστράφησαν συμπληρωμένα από τους συνέδρους τα εκατό είκοσι τρία (123). Ο συνολικός αριθμός των ατόμων που παρακολούθησε την ημερίδα δεν ξεπερνούσε τα τετρακόσια άτομα και σε κάθε περίπτωση το δείγμα είναι επαρκές. Υπόδειγμα των ερωτηματολογίων παρατίθεται στο Παράρτημα 2 ενώ το πρόγραμμά της στο Παράρτημα 5.

Οι συμμετέχοντες που συμπλήρωσαν τα ερωτηματολόγια ήταν κατά φύλο 77% γυναίκες και το υπόλοιπο 23% άνδρες. Το 43% του συνόλου είχαν συμμετάσχει και στην πρώτη ημερίδα του εκπαιδευτικού προγράμματος της ΕΛΣ "Η όπερα διαδραστικά στα δημοτικά σχολεία".

Στην καταλληλότητα του χώρου διεξαγωγής της ημερίδας ιδιαίτερα υψηλή βαθμολογία (από 8-10, σε κλίμακα 0-10) έδωσε το 96% των συμμετεχόντων ενώ στην οργάνωση της υλικοτεχνικής υποδομής (οπτικοακουστικά μέσα, χρήση Η/Υ, κλπ) το αντίστοιχο ποσοστό ήταν 94%. Η αποτελεσματικότητα της γραμματειακής υποστήριξης ήταν επίσης ιδιαίτερος υψηλή 98%.

Ο χρονικός προγραμματισμός ημερίδας κρίθηκε ιδιαίτερα ικανοποιητικός από το 88% τους δείγματος. Η δομή και η θεματική οργάνωση της ημερίδας ήταν «πολύ καλή» σε ποσοστό 82% και «καλή» σε 16%. Η διάρκεια της ημερίδας ήταν ιδιαίτερα επαρκής για τη συνολική παρουσίαση του προγράμματος και των μέχρι στιγμής αποτελεσμάτων του σε ποσοστό 91% ενώ η παρουσίαση και συζήτηση για το πρόγραμμα κρίνεται χρήσιμη και αποτελεσματική για τη συνέχεια του προγράμματος με ποσοστό 94%.

Η ποιότητα της παρουσίασης της ημερίδας έχει επίσης ιδιαίτερα υψηλή βαθμολογία από το 97% των συμμετεχόντων.

Οι περισσότεροι από τους συμμετέχοντες (40%) παρακολούθησαν την ημερίδα για ενημερωτικούς, εκπαιδευτικούς και επιμορφωτικούς λόγους, 20% για επαγγελματικούς ενώ το 13% ήταν γονείς παιδιών που συμμετείχαν στη χορωδία.

Οι αρχικές προσδοκίες όσον αφορά τη συμμετοχή τους στην ημερίδα ικανοποιήθηκαν βαθμό «πολύ» από το 63% και «αρκετά» από το 35%. Η συνολική βαθμολογία της ημερίδας ήταν 95%. Τη συνέχιση του εκπαιδευτικού προγράμματος της ΕΛΣ "Η όπερα διαδραστικά στα δημοτικά σχολεία" θα την πρότεινε το 99% των συμμετεχόντων.

Τα σχόλια ως προς την εντύπωση που αποκόμισαν από τη συμμετοχή τους στην ημερίδα κατά σειρά ήταν:

- Άριστη-Άψογη-Εξαιρετική.
- Πολύ καλή, ενδιαφέρουσα.
- Θετική, καλή.
- Ενδιαφέρον, πρωτοποριακό, καινοτόμο πρόγραμμα.
- Σημαντικό πρόγραμμα να συνεχιστεί.
- Η διαδραστικότητα στην επαφή των παιδιών με το λυρικό θέατρο.
- Το μεράκι των συντελεστών.
- Σωστή σοβαρή δουλειά με αγάπη στα παιδιά.
- Ενίσχυση της σπουδαιότητας της τέχνης στα σχολεία.

Κατά τη συμμετοχή στην ημερίδα το 93% δεν αντιμετώπισε προβλήματα., ενώ για το υπόλοιπο 7% ως προβλήματα αναφέρθηκαν, οι υποδομές και ο φωτισμός (από δύο άτομα για να κρατούν σημειώσεις), η ώρα διεξαγωγής (δύο εκπαιδευτικών που είχαν εργασία και στο σχολείο), ο κλιματισμός (ένα άτομο) και ως προς τη δημοσιότητα (δεν είχε ενημερωθεί ένα άτομο).

Η ημερίδα, ενδεχομένως, θα μπορούσε να βελτιωθεί στα ακόλουθα σημεία:

- Δεν υπάρχουν αδύνατα σημεία.

- Να συμμετείχαν περισσότερα παιδιά.
- Δημοσιοποίηση.
- Περισσότερες συνεντεύξεις-καταθέσεις εμπειριών των εκπαιδευτικών.
- Να μειωθεί η διάρκεια της ημερίδας.
- Να γίνονται εργαστήρια.
- Να μειωθεί ο χρόνος προσέλευσης και αναμονής μεταξύ των ενοτήτων της ημερίδας.
- Περισσότερος διάλογος.

Το δυνατότερο σημείο (μια αναφορά) της Ημερίδας ήταν:

- Η παράσταση.
- Το βίντεο που προβλήθηκε.
- Οι συμμετοχή των παιδιών στο πρόγραμμα.
- Ο συνολικός απολογισμός.
- Ομιλίες-εμπειρίες.
- Οι εντυπώσεις των παιδιών.
- Ομιλίες αρχιμουσικών.
- Η συζήτηση.

Η ποιότητα της εστίασης ήταν άψογη.

Από τις ερωτήσεις μόνο προς εκπαιδευτικούς φαίνεται ότι το 83% αυτών προέρχονται από σχολείο που δεν έχει υλοποιηθεί το πρόγραμμα. Το 99% αυτών θα επιθυμούσαν να υλοποιηθεί στο μέλλον, το πρόγραμμα, στα σχολεία στα οποία εργάζονται.

Τέλος το σύνολο των εκπαιδευτικών που είχαν έρθει για να παρακολουθήσουν την Ημερίδα από περιοχές εκτός Νομού Αττικής, είχε μείνει ευχαριστημένο από τις υπηρεσίες διαμονής και εστίασης που παρείχε η ΕΛΣ στο πλαίσιο υλοποίησης της Ημερίδας.

3.11 Στοιχεία υλοποίησης του Προγράμματος ανά άξονα προτεραιότητας

Τα στοιχεία υλοποίησης του προγράμματος δε διαφοροποιούνται σχεδόν καθόλου μεταξύ των αξόνων προτεραιότητας. Ειδικότερα οι άξονες ένα και δύο, στους οποίους ανήκουν η πολύ μεγάλη πλειοψηφία των σχολείων που συμμετείχαν στο πρόγραμμα, περιέχουν σχεδόν πανομοιότυπα ποσοστά. Αυτό οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι η ΕΛΣ διατήρησε παντού τα ίδια ποιοτικά χαρακτηριστικά αντιμετωπίζοντας με τον ίδιο σεβασμό όλους τους εκπαιδευόμενους και βεβαίως στην τήρηση του ίδιου προγραμματισμού.

Οι διαφοροποιήσεις των σχολείων του τρίτου άξονα, όπου υπάρχουν σχετικά θετικότερες απαντήσεις, εν μέρει οφείλονται στη μεγαλύτερη ανάγκη των κατοίκων των απομακρυσμένων ή/και υποβαθμισμένων περιοχών να υλοποιούνται ποιοτικά πολιτιστικά γεγονότα στην περιοχή τους. Ο μικρός αριθμός των σχολείων του άξονα τρία που συμμετέχουν στο πρόγραμμα (τρία σε σύνολο εβδομήντα) περιορίζουν όμως σε ανάλογα ποσοστά και τη βαρύτητα της συμμετοχής του στα γενικά συμπεράσματα. Τα πλήρη στοιχεία της αποδελτίωσης των ερωτηματολογίων παρατίθενται στο Παράρτημα 1 της μελέτης.

3.11.1 Στοιχεία υλοποίησης του Προγράμματος Α.Π.1**Ερωτηματολόγια**

Άξονας Προτεραιότητας 1	Ερωτηματολόγια Μαθητών	Ερωτηματολόγια Δασκάλων	Ερωτηματολόγια Διευθυντών	Ερωτηματολόγια Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων	Ερωτηματολόγια Γονέων
Έγινε Αποστολή	1550	155	31	31	310
Συμπληρώθηκαν	1028	84	23	14	131
Ποσοστό Συμπληρωμένων	66%	54%	74%	45%	42%

Συνεντεύξεις

Άξονας Προτεραιότητας 1	Αριθμός Συνεντεύξεων	Πλήθος Διευθυντών & Δασκάλων	Ποσοστό
Διευθυντές	19	31	61%
Δάσκαλοι	31	155	11%

Η βαθμολογία της παράστασης από τους μαθητές των σχολείων του Α.Π.1 είναι υψηλή όπως και στους άλλους δύο άξονες. Ο χαρακτηρισμός με τις υψηλότερες επιλογές είναι «φανταστική». Η παράσταση αποδείχθηκε καλύτερη από ότι την περίμεναν οι μαθητές. Περισσότεροι από οκτώ στους δέκα μαθητές παρακολούθησαν όπερα για πρώτη φορά και άρεσε το ίδιο στα αγόρια και στα κορίτσια. Τρεις στους τέσσερεις περίπου μαθητές θα επιθυμούσαν να παρακολουθήσουν και δεύτερη φορά την ίδια παράσταση και με ίδιο περίπου ποσοστό μία παρόμοια παράσταση. Το πρόγραμμα και η παράσταση επηρέασε τους μαθητές στην προτίμηση μελλοντικής παράστασης και η όπερα έχει επιλεγεί στις τρεις πρώτες θέσεις μαζί με τη μουσική και το θέατρο. Η επιθυμία πραγματοποίησης δικής τους παράστασης με τους συμμαθητές τους και τους δασκάλους είναι πολύ υψηλή όπως και στους άλλους άξονες. Σχεδόν στο σύνολο των σχολείων του άξονα έγινε συζήτηση των μαθητών με τους εκπαιδευτικούς μετά την παράσταση. Η επιθυμία των μαθητών να παρακολουθήσουν μια παράσταση στην ΕΛΣ είναι μεγάλη. Ο βαθμός αρεσκείας των συμμαθητών τους από τη συμμετοχή τους στην παράσταση είναι επίσης πολύ υψηλός ενώ συμμετείχαν το ίδιο αγόρια και κορίτσια. Η συμπεριφορά της ομάδας της ΕΛΣ προς τους μαθητές ήταν άψογη.

Βαθμολογία παράστασης

		Υψηλή Βαθμολογία
Άξονας Ι	Αριθμητικά	954
	Ποσοστιαία	95,8%

Χαρακτηρισμός παράστασης

		Φανταστική	Ωραία	Ευχάριστη
Άξονας Ι	Αριθμητικά	492	265	208
	Ποσοστιαία	48,9%	26,3%	20,7%

Ποσοστά προσδοκιών από την παράσταση

		Καλύτερη	Χειρότερη	Όπως την περίμενες/ φανταστεί
Άξονας Ι	Αριθμητικά	719	68	218
	Ποσοστιαία	71,5%	6,8%	21,7%

Παρακολούθηση παράστασης όπερας για 1η φορά

		Ναι	Όχι
Άξονας Ι	Αριθμητικά	835	165
	Ποσοστιαία	83,5%	16,5%

Σε ποιους άρεσε η παράσταση περισσότερο

		Περισσότερο στα αγόρια	Περισσότερο στα κορίτσια	Το ίδιο	Δεν άρεσε
Άξονας Ι	Αριθμητικά	43	207	731	13
	Ποσοστιαία	4,3%	20,8%	73,5%	1,3%

Ενδιαφέρον των μαθητών να ξαναδούν την παράσταση

		Μάλλον Ναι	Μάλλον Όχι	Δεν ξέρω
Άξονας Ι	Αριθμητικά	737	97	167
	Ποσοστιαία	73,6%	9,7%	16,7%

Ενδιαφέρον μαθητών να παρακολουθήσουν παρόμοια παράσταση

		Μάλλον Ναι	Μάλλον Όχι	Δεν ξέρω
Άξονας Ι	Αριθμητικά	752	84	168
	Ποσοστιαία	74,9%	8,4%	16,7%

Προτίμηση μελλοντικής παράστασης

		Θεατρική παράσταση	Παράσταση χορού	Όπερα	Μουσική συναυλία	Κουκλοθέατρο Καραγκιόζη Παντομίμα
Άξονας Ι	Αριθμητικά	280	141	225	296	62
	Ποσοστιαία	27,9%	14,0%	22,4%	29,5%	6,2%

Επιθυμία πραγματοποίησης δικής τους παράστασης με τους συμμαθητές τους και τους δασκάλους τους

		Μάλλον Ναι	Μάλλον Όχι	Δεν ξέρω
Άξονας Ι	Αριθμητικά	811	78	105
	Ποσοστιαία	81,6%	7,8%	10,6%

Εκπόνηση συζήτησης με τους εκπαιδευτικούς για την παράσταση

		Ναι	Όχι
Άξονας Ι	Αριθμητικά	928	61
	Ποσοστιαία	93,8%	6,2%

Επιθυμία να παρακολουθήσει μια παράσταση στην Εθνική Λυρική Σκηνή

		Ναι	Όχι
Άξονας Ι	Αριθμητικά	866	133
	Ποσοστιαία	86,7%	13,3%

Βαθμός αρεσκείας των συμμαθητών για τη συμμετοχή τους στην παράσταση

		Πολύ	Αρκετά	Όχι και τόσο	Σχεδόν καθόλου
Άξονας Ι	Αριθμητικά	449	230	26	6
	Ποσοστιαία	63,2%	32,3%	3,7%	0,8%

Ποσοστά συμμετοχής αγοριών και κοριτσιών

		Μάλλον τα αγόρια	Μάλλον τα κορίτσια	Το ίδιο
Άξονας Ι	Αριθμητικά	85	224	404
	Ποσοστιαία	11,9%	31,4%	56,7%

Η ομάδα της Εθνικής Λυρικής Σκηνής ήταν πολύ καλή με τα παιδιά

		Ναι	Όχι
Άξονας Ι	Αριθμητικά	703	10
	Ποσοστιαία	98,6%	1,4%

Η ομάδα της Εθνικής Λυρικής Σκηνής βοήθησε τα παιδιά να μάθουν

		Ναι	Όχι
Άξονας Ι	Αριθμητικά	683	25
	Ποσοστιαία	96,5%	3,5%

Οι δάσκαλοι δίνουν υψηλή βαθμολογία στην παράσταση. Θεωρούν ότι η διασκευή του έργου επέτρεπε τη διαδραστικότητα και τη συμμετοχή των μαθητών στην παράσταση. Οι δάσκαλοι θεωρούν σε μεγαλύτερο βαθμό από του δασκάλους των άλλων αξόνων ότι απέκτησαν επιπλέον τεχνογνωσία για το «ανέβασμα» δικών τους μουσικό-θεατρικών παραστάσεων.

Βαθμολογία της παράστασης

	8	9	10
Άξονας Ι Αριθμητικά	8	18	57
Άξονας Ι Ποσοστιαία)	9,6%	21,7%	68,7%

Απόκτηση επιπλέον τεχνογνωσίας ανά Άξονα

		Ναι	Εν μέρει	Όχι
Άξονας Ι	Αριθμητικά	59	21	3
	Ποσοστιαία	71,1%	25,3%	3,6%

Διαδραστικότητα με τους μαθητές ανά Άξονα

		Σίγουρα Σωστή	Μάλλον Σωστή	Μάλλον όχι
Άξονας Ι	Αριθμητικά	46	34	3
	Ποσοστιαία	55,4%	41,0%	3,6%

Από την επεξεργασία των ερωτηματολογίων των διευθυντών των σχολείων του άξονα προκύπτει ότι το πρόγραμμα επέτρεπε τη διαδραστικότητα με τους μαθητές. Η υλοποίηση της παράστασης ξεπέρασε τις προσδοκίες τους ενώ ο βαθμός ικανοποίησής τους από το διαδραστικό εργαστήριο και από την παράσταση είναι πολύ υψηλός. Η κάλυψη των εκπαιδευτικών στόχων τόσο του διαδραστικού εργαστηρίου όσο και της πραγματοποίησης της παράστασης είναι απόλυτη (100%). Ο βαθμός ικανοποίησης στο αρχικό στάδιο επικοινωνίας για την προετοιμασία της υλοποίησης του προγράμματος είναι υψηλός (74%) και στο μετέπειτα στάδιο της οργάνωσης υψηλότερος (82,6%). Η συνεργασία με τους συντελεστές της παράστασης ήταν άριστη.

Διαδραστικότητα με τους μαθητές

	Σίγουρα Ναι	Μάλλον Ναι	Μάλλον Όχι
Άξονας Ι (αριθμητικά)	14	8	1
Άξονας Ι (ποσοστιαία)	60,9%	34,8%	4,3%

Προσδοκία από την παράσταση

	Καλύτερη	Περίπου όπως την περιμένατε
Άξονας Ι (αριθμητικά)	20	3
Άξονας Ι (ποσοστιαία)	87,0%	13,0%

Βαθμός ικανοποίησης από το διαδραστικό εργαστήριο

	Πολύ	Αρκετά
Άξονας Ι (αριθμητικά)	22	1
Άξονας Ι (ποσοστιαία)	95,7%	4,3%

Βαθμός ικανοποίησης από την παράσταση

	Πολύ
Άξονας Ι (αριθμητικά)	23
Άξονας Ι (ποσοστιαία)	100,0%

Κάλυψη των εκπαιδευτικών στόχων του διαδραστικού εργαστηρίου

	Ναι
Άξονας Ι (αριθμητικά)	23
Άξονας Ι (ποσοστιαία)	100,0%

Κάλυψη των εκπαιδευτικών στόχων της πραγματοποίησης της παράστασης

	Ναι
Άξονας Ι (αριθμητικά)	23
Άξονας Ι (ποσοστιαία)	100,0%

Βαθμός ικανοποίησης στο αρχικό στάδιο επικοινωνίας για την προετοιμασία της υλοποίησης του Προγράμματος

	Πολύ κακή	Καλή	Πολύ καλή
Άξονας Ι (αριθμητικά)	6	3	14
Άξονας Ι (ποσοστιαία)	26,1%	13,0%	60,9%

Βαθμός ικανοποίησης στο στάδιο της οργάνωσης της παράστασης και του διαδραστικού εργαστηρίου

	Πολύ κακή	Καλή	Πολύ καλή
Άξονας Ι (αριθμητικά)	4	2	17
Άξονας Ι (ποσοστιαία)	17,4%	8,7%	73,9%

Ποσοστά απόψεων σε σχέση με το πόσο συνεργάσιμο ήταν οι συντελεστές της παράστασης

	Σίγουρα Ναι	Μάλλον Ναι
Άξονας Ι (αριθμητικά)	23	0
Άξονας Ι (ποσοστιαία)	100,0%	0,0%

Από την επεξεργασία των συνεντεύξεων δεν προκύπτει κάποιο ποιοτικό χαρακτηριστικό που να διαφέρει από τα γενικά που αναφέρονται σε προηγούμενο τμήμα της μελέτης. Η εντυπώσεις των δασκάλων και των διευθυντών που παρακολούθησαν το πρόγραμμα από την προετοιμασία έως την υλοποίηση δεν ήταν απλώς θετικές αλλά ενθουσιώδεις.

3.11.2 Στοιχεία υλοποίησης του Προγράμματος Α.Π.2

Ερωτηματολόγια

Άξονας Προτεραιότητας 2	Ερωτηματολόγια Μαθητών	Ερωτηματολόγια Δασκάλων	Ερωτηματολόγια Διευθυντών	Ερωτηματολόγια Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων	Ερωτηματολόγια Γονέων
Έγινε Αποστολή	1800	180	36	36	360
Συμπληρώθηκαν	862	93	21	15	119
Ποσοστό Συμπληρωμένων	48%	52%	58%	42%	33%

Συνεντεύξεις

Άξονας Προτεραιότητας 2	Αριθμός Συνεντεύξεων	Πλήθος Διευθυντών & Δασκάλων	Ποσοστό
Διευθυντές	17	36	47%
Δάσκαλοι	34	180	6%

Η βαθμολογία της παράστασης από τους μαθητές του Α.Π.2 είναι επίσης υψηλή. Ο χαρακτηρισμός με τις υψηλότερες επιλογές είναι «φανταστική» (περίπου 55,6%). Η παράσταση αποδείχθηκε καλύτερη από ό,τι την περίμεναν οι μαθητές. Περισσότεροι από οκτώ στους δέκα μαθητές παρακολούθησαν όπερα για πρώτη φορά και άρεσε το ίδιο στα αγόρια και κορίτσια. Τρεις στους τέσσερις περίπου μαθητές θα επιθυμούσαν να παρακολουθήσουν και δεύτερη φορά την ίδια παράσταση και με ελαφρώς υψηλότερο ποσοστό μία παρόμοια παράσταση (73,3% και 76,6%). Το πρόγραμμα και η παράσταση επηρέασε τους μαθητές στην προτίμηση μελλοντικής παράστασης και η όπερα έχει επιλεγεί στη δεύτερη θέση μεταξύ της μουσικής συναυλίας και του θεάτρου. Η επιθυμία πραγματοποίησης δικής τους παράστασης με τους συμμαθητές τους και τους δασκάλους είναι πολύ υψηλή όπως και στους άλλους άξονες. Σχεδόν στο σύνολο των σχολείων του άξονα έγινε συζήτηση των μαθητών με τους εκπαιδευτικούς για την παράσταση μετά από αυτήν. Η επιθυμία των μαθητών να παρακολουθήσουν μια παράσταση στην ΕΛΣ είναι υψηλή (87,6%). Ο βαθμός αρεσκείας των συμμαθητών τους από τη συμμετοχή τους στην παράσταση είναι επίσης πολύ υψηλός ενώ συμμετείχαν το ίδιο αγόρια και κορίτσια. Η συμπεριφορά της ομάδας της ΕΛΣ προς τους μαθητές ήταν άψογη.

Βαθμολογία παράστασης

		Χαμηλή Βαθμολογία	Μέτρια Βαθμολογία	Υψηλή Βαθμολογία
Άξονας II	Αριθμητικά	7	17	826
	Ποσοστιαία	0,8%	2,0%	97,2%

Χαρακτηρισμός παράστασης

		Φανταστική	Ωραία	Ευχάριστη
Άξονας II	Αριθμητικά	475	200	160
	Ποσοστιαία	55,6%	23,4%	18,7%

Ποσοστά προσδοκιών από την παράσταση

		Καλύτερη	Χειρότερη	Όπως την περίμενες/φανταστεί
Άξονας II	Αριθμητικά	658	44	151
	Ποσοστιαία	77,1%	5,2%	17,7%

Παρακολούθηση παράστασης όπερας για 1η φορά

		Ναι	Όχι
Άξονας II	Αριθμητικά	705	142
	Ποσοστιαία	83,2%	16,8%

Σε ποιους άρεσε η παράσταση περισσότερο

Άξονας		Περισσότερο στα αγόρια	Περισσότερο στα κορίτσια	Το ίδιο	Δεν άρεσε
Άξονας II	Αριθμητικά	34	164	625	9
	Ποσοστιαία	4,1%	19,7%	75,1%	1,1%

Ενδιαφέρον των μαθητών να ξαναδούν την παράσταση

		Μάλλον Ναι	Μάλλον Όχι	Δεν ξέρω
Άξονας II	Αριθμητικά	623	63	164
	Ποσοστιαία	73,3%	7,4%	19,3%

Ενδιαφέρον μαθητών να παρακολουθήσουν παρόμοια παράσταση

		Μάλλον Ναι	Μάλλον Όχι	Δεν ξέρω
Άξονας II	Αριθμητικά	649	66	132
	Ποσοστιαία	76,6%	7,8%	15,6%

Προτίμηση μελλοντικής παράστασης

		Θεατρική παράσταση	Παράσταση χορού	Όπερα	Μουσική συναυλία
Άξονας II	Αριθμητικά	190	147	203	255
	Ποσοστιαία	22,3%	17,2%	23,8%	29,9%

Προτίμηση μελλοντικής έκθεσης

		Ζωγραφική	Γλυπτική	Φωτογραφία	Κόμικς	Κουστουμιών	Σκηνικών
Άξονας II	Αριθμητικά	252	132	112	218	42	26
	Ποσοστιαία	29,7%	15,5%	13,2%	25,7%	4,9%	3,1%

Επιθυμία πραγματοποίησης δικής τους παράστασης με τους συμμαθητές τους και τους δασκάλους τους

		Μάλλον Ναι	Μάλλον Όχι	Δεν ξέρω
Άξονας II	Αριθμητικά	658	75	110
	Ποσοστιαία	78,1%	8,9%	13,0%

Παρακολούθηση θεατρικής παράστασης εκτός σχολείου

		Μάλλον Ναι	Μάλλον Όχι
Άξονας II	Αριθμητικά	546	280
	Ποσοστιαία	66,1%	33,9%

Πραγματοποίηση συζήτησης με τους εκπαιδευτικούς για την παράσταση

		Ναι	Όχι
Άξονας II	Αριθμητικά	803	39
	Ποσοστιαία	95,4%	4,6%

Επιθυμία να παρακολουθήσει μια παράσταση στην Εθνική Λυρική Σκηνή

		Ναι	Όχι
Άξονας II	Αριθμητικά	739	105
	Ποσοστιαία	87,6%	12,4%

Βαθμός αρεσκείας των συμμαθητών για τη συμμετοχή τους στην παράσταση

		Πολύ	Αρκετά	Όχι και τόσο	Σχεδόν καθόλου
Άξονας II	Αριθμητικά	357	205	13	3
	Ποσοστιαία	61,8%	35,5%	2,2%	0,5%

Ποσοστά συμμετοχής αγοριών και κοριτσιών

		Μάλλον τα αγόρια	Μάλλον τα κορίτσια	Το ίδιο
Άξονας II	Αριθμητικά	65	211	301
	Ποσοστιαία	11,3%	36,6%	52,2%

Η ομάδα της Εθνικής Λυρικής Σκηνής ήταν πολύ καλή με τα παιδιά

		Ναι	Όχι
Άξονας II	Αριθμητικά	570	13
	Ποσοστιαία	97,8%	2,2%

Η ομάδα της Εθνικής Λυρικής Σκηνής είχε υπομονή με τα παιδιά

		Ναι	Όχι
Άξονας II	Αριθμητικά	542	32
	Ποσοστιαία	94,4%	5,6%

Η ομάδα της Εθνικής Λυρικής Σκηνής βοήθησε τα παιδιά να μάθουν;

		Ναι	Όχι
Άξονας II	Αριθμητικά	549	27
	Ποσοστιαία	95,3%	4,7%

Η ομάδα της Εθνικής Λυρικής Σκηνής είχε πλάκα;

		Ναι	Όχι
Άξονας II	Αριθμητικά	511	65
	Ποσοστιαία	88,7%	11,3%

Οι δάσκαλοι δίνουν ιδιαίτερα υψηλή βαθμολογία στην παράσταση (περίπου 93%). Θεωρούν ότι η διασκευή του έργου επέτρεπε τη διαδραστικότητα και τη συμμετοχή των μαθητών στην παράσταση. Οι δάσκαλοι θεωρούν ότι απέκτησαν επιπλέον τεχνογνωσία για το «ανέβασμα» δικών τους μουσικό-θεατρικών παραστάσεων.

Βαθμολογία της παράστασης

Βαθμός	1	7	8	9	10
Άξονας II (αριθμητικά)	2	3	4	20	56
Άξονας II (ποσοστιαία)	2,4%	3,5%	4,7%	23,5%	65,9%

Διαδραστικότητα με τους μαθητές

		Σίγουρα ναι	Μάλλον ναι	Μάλλον όχι
Άξονας II	Αριθμητικά	53	32	1
	Ποσοστιαία	61,6%	37,2%	1,2%

Απόκτηση επιπλέον τεχνογνωσίας

		Ναι	Εν μέρει	Όχι
Άξονας II	Αριθμητικά	45	36	5
	Ποσοστιαία	52,3%	41,9%	5,8%

Από την επεξεργασία των ερωτηματολογίων των διευθυντών των σχολείων του άξονα προκύπτει ότι το πρόγραμμα επέτρεπε διαδραστικότητα με τους μαθητές σε ποσοστό 6% περισσότερο από ότι στον προηγούμενο άξονα. Η υλοποίηση της παράστασης ξεπέρασε τις προσδοκίες όλων (100%), όπως και η ικανοποίηση από την παράσταση που είναι επίσης 100%, ενώ ο βαθμός ικανοποίησής τους από το διαδραστικό εργαστήριο είναι εξαιρετικά υψηλός. Η κάλυψη των εκπαιδευτικών στόχων του διαδραστικού εργαστηρίου είναι περίπου 95% και της πραγματοποίησης της παράστασης είναι απόλυτη (100%). Ο βαθμός ικανοποίησης από την επικοινωνία με την ΕΛΣ στο αρχικό στάδιο για την προετοιμασία της υλοποίησης του προγράμματος είναι υψηλός («καλή», «πολύ καλή», περίπου 81%) όπως και στο στάδιο της οργάνωσης. Η συνεργασία με τους συντελεστές της παράστασης ήταν άριστη.

Διαδραστικότητα με τους μαθητές

		Σίγουρα Ναι	Μάλλον Ναι
Άξονας II (αριθμητικά)		14	7
Άξονας II (ποσοστιαία)		66,7%	33,3%

Προσδοκία από την παράσταση

	Καλύτερη	Περίπου όπως την περιμένατε
Άξονας II (αριθμητικά)	21	0
Άξονας II (ποσοστιαία)	100,0%	0,0%

Βαθμός ικανοποίησης από το διαδραστικό εργαστήριο

	Πολύ	Αρκετά
Άξονας II (αριθμητικά)	20	1
Άξονας II (ποσοστιαία)	95,2%	4,8%

Βαθμός ικανοποίησης από την παράσταση

	Πολύ
Άξονας II (αριθμητικά)	21
Άξονας II (ποσοστιαία)	100,0%

Κάλυψη των εκπαιδευτικών στόχων του διαδραστικού εργαστηρίου

	Ναι	Εν μέρει
Άξονας II (αριθμητικά)	20	1
Άξονας II (ποσοστιαία)	95,2%	4,8%

Κάλυψη των εκπαιδευτικών στόχων της πραγματοποίησης της παράστασης

	Ναι
Άξονας II (αριθμητικά)	21
Άξονας II (ποσοστιαία)	100,0%

Βαθμός ικανοποίησης στο αρχικό στάδιο επικοινωνίας για την προετοιμασία της υλοποίησης του Προγράμματος

	Πολύ κακή	Καλή	Πολύ καλή
Άξονας II (αριθμητικά)	4	2	15
Άξονας II (ποσοστιαία)	19,0%	9,5%	71,4%

Βαθμός ικανοποίησης στο στάδιο της οργάνωσης της παράστασης και του διαδραστικού εργαστηρίου

	Πολύ κακή	Καλή	Πολύ καλή
Άξονας II (αριθμητικά)	4	2	15
Άξονας II (ποσοστιαία)	19,0%	9,5%	71,4%

Ποσοστά απόψεων σε σχέση με το πόσο συνεργάσιμο ήταν οι συντελεστές της παράστασης

	Σίγουρα Ναι	Μάλλον Ναι
Άξονας II (αριθμητικά)	20	1
Άξονας II (ποσοστιαία)	95,2%	4,8%

Ποσοστά απόψεων σε σχέση με το πόσο φιλικό ήταν οι συντελεστές της παράστασης

	Σίγουρα Ναι	Μάλλον Ναι
Άξονας II (αριθμητικά)	17	3
Άξονας II (ποσοστιαία)	85,0%	15,0%

Ερωτηματολόγια

Άξονας Προτεραιότητας 3	Ερωτηματολόγια Μαθητών	Ερωτηματολόγια Δασκάλων	Ερωτηματολόγια Διευθυντών	Ερωτηματολόγια Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων	Ερωτηματολόγια Γονέων
Έγινε Αποστολή	150	15	3	3	30
Συμπληρώθηκαν	130	3	3	2	6
Ποσοστό Συμπληρωμένων	87%	20%	100%	67%	20%

Συνεντεύξεις

Άξονας Προτεραιότητας 3	Αριθμός Συνεντεύξεων	Πλήθος Διευθυντών & Δασκάλων	Ποσοστό
Διευθυντές	3	3	100%
Δάσκαλοι	7	15	20%

Γενικά στον άξονα III παρατηρείται ότι τα θετικά ποσοστά είναι υψηλότερα από ότι στους προηγούμενους. Η βαθμολογία της παράστασης από τους μαθητές του Α.Π.3 είναι ιδιαίτερα υψηλή (ποσοστό 99,1%). Ο χαρακτηρισμός με τις υψηλότερες επιλογές είναι «φανταστική» (73,1%). Η παράσταση αποδείχθηκε καλύτερη από ότι την περίμεναν οι μαθητές σε ποσοστό 82,7%. Εννέα στους δέκα μαθητές παρακολούθησαν όπερα για πρώτη φορά και άρεσε το ίδιο στα αγόρια και κορίτσια. Εννέα στους δέκα περίπου μαθητές θα επιθυμούσαν να παρακολουθήσουν και δεύτερη φορά την ίδια παράσταση και οι τρεις στους τέσσερις μία παρόμοια παράσταση. Το πρόγραμμα και η παράσταση επηρέασε τους μαθητές στην προτίμηση μελλοντικής παράστασης ανά άξονα και η όπερα έχει επιλεγεί στην πρώτη θέση ενώ ακολουθούν το θέατρο και η μουσική. Η επιθυμία πραγματοποίησης δικής τους παράστασης με τους συμμαθητές τους και τους δασκάλους είναι πολύ υψηλή (82,4%). Σχεδόν στο σύνολο των σχολείων του άξονα έγινε συζήτηση των μαθητών με τους εκπαιδευτικούς για την παράσταση. Η επιθυμία των μαθητών να παρακολουθήσουν μια παράσταση στην ΕΛΣ είναι μεγάλη (92,7%). Ο βαθμός αρεσκείας των συμμαθητών τους από τη συμμετοχή τους στην παράσταση είναι ιδιαίτερα υψηλός («πολύ», «αρκετά», 98,6%) ενώ συμμετείχαν το ίδιο αγόρια και κορίτσια (65,7%). Η συμπεριφορά της ομάδας της ΕΛΣ προς τους μαθητές ήταν άψογη.

Βαθμολογία παράστασης ανά Άξονα

Άξονας		Χαμηλή Βαθμολογία	Υψηλή Βαθμολογία
Άξονας III	Αριθμητικά	1	108
	Ποσοστιαία	0,9%	99,1%

Χαρακτηρισμός παράστασης

		Φανταστική	Ωραία	Ευχάριστη
Άξονας III	Αριθμητικά	79	11	16
	Ποσοστιαία	73,1%	10,2%	14,8%

Ποσοστά προσδοκιών από την παράσταση

		Καλύτερη	Χειρότερη	Όπως την περίμενες/φανταστεί
Άξονας III	Αριθμητικά	91	2	17
	Ποσοστιαία	82,7%	1,8%	15,5%

Παρακολούθηση παράστασης όπερας για 1η φορά

		Ναι	Όχι
Άξονας III	Αριθμητικά	99	10
	Ποσοστιαία	90,8%	9,2%

Σε ποιους άρεσε η παράσταση περισσότερο

		Περισσότερο στα αγόρια	Περισσότερο στα κορίτσια
Άξονας III	Αριθμητικά	6	15
	Ποσοστιαία	5,6%	13,9%

Ενδιαφέρον των μαθητών να ξαναδούν την παράσταση

		Μάλλον Ναι	Μάλλον Όχι	Δεν ξέρω
Άξονας III	Αριθμητικά	97	4	8
	Ποσοστιαία	89,0%	3,7%	7,3%

Ενδιαφέρον μαθητών να παρακολουθήσουν παρόμοια παράσταση

		Μάλλον Ναι	Μάλλον Όχι	Δεν ξέρω
Άξονας III	Αριθμητικά	82	9	19
	Ποσοστιαία	74,5%	8,2%	17,3%

Προτίμηση μελλοντικής παράστασης

		Θεατρική παράσταση	Παράσταση χορού	Όπερα	Μουσική συναυλία
Άξονας III	Αριθμητικά	36	6	41	19
	Ποσοστιαία	33,0%	5,5%	37,6%	17,4%

Προτίμηση μελλοντικής έκθεσης

		Ζωγραφική	Γλυπτική	Φωτογραφία	Κόμικς	Κουστουμιών
Άξονας III	Αριθμητικά	21	19	17	23	12
	Ποσοστιαία	19,3%	17,4%	15,6%	21,1%	11,0%

Επιθυμία πραγματοποίησης δικής τους παράστασης με τους συμμαθητές τους και τους δασκάλους τους

		Μάλλον Ναι	Μάλλον Όχι	Δεν ξέρω
Άξονας III	Αριθμητικά	89	6	13
	Ποσοστιαία	82,4%	5,6%	12,0%

Παρακολούθηση θεατρικής παράστασης εκτός σχολείου

Άξονας		Μάλλον Ναι	Μάλλον Όχι
Άξονας III	Αριθμητικά	82	25
	Ποσοστιαία	76,6%	23,4%

Πραγματοποίηση συζήτησης με τους εκπαιδευτικούς για την παράσταση

		Ναι	Όχι
Άξονας III	Αριθμητικά	102	5
	Ποσοστιαία	95,3%	4,7%

Επιθυμία να παρακολουθήσει μια παράσταση στην Εθνική Λυρική Σκηνή

		Ναι	Όχι
Άξονας III	Αριθμητικά	101	8
	Ποσοστιαία	92,7%	7,3%

Βαθμός αρεσκείας των συμμαθητών για τη συμμετοχή τους στην παράσταση

		Πολύ	Αρκετά	Όχι και τόσο
Άξονας III	Αριθμητικά	55	14	1
	Ποσοστιαία	78,6%	20,0%	1,4%

Ποσοστά συμμετοχής αγοριών και κοριτσιών

		Μάλλον τα αγόρια	Μάλλον τα κορίτσια	Το ίδιο
Άξονας III	Αριθμητικά	7	17	46
	Ποσοστιαία	10,0%	24,3%	65,7%

Η ομάδα της Εθνικής Λυρικής Σκηνής ήταν πολύ καλή με τα παιδιά

		Ναι	Όχι
Άξονας III	Αριθμητικά	68	2
	Ποσοστιαία	97,1%	2,9%

Η ομάδα της Εθνικής Λυρικής Σκηνής είχε υπομονή με τα παιδιά

		Ναι	Όχι
Άξονας III	Αριθμητικά	64	4
	Ποσοστιαία	94,1%	5,9%

Η ομάδα της Εθνικής Λυρικής Σκηνής βοήθησε τα παιδιά να μάθουν;

		Ναι	Όχι
Άξονας III	Αριθμητικά	69	1

	Ποσοστιαία	98,6%	1,4%
--	------------	-------	------

Η ομάδα της Εθνικής Λυρικής Σκηνής «είχε πλάκα»;

		Ναι	Όχι
Άξονας III	Αριθμητικά	61	8
	Ποσοστιαία	88,4%	11,6%

Οι δάσκαλοι δίνουν εξαιρετική βαθμολογία στην παράσταση (άριστη 100%). Θεωρούν ότι η διασκευή του έργου επέτρεπε τη διαδραστικότητα και τη συμμετοχή των μαθητών στην παράσταση. Οι δάσκαλοι θεωρούν ότι απέκτησαν επιπλέον τεχνογνωσία για το «ανέβασμα» δικών τους μουσικό-θεατρικών παραστάσεων σε ποσοστό 80% (έναντι 71,1% στον Α.Π. 1 και 52,3% στον Α.Π. 2).

Βαθμολογία της παράστασης

		9	10
Άξονας III (αριθμητικά)		1	9
Άξονας III (ποσοστιαία)		10,0%	90,0%

Διαδραστικότητα με τους μαθητές

		Σίγουρα Σωστή	Μάλλον Σωστή
Άξονας III	Αριθμητικά	7	3
	Ποσοστιαία	70,0%	30,0%

Απόκτηση επιπλέον τεχνογνωσίας

		Ναι	Εν μέρει	Όχι
Άξονας III	Αριθμητικά	8	1	1
	Ποσοστιαία	80,0%	10,0%	10,0%

Από την επεξεργασία των ερωτηματολογίων των διευθυντών των σχολείων του άξονα προκύπτει ότι το πρόγραμμα επέτρεπε διαδραστικότητα με τους μαθητές. Η υλοποίηση της παράστασης ξεπέρασε τις προσδοκίες τους (100%) όπως και ο βαθμός ικανοποίησής τους από το διαδραστικό εργαστήριο και από την παράσταση. Η κάλυψη των εκπαιδευτικών στόχων τόσο του διαδραστικού εργαστηρίου όσο και της πραγματοποίησης της παράστασης είναι απόλυτη (100%). Ο βαθμός ικανοποίησης στο αρχικό στάδιο επικοινωνίας για την προετοιμασία της υλοποίησης του προγράμματος είναι χαμηλός (33%) και στο στάδιο της οργάνωσης υψηλότερος (66,6%). Η συνεργασία με τους συντελεστές της παράστασης ήταν άριστη.

Διαδραστικότητα με τους μαθητές

		Σίγουρα Ναι	Μάλλον Ναι
Άξονας III (αριθμητικά)		1	2
Άξονας III (ποσοστιαία)		33,3%	66,7%

Προσδοκία από την παράσταση

	Καλύτερη
Άξονας III (αριθμητικά)	3
Άξονας III (ποσοστιαία)	100,0%

Βαθμός ικανοποίησης από το διαδραστικό εργαστήριο

	Πολύ
Άξονας III (αριθμητικά)	3
Άξονας III (ποσοστιαία)	100,0%

Βαθμός ικανοποίησης από την παράσταση

	Πολύ
Άξονας III (αριθμητικά)	3
Άξονας III (ποσοστιαία)	100,0%

Κάλυψη των εκπαιδευτικών στόχων του διαδραστικού εργαστηρίου

	Ναι
Άξονας III (αριθμητικά)	3
Άξονας III (ποσοστιαία)	100,0%

Κάλυψη των εκπαιδευτικών στόχων της πραγματοποίησης της παράστασης

	Ναι
Άξονας III (αριθμητικά)	3
Άξονας III (ποσοστιαία)	100,0%

Βαθμός ικανοποίησης στο αρχικό στάδιο επικοινωνίας για την προετοιμασία της υλοποίησης του Προγράμματος

	Πολύ κακή	Πολύ καλή
Άξονας III (αριθμητικά)	2	1
Άξονας III (ποσοστιαία)	66,7%	33,3%

Βαθμός ικανοποίησης στο στάδιο της οργάνωσης της παράστασης και του διαδραστικού εργαστηρίου

	Πολύ κακή	Καλή	Πολύ καλή
Άξονας III (αριθμητικά)	1	1	1
Άξονας III (ποσοστιαία)	33,3%	33,3%	33,3%

Ποσοστά απόψεων σε σχέση με το πόσο συνεργάσιμοι ήταν οι συντελεστές της παράστασης

	Σίγουρα Ναι
Άξονας III (αριθμητικά)	3
Άξονας III (ποσοστιαία)	100,0%

Ποσοστά απόψεων σε σχέση με το πόσο φιλικοί ήταν οι συντελεστές της παράστασης

	Σίγουρα Ναι
Άξονας III (αριθμητικά)	3
Άξονας III (ποσοστιαία)	100,0%

4. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

4.1.1 Αξιολόγηση του προγραμματικού σχεδιασμού του Προγράμματος

1. Αξιολόγηση στοχοθεσίας και σχεδιασμού του Προγράμματος

Στο πλαίσιο του Προγράμματος τέθηκαν οι βασικοί στόχοι, οι οποίοι στη συγκεκριμένη παράγραφο αξιολογούνται ως προς τη ρεαλιστικότητα και τον βαθμό επίτευξής τους.

Οι εν λόγω Πράξεις είναι άμεσα συνυφασμένες με τον 1ο Στρατηγικό Στόχο «Αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης και προώθηση της κοινωνικής ενσωμάτωσης» και εντάσσονται στην ευρύτερη στρατηγική της χώρας για την εκπαίδευση και τη δια βίου μάθηση, η οποία αποδίδει στον πολιτισμό καθοριστική σημασία, τόσο:

- κατά τη διαμόρφωση και τον εμπλουτισμό του περιεχομένου των προγραμμάτων εκπαίδευσης και δια βίου μάθησης και του σχετικού εκπαιδευτικού υλικού όσο και
- ως εργαλείο για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της εκπαίδευσης, της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών και της δια βίου μάθησης.

Οι Πράξεις εντάσσονται στους Άξονες Προτεραιότητας 1, 2 και 3. Ειδικός στόχος των Πράξεων είναι η «Αναμόρφωση, εκσυγχρονισμός και αποκέντρωση του εκπαιδευτικού συστήματος – ενίσχυση της κινητικότητας του μαθητικού και φοιτητικού πληθυσμού». Στο πλαίσιο του ειδικού αυτού στόχου, οι Πράξεις δίνουν έμφαση σε δράσεις και παρεμβάσεις που ενσωματώνουν πολιτιστικά στοιχεία, όπως προβλέπεται από την ευρωπαϊκή πολιτική για την εκπαίδευση, όχι μόνο εξοικειώνοντας τους μαθητές με τις τέχνες (ειδικά με μη διαδεδομένες μορφές τέχνης όπως είναι η όπερα), αλλά και χρησιμοποιώντας τις τέχνες ως διδακτικό εργαλείο.

Ειδικότερα, κύριος στόχος των Πράξεων και κεντρικός άξονας της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης του «Νέου Σχολείου» είναι η αξιοποίηση του πολιτισμού στην εκπαίδευση.

Κύριο αντικείμενο των Πράξεων είναι η προετοιμασία και η υλοποίηση περιοδείας ανά την Ελλάδα με διαδραστικές μουσικό-θεατρικές παραστάσεις, ειδικά για παιδιά, σε Δημοτικά Σχολεία και συγκεκριμένα στα ολόημερα Δημοτικά Σχολεία του ενιαίου αναμορφωμένου εκπαιδευτικού προγράμματος.

Στο πλαίσιο αυτό υλοποιήθηκαν:

Περιοδεία με διαδραστικές μουσικό-θεατρικές παραστάσεις, ειδικά για παιδιά, σε εβδομήντα (70) ολόημερα δημοτικά σχολεία της επικράτειας με ΕΑΕΠ. Για την προετοιμασία των σχολείων παρήχθη και απεστάλη εκπαιδευτικό υλικό, περίπου δύο μήνες πριν από την υλοποίηση του έργου σε κάθε ένα από αυτά. Με βάση το υλικό αυτό και την επικοινωνία των εκπαιδευτικών με τα στελέχη της ΕΛΣ πραγματοποιήθηκε η εκπαίδευση της σχολικής κοινότητας σχετικά με την υλοποίηση των διαδραστικών μουσικό-θεατρικών παραστάσεων, η οποία ολοκληρώθηκε με τη διενέργεια της παράστασης. Ταυτόχρονα λειτούργησε διαδικτυακός κόμβος στο www.nationalopera.gr που περιέχει και ψηφιοποιημένο εκπαιδευτικό υλικό.

Για την υλοποίηση του προγράμματος πραγματοποιήθηκαν δράσεις σχετικές με την:

1. Οργάνωση και Διοίκηση των Πράξεων.
2. Προβολή και Δημοσιότητα.
3. Εξωτερική αξιολόγηση των Πράξεων (το παρόν έργο)
4. Παροχή υπηρεσιών τεχνικής υποστήριξης για την υλοποίηση των Πράξεων.

Οι ανωτέρω στόχοι του Προγράμματος είναι επίκαιροι, ουσιαστικοί και ρεαλιστικοί εφόσον απαντούν στις ανάγκες της εκπαιδευτικής κοινότητας. Από τα στοιχεία που έχουν παρατεθεί αποδεικνύεται, η καθολική αποδοχή του προγράμματος από το σύνολο της σχολικής κοινότητας (μαθητές εκπαιδευτικοί, δάσκαλοι, γονείς). Ο σχεδιασμός του προγράμματος τηρήθηκε στο ακέραιο χωρίς την ανάγκη κάποιας προσαρμογής. Το διαδραστικό στοιχείο του προγράμματος και η συμμετοχή των μαθητών από την προετοιμασία έως την υλοποίηση αποδείχθηκε, όπως είχε σχεδιαστεί, το ισχυρότερο σημείο του. Το εκπαιδευτικό υλικό βοήθησε τους εκπαιδευτικούς όπως και η ιστοσελίδα του έργου, η οποία εκτός από γνώσεις έδωσε το έναυσμα σε πολλά σχολεία να ασχοληθούν περαιτέρω με την όπερα, να ερευνήσουν στο διαδίκτυο και να ακούσουν/παρακολουθήσουν παραστάσεις της.

II. Αξιολόγηση της οργάνωσης του Προγράμματος

Η ουσιαστική εφαρμογή και η επιτυχία ενός Προγράμματος, και ειδικά ενός Προγράμματος που απευθύνεται σε μαθητές και εκπαιδευτικούς, εξαρτάται σε σημαντικό βαθμό από το πόσο καλά είναι οργανωμένο σε διάφορους τομείς, από την επιλογή των κατάλληλων συντελεστών, τη διασκευή του έργου, την κατασκευή σκηνικών, κουστουμιών, το περιεχόμενο του εκπαιδευτικού προγράμματος, την περιοδεία, έως την εκπόνηση των οδηγών, τη δημιουργία εκπαιδευτικού πακέτου, την ψηφιοποίηση του εκπαιδευτικού υλικού κ.ο.κ..

Η οργάνωση των ενοτήτων ενός Προγράμματος όπως, η οργάνωση της περιοδείας, η διενέργεια της περιοδείας, η εκπαίδευση της σχολικής κοινότητας, η οργάνωση και διοίκηση των πράξεων, η προβολή και δημοσιότητα κ.ο.κ. πρέπει να είναι τέτοια ώστε αφενός να συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων του έργου και αφετέρου να καλύπτει τις προσδοκίες και τις ανάγκες των ωφελούμενων. Το εκπαιδευτικό αντικείμενο του Προγράμματος παρουσιάστηκε απόλυτα ολοκληρωμένο, λόγω του ότι η οργάνωσή των ενοτήτων του ήταν άψογα σχεδιασμένη και τα όποια προβλήματα αρχικά προέκυψαν αντιμετωπίστηκαν άμεσα και με ευρύτητα πνεύματος.

Από την έρευνα αποδεικνύεται ότι:

- η επιλογή του έργου «Ο κουρέας της Σεβίλλης» ήταν απόλυτα επιτυχής
- η διασκευή του έργου θεωρείται αριστουργηματική
- η διασκευή του έργου θεωρείται καταλληλότερη για τις δύο τελευταίες τάξεις του Δημοτικού
- η οργάνωση επέτρεπε τη διαδραστικότητα με τους μαθητές
- η οργάνωση επέτρεπε τη συμμετοχή των μαθητών και στη διάρκεια της παράστασης
- η προετοιμασία της παράστασης αποτέλεσε θέμα συζήτησης στο σπίτι από τους μαθητές
- οι δάσκαλοι γνώρισαν καλύτερα τον μηχανισμό της όπερας
- οι δάσκαλοι απέκτησαν επιπλέον τεχνογνωσία για την οργάνωση «δικής τους» παράστασης
- η συνεργασία με την ΕΛΣ κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας και της οργάνωσης της παράστασης ήταν πολύ καλή
- η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού πακέτου είναι θετική
- η συντριπτική πλειοψηφία των εκπαιδευτικών χρησιμοποίησε το εκπαιδευτικό υλικό στην τάξη
- πληρηγήθηκαν στο διαδικτυακό τόπο του Προγράμματος (δάσκαλοι και διευθυντές)
- αναζήτησαν πληροφορίες στο διαδικτυακό τόπο του Προγράμματος (δάσκαλοι και διευθυντές)
- υπάρχει πληρότητα των πληροφοριών στο διαδικτυακό τόπο του Προγράμματος (δάσκαλοι και διευθυντές)
- οι πληροφορίες προσεγγίζονται εύκολα (δάσκαλοι και διευθυντές)
- οι μαθητές αναγνώρισαν τη δυσκολία της πραγματοποίησης τέτοιου είδους παραστάσεων,
- δεν χρειάστηκαν υποστήριξη κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας (δάσκαλοι και διευθυντές)
- οι συμμετοχή των ειδικοτήτων του μουσικού και του θεατρολόγου του σχολείου ήταν σημαντική στη μετάδοση των απαιτούμενων γνώσεων
- το εκπαιδευτικό υλικό που παρείχε η Εθνική Λυρική Σκηνή αποδείχτηκε υποστηρικτικό (δάσκαλοι και διευθυντές)
- οι χώροι διαμονής των συντελεστών (ξενοδοχεία) ήταν άψογοι
- ο χρονοπρογραμματισμός των μετακινήσεων των συντελεστών ήταν άριστα σχεδιασμένος και πολύ ακριβής
- το δυνατότερο σημείο του Προγράμματος ήταν το διαδραστικό του κομμάτι
- δυνατό σημείο ήταν η άρτια οργάνωση και ο επαγγελματισμός των συντελεστών του προγράμματος
- δυνατό σημείο του προγράμματος είναι η παρουσία της ΕΛΣ στον οικείο χώρο των μαθητών
- δυνατό σημείο επίσης είναι η βιωματική εμπειρία που είχαν οι μαθητές μέσω, των προβών, της προετοιμασίας της χορωδίας, της δημιουργίας των σκηνικών και γενικότερα της συμμετοχής τους.

Τα συχνότερα αναφερόμενα προβλήματα ή αδύναμα σημεία έχουν σχέση με τον χώρο της παράστασης και με τη διάρκεια του διαδραστικού εργαστηρίου. Ως προς τον χώρο, τα αναφερόμενα προβλήματα έχουν σχέση με τις

διαστάσεις που θεωρήθηκαν μικρές (μικρός αριθμός θέσεων) γεγονός που είχε ως αποτέλεσμα να μη μπορέσουν να παρακολουθήσουν περισσότεροι μαθητές και γονείς την παράσταση από τη μία οπτική, ενώ από την άλλη οπτική, οι μικρές διαστάσεις αναφέρονται στη σκηνή, όπου που με δυσκολία μπορούσαν να στηθούν τα σκηνικά γεγονός που δυσκόλεψε το έργο των συντελεστών της παράστασης. Ως προς τους χώρους υπήρξαν μεμονωμένες αναφορές σε ζητήματα οσμών, υγιεινής και ασφάλειας ή έλλειψης καμαρινιών. Η διάρκεια του διαδραστικού εργαστηρίου καταγράφεται μεν στις αδυναμίες του προγράμματος αλλά ουσιαστικά αποτελεί έπαινο για την προσπάθεια της ΕΛΣ καθότι ο χρόνος δεν κρίνεται μικρός ως εκπαιδευτικό μειονέκτημα αλλά ως κάτι επιτυχημένο και όμορφο που θα έπρεπε να διαρκέσει περισσότερο χρόνο.

Η επέκταση του διαδραστικού εργαστηρίου σε μικρότερες τάξεις σημειώνεται ως μέτρο βελτίωσης του προγράμματος. Άλλα σημεία που αφορούν τη βελτίωση της οργάνωσης, και αναφέρθηκαν από καλλιτεχνικούς συντελεστές έχουν σχέση με τις αποστάσεις των ξενοδοχείων από τα σχολεία ή το κέντρο της εκάστοτε πόλης και η παρατεταμένη απουσία από την Αθήνα με συνεχείς παραστάσεις στην επαρχία.

4.1.2 Αξιολόγηση της υλοποίησης του Προγράμματος

1. Αξιολόγηση της πορείας υλοποίησης του προγράμματος, του μηχανισμού εφαρμογής και του εκπαιδευτικού περιεχομένου

Κρίσιμο τμήμα της έκθεσης αξιολόγησης ενός έργου, αποτελεί η αξιολόγηση της πορείας υλοποίησης του, σημείο στο οποίο εξετάζονται και αξιολογούνται στοιχεία από την εφαρμογή του Προγράμματος.

Η θετική πορεία υλοποίησης του Προγράμματος διαπιστώθηκε από τη συμμετοχή αλλά και τον ενθουσιασμό όλων των εκπαιδευομένων, από τον βαθμό συμμετοχής των μαθητών στο διαδραστικό εργαστήριο και στην παράσταση, από το κλίμα και τις σχέσεις που αναπτύχθηκαν με τους συντελεστές (κυρίως μονωδούς και μουσικούς αλλά από την πειθαρχία των μαθητών στις εντολές του μαέστρου) καθώς και από την έκφραση της επιθυμίας και των αιτημάτων από όλους για συνέχιση/επανάληψη του Έργου. Το Πρόγραμμα αγκαλιάστηκε θερμά και από τους εκπαιδευτικούς και από τους γονείς.

Από την έρευνα αποδεικνύεται ότι:

- σύμφωνα με την άποψη της εκπαιδευτικής κοινότητας και των γονέων η παράσταση ήταν εξαιρετική
- οι χαρακτηρισμοί της παράστασης από τους μαθητές είχαν κύρια επιλογή το «φανταστική»
- το αποτέλεσμα υπερέβη τις προσδοκίες που είχαν οι μαθητές και οι εκπαιδευτικοί από το πρόγραμμα
- οι μαθητές εντυπωσιάστηκαν από όλα τα στοιχεία της παράστασης ενώ δεν υπήρξε κάτι που δεν άρεσε στους μαθητές
- τρία στα τέσσερα παιδιά θα παρακολουθούσαν ξανά την ίδια παράσταση
- τρία στα τέσσερα παιδιά θα επιθυμούσαν να παρακολουθήσουν μια παρόμοια παράσταση
- το πρόγραμμα επηρέασε τους μαθητές και η παράσταση όπερας μπήκε στο κάρδο των θεαμάτων που θα επιθυμούσαν να παρακολουθήσουν μελλοντικά
- οι μαθητές θα επιθυμούσαν τη διοργάνωση παράστασης όπερας στο σχολείο τους
- οι μαθητές συζήτησαν με τους δασκάλους τους την εμπειρία που βίωσαν με την ΕΛΣ
- οι μαθητές θα επιθυμούσαν να παρακολουθήσουν μια παράσταση στην ΕΛΣ
- τα επαγγέλματα της όπερας έκαναν εντύπωση στους μαθητές
- η γνωριμία τους με τα επαγγέλματα του θεάτρου ωφέλησε τους μαθητές σε πολύ μεγάλο βαθμό (δάσκαλοι και διευθυντές)
- η γνωριμία με τα μουσικά όργανα ωφέλησε τους μαθητές σε πολύ μεγάλο βαθμό (δάσκαλοι και διευθυντές)
- ενθουσίασε τους μαθητές η συμμετοχή τους στην παράσταση
- η συμπεριφοράς της ομάδας της ΕΛΣ προς όλους ήταν εξαιρετική
- υπήρξε διαδραστικότητα με τους μαθητές και συμμετοχή τους στη διάρκεια της παράστασης (δάσκαλοι και διευθυντές)
- δάσκαλοι και διευθυντές θεώρησαν την παράσταση καλύτερη από ότι περίμεναν
- οι εκπαιδευτικοί στόχοι του διαδραστικού εργαστηρίου καλύφθηκαν πλήρως (δάσκαλοι και διευθυντές)
- οι εκπαιδευτικοί στόχοι της παράστασης καλύφθηκαν πλήρως (δάσκαλοι και διευθυντές)
- η πραγματοποίηση της παράστασης ικανοποίησε πλήρως (δάσκαλοι και διευθυντές)
- η συνεργασία των δασκάλων με τις καλλιτεχνικές εκπαιδευτριες κατά τη διάρκεια του διαδραστικού εργαστηρίου ήταν πολύ καλή
- οι μαθητές ήταν απόλυτα ικανοποιημένοι από την πραγματοποίηση της παράστασης (δάσκαλοι και διευθυντές)
- οι μαθητές μετά την παράσταση ζήτησαν να γίνουν συζητήσεις στις τάξεις (δάσκαλοι)
- οκτώ στους δέκα δασκάλους πραγματοποίησαν κάποια σχετική δραστηριότητα στην τάξη με αφορμή την παράσταση

- τα σχόλια των μαθητών για την παράσταση ήταν γεμάτα συναισθήματα όπως, υπέροχη, καταπληκτική, ονειρεμένη, τέλεια, πρωτόγνωρη (δάσκαλοι)
- τα σχόλια των μαθητών για τους μονωδούς τα όργανα και τους μουσικούς ήταν ενθουσιώδη (δάσκαλοι)
- οι μαθητές αναφέρθηκαν στην μοναδικότητα της εμπειρίας που είχαν (δάσκαλοι)
- οι μαθητές εκδήλωσαν την επιθυμία τους για επανάληψη παρόμοιων δράσεων στο σχολείο τους (δάσκαλοι)
- αρκετά παιδιά έδειξαν να αλλάζουν γνώμη για την όπερα (δάσκαλοι)
- οι μαθητές εντυπωσιάστηκαν με τις απαιτήσεις για την πραγματοποίηση της παράστασης, (δάσκαλοι)
- οι δάσκαλοι, θα πρότειναν σε ποσοστό 99,5%, και οι διευθυντές σε 97,9% τη συνέχιση παρόμοιων προγραμμάτων στα σχολεία
- οι δάσκαλοι θα παρακολουθούσαν οι ίδιοι, σε ποσοστό 99,5%, και οι διευθυντές σε 93,5% μια παράσταση της ΕΛΣ
- η πλειοψηφία των εκπαιδευτικών δήλωσε πως μέσω του προγράμματος αποκόμισε εξοικείωση με την όπερα ή/και αλλαγή της γενικής άποψής του για αυτήν
- δυνατότερο σημείο του προγράμματος, συνολικά, θεωρείται η διαδραστική εκπαιδευτική διαδικασία του προγράμματος.

Αντίστοιχα σχόλια υπήρξαν όπως αναφέρονται σε προηγούμενη ενότητα και από τους γονείς και κηδεμόνες και τους συλλόγους αυτών. Οι γονείς τόνισαν την σπουδαιότητα και χρησιμότητα της παράστασης για τα παιδιά τους και ότι θα επιθυμούσαν τη συνέχιση παρόμοιων προγραμμάτων στο σχολείο τους. Σε συνέχεια του προγράμματος οι μαθητές ζήτησαν από τους γονείς τους να παρακολουθήσουν κάτι παρόμοιο (78,9% θεατρική παράσταση και 71,8% όπερα).

Η παράσταση αποτέλεσε ένα σημαντικό τοπικό γεγονός καθώς παρευρέθησαν εκπρόσωποι των τοπικών αρχών και τοπικά μέσα μαζικής ενημέρωσης, τα οποία κάλυψαν το γεγονός με ρεπορτάζ και συνεντεύξεις τονίζοντας την εμβέλεια του γεγονότος.

Από την έρευνα διαπιστώνεται ότι:

- υπήρξαν διαφορές στα χαρακτηριστικά της συμμετοχής μεταξύ των μαθητών που συμμετείχαν διαδραστικά και όσων απλά παρακολούθησαν την παράσταση. Οι διαφορές εντοπίστηκαν στην κατανόηση της παράστασης με τη γνώση των χαρακτήρων, κουστουμιών και σκηνικών, αλλά και στο συνολικό βίωμά της ως εμπειρία. Οι μαθητές που συμμετείχαν στο διαδραστικό εργαστήριο ήταν πιο ενθουσιασμένοι για την υλοποίηση της παράστασης και πιο ικανοποιημένοι από την εκπλήρωσή της.
- η βιωματική εμπειρία βοήθησε τα παιδιά να κατανοήσουν τη σπουδαιότητα της ομαδικότητας, του επαγγελματισμού και την ομορφιά της όπερας. Η παρουσία της ΕΛΣ στον οικείο χώρο των μαθητών θεωρείται σπουδαία κίνηση.

Όπως αναφέρθηκε δυνατότερο σημείο του προγράμματος, συνολικά, θεωρείται η διαδραστική εκπαιδευτική διαδικασία του. Άλλα ισχυρά σημεία του προγράμματος ήταν:

- η διαδραστικότητα των μαθητών με τους συντελεστές της παράστασης
- η ίδια η παράσταση
- τα αντικείμενα και σκηνικά μέρη που κατασκεύασαν οι ίδιοι οι μαθητές και η συμμετοχή τους στη χορωδία.

Ως βασικός συντελεστής της επιτυχίας θεωρείται ο επαγγελματισμός των συντελεστών και το υψηλό ποιοτικό στοιχείο που διακρίνει τις δράσεις της ΕΛΣ.

Προτάσεις για τη βελτίωση του προγράμματος είναι: η αύξηση του αριθμού των παιδιών που συμμετέχουν στο διαδραστικό μέρος του προγράμματος, η αύξηση της συνολικής διάρκειας του προγράμματος και των διαδραστικών δραστηριοτήτων του.

Ο μηχανισμός εφαρμογής του προγράμματος διακρίνεται, στην πραγματοποίηση της περιοδείας, και στο πρόγραμμα που εφαρμόστηκε σε κάθε σχολείο. Όπως έχει προαναφερθεί η περιοδεία διεξήχθη ομαλά, ο προγραμματισμός τηρήθηκε στο ακέραιο και πραγματοποιήθηκαν όλες οι προβλεπόμενες διαδραστικές παραστάσεις σε εβδομήντα σχολεία ανά την επικράτεια.

Για την υλοποίηση των περιοδειών των καλλιτεχνικών παραστάσεων συστάθηκε περιοδεύουσα ομάδα, η οποία ήταν υπεύθυνη για την προετοιμασία και τη διενέργεια των παραστάσεων καθώς και για την επί τόπου

εκπαίδευση της σχολικής κοινότητας. Η ομάδα αποτελείτο από ένα πυρήνα σταθερών συντελεστών/συνεργατών και εναλλασσόμενα άτομα. Ενδεικτικά, η περιοδεύουσα ομάδα αποτελείτο συνολικά από περίπου 70 άτομα, ειδικοτήτων όπως μονωδοί, μαέστροι, μουσικοί, χορευτές, οδηγός σκηνής, πιανίστες, εκπαιδευτές, φροντιστές, ενδύτριες, σαχάριστες, καλλιτεχνικός επιμελητής, φωτιστές, μακιγιέρ, κομμωτές κλπ.

Η κάθε διαδραστική παράσταση διήρκεσε δύο ημέρες, εκ των οποίων η πρώτη αφιερώθηκε στο στήσιμο της παράστασης και στην προετοιμασία των μαθητών και των εκπαιδευτικών για αυτό που πρόκειται να παρουσιάσουν και να παρακολουθήσουν, ενώ η δεύτερη στη διενέργεια της παράστασης. Οι μαθητές συμμετείχαν καθ' όλη τη διάρκεια της παράστασης, στα σκηνικά με έργα τους και στην υλοποίησή της με τη χορωδία.

Καθ' όλη τη διάρκεια της περιοδείας οργανώθηκαν και πραγματοποιήθηκαν οι απαραίτητες μετακινήσεις των συντελεστών καθώς και η μεταφορές του απαραίτητου εξοπλισμού (σκηνικών, κοστούμιών, λοιπού εξοπλισμού κλπ.) με φορτηγό που παραχωρήθηκε από τη Λυρική Σκηνή για τις ανάγκες του Έργου.

Ως προς το εκπαιδευτικό περιεχόμενο η ΕΛΣ έχει υλοποιήσει όπως αναφέρθηκε και τις εβδομήντα παραστάσεις και ανάλογο αριθμό εκπαίδευσεων, προκειμένου να μεταδώσει στους εκπαιδευτικούς των σχετικών ειδικοτήτων τις γνώσεις και τη μεθοδολογία για το πώς θα ανέβει μια ποιοτική μουσικό-θεατρική παιδική παράσταση με την ουσιαστική βοήθεια των μαθητών τους. Η μεθοδολογία που έχει ακολουθηθεί είναι η επί τόπου εκπαίδευση κατά την προετοιμασία και κατά τη διενέργεια μιας παράστασης (on the job training για 2 ημέρες). Η εκπαίδευση υλοποιήθηκε παράλληλα με το ανέβασμα κατά την πρώτη ημέρα και τη διενέργεια των παραστάσεων κατά τη δεύτερη ημέρα, ανά σχολείο, όπου οι εκπαιδευτικοί των σχετικών ειδικοτήτων συμμετείχαν κατά το στήσιμο και τη διενέργεια της παράστασης.

Η εκπαίδευση υλοποιήθηκε από μέλη της περιοδεύουσας ομάδας με εξειδίκευση σε ειδικότητες όπως ιστορικοί, μουσικολόγοι, τραγουδιστές όπερας, χορευτές, ζωγράφοι, τεχνικοί σκηνής, ηθοποιοί, μουσικοί, οι οποίοι παρείχαν υπηρεσίες on the job training.

Είχε ήδη παραχθεί κατάλληλο εκπαιδευτικό μουσικό-θεατρικό υλικό, το οποίο συμπεριλαμβανόταν στο εκπαιδευτικό πακέτο που είχε διανεμηθεί στους εκπαιδευτικούς των σχετικών ειδικοτήτων των σχολείων. Το εκπαιδευτικό πακέτο περιελάμβανε βιβλίο με κόμικς (αναπαράσταση μιας παιδικής όπερας που μπορεί να ανεβεί στο μέλλον) με σχετικό cd, φιγούρες κουκλοθέατρου-όπερας, εγχειρίδιο για το ανέβασμα μιας ποιοτικής παράστασης κ.α., ώστε οι εκπαιδευτικοί που θα συμμετείχαν στην προετοιμασία και στη διενέργεια των παραστάσεων να έχουν στη διάθεσή τους τα βασικά εργαλεία και τις μεθοδολογίες ώστε να μπορούν να κάνουν τα δικά τους ανεβάσματα μουσικό-θεατρικών παραστάσεων. Δύο περίπου μήνες πριν τη διενέργεια κάθε παράστασης, είχε αποσταλεί ανά δημοτικό, το σχετικό υποστηρικτικό υλικό (προετοιμασίας παράστασης) στους εμπλεκόμενους εκπαιδευτικούς, το οποίο περιείχε πληροφορίες για την παράσταση, οδηγίες των ειδικών κατασκευών που θα χρησιμοποιούντο στα σκηνικά και κοστούμια της παράστασης, περιγραφή των δράσεων που θα λάβαιναν χώρα για την διενέργεια της παράστασης καθώς και αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με την εμπλοκή της ομάδας μαθητών και εκπαιδευτικών στη διαδραστική διαδικασία (όπως παρτιτούρα για προετοιμασία τραγουδιού, οδηγίες για την κατασκευή κάποιων στοιχείων σκηνικών κ.α.). Βασικός στόχος της δράσης ήταν η αποτελεσματική συνεργασία με τη σχολική κοινότητα, ούτως ώστε οι μαθητές να έχουν ενεργή εμπλοκή στο στήσιμο της παράστασης και αντίστοιχα οι εκπαιδευτικοί να μπορέσουν να αφομοιώσουν και να είναι σε θέση να μεταφέρουν την εμπειρία τους αυτή.

Βασικός στόχος της εκπαίδευσης της σχολικής κοινότητας ήταν, να είναι σε θέση οι εμπλεκόμενοι εκπαιδευτικοί μετά το πέρας των παραστάσεων, να ανεβάζουν τις δικές τους μουσικό-θεατρικές παραστάσεις στηριζόμενοι τόσο στην τεχνογνωσία που αποκόμισαν από την επί τόπου εκπαίδευση, όπως και από το υλικό που έχουν στη διάθεσή τους και περιλαμβάνεται στο εκπαιδευτικό πακέτο.

Από την έρευνα προκύπτει ότι:

- η πλειοψηφία των εκπαιδευτικών με 62,6% απάντησε ότι αποκτήθηκε επιπλέον τεχνογνωσία για το ανέβασμα των δικών τους μουσικό-θεατρικών παραστάσεων, ενώ το 32,4% απάντησε ότι απέκτησε εν μέρει τεχνογνωσία
- το μεγαλύτερο ποσοστό 57,3% των δασκάλων απάντησε πως θα μπορούσε να μεταφέρει την εμπειρία που απέκτησε, ενώ το 40,4% επιλέγει την απάντηση «εν μέρει»
- ποσοστό 79,9% των εκπαιδευτικών, δήλωσε ότι σίγουρα έμαθε καλύτερα τον μηχανισμό της όπερας ενώ ποσοστό 19,6% «εν μέρει»
- ποσοστό 77,7% των δασκάλων θεωρεί ότι γνώρισε καλύτερα το περιεχόμενο της όπερας ενώ 21,2% εν μέρει καλύτερα.

II. Αξιολόγηση της Δημοσιότητας του Προγράμματος

Οι ενέργειες δημοσιότητας αφορούσαν στη διενέργεια δύο (2) ημερίδων τόσο κατά τη διάρκεια όσο και με τη λήξη του προγράμματος, ανακοινώσεις στον Τύπο και σε δικτυακούς τόπους υψηλής επισκεψιμότητας, αναπαραγωγή έντυπου ενημερωτικού υλικού (όπως αφίσες, banners, 16σέλιδο φυλλάδιο, υλικό προετοιμασίας παραστάσεων, υλικό ημερίδων δηλ. τις προσκλήσεις (με τους φακέλους) προς τους συμμετέχοντες των ημερίδων, τους φακέλους των ημερίδων (μπλοκ σημειώσεων, στυλό, σελιδοδείκτες, πρόγραμμα ημερίδας κλπ.) και λοιπού υλικού (όπως t-shirts, καπέλα κλπ) με στόχο την ενημέρωση των άμεσα και έμμεσα ωφελούμενων (πχ. Εκπαιδευτικοί Α'θμιας Εκπαίδευσης, μαθητές, Σχολικοί Σύμβουλοι, γονείς κ.τ.λ.), προς τις Σχολικές Μονάδες που συμμετείχαν στην Πράξη, στις Περιφερειακές Δ/νσεις Εκπαίδευσης, στις Δ/νσεις και Γραφεία Α'θμιας Εκπαίδευσης, καθώς και όπου αλλού κρινόταν σκόπιμο για την καλύτερη προβολή του αντικειμένου της Πράξης και την αποτελεσματικότερη διάδοση των ποιοτικών-ποσοτικών αποτελεσμάτων της στην εκπαιδευτική - μαθητική κοινότητα της Α'θμιας Εκπαίδευσης καθώς και σε όσους άλλους εμπλέκονται και ωφελούνται από την εν λόγω Πράξη.

Όλες οι ενέργειες δημοσιότητας και προβολής έχουν υλοποιηθεί σε συνεργασία με τη Διαχειριστική Αρχή, με τον προσφορότερο και αποτελεσματικότερο τρόπο.

Η πρώτη ημερίδα διοργανώθηκε από την ΕΛΣ στο θέατρο Ολύμπια το Σάββατο 1η Δεκεμβρίου 2012. Στην ημερίδα παρουσιάστηκαν ο εκπαιδευτικός χαρακτήρας της όπερας, το θέμα της διάδρασης των παιδιών στις παραστατικές τέχνες, καθώς και η έως τότε επίτευξη των εκπαιδευτικών στόχων του προγράμματος.

Η δεύτερη ημερίδα που διοργάνωσε η ΕΛΣ, και που περιείχε περισσότερο απολογιστικά στοιχεία, διεξήχθη επίσης στο Θέατρο Ολύμπια, στις 11 Ιουνίου 2013. Οι περισσότεροι από τους συμμετέχοντες (40%) παρακολούθησαν την ημερίδα για ενημερωτικούς, εκπαιδευτικούς και επιμορφωτικούς λόγους, 20% για επαγγελματικούς ενώ το 13% ήταν γονείς παιδιών που συμμετείχαν στη χορωδία. Από την έρευνα με ερωτηματολόγια προέκυψε ότι:

- τη συνέχιση του εκπαιδευτικού προγράμματος της ΕΛΣ "Η όπερα διαδραστικά στα δημοτικά σχολεία" θα την πρότεινε το 99% των συμμετεχόντων.
- οι συμμετέχοντες στην ημερίδα αποκόμισαν θετικές εντυπώσεις από αυτήν ενώ δεν αντιμετώπισαν κάποιο πρόβλημα
- το δυνατότερο σημείο της Ημερίδας ήταν η παράσταση
- η ποιότητα της εστίασης ήταν άψογη

Από τις ερωτήσεις μόνο προς τους εκπαιδευτικούς που ήταν προσκεκλημένοι φαίνεται ότι το 83% αυτών προέρχονται από σχολείο που δεν έχει υλοποιηθεί το πρόγραμμα και ότι το 99% αυτών θα επιθυμούσαν να υλοποιηθεί στο μέλλον στα σχολεία στα οποία εργάζονται.

Τέλος το σύνολο των εκπαιδευτικών που είχαν έρθει για να παρακολουθήσουν την Ημερίδα από περιοχή εκτός Νομού Αττικής, είχε μείνει ευχαριστημένο από τις υπηρεσίες διαμονής και εστίασης που παρείχε η ΕΛΣ στο πλαίσιο υλοποίησης της Ημερίδας.

4.1.3 Αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του Προγράμματος και αρχική εκτίμηση των επιπτώσεων

I. Καινοτόμος χαρακτήρας του Προγράμματος

Ως καινοτόμα χαρακτηριστικά του προγράμματος θεωρούνται η εκπαίδευση των μαθητών κυρίως αλλά και των δασκάλων στο οικείο περιβάλλον και η διαδραστικότητα –βιωματική προσέγγιση με τους εκπαιδευόμενους. Από την έρευνα γραφείου που διεξήχθη δεν βρέθηκε σε ευρωπαϊκό τουλάχιστον επίπεδο υλοποίηση παρόμοιας πρωτοβουλίας. Αντίθετα είναι σύνηθες τα σχολεία να επισκέπτονται την όπερα για παρακολούθηση ή ανέβασμα των δικών τους παραστάσεων στις εγκαταστάσεις της. Η υλοποίηση του προγράμματος είναι εναρμονισμένη με τις κατευθύνσεις δια βίου μάθησης και το νέο σχολείο. Τα στοιχεία βιωματικής εκπαίδευσης που περιλαμβάνει υποστηρίζουν τον καινοτόμο χαρακτήρα του.

II. Αποτελεσματικότητα του Προγράμματος

Για τον υπολογισμό της αποτελεσματικότητας (effectiveness) χρησιμοποιήθηκε ο δείκτης αποτελεσματικότητας, ο οποίος εκφράζει την πρόοδο της φυσικής υλοποίησης του προγράμματος σε κάθε επιμέρους του επίπεδο και

Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης Πράξης: «Η Όπερα Διαδραστικά στα Δημοτικά Σχολεία»

υπολογίζεται από το πηλίκο του φυσικού αντικείμενου που έχει ήδη υλοποιηθεί κατά τη στιγμή ελέγχου προς το αρχικά προγραμματισμένο φυσικό αντικείμενο και υπολογίζεται βάσει της παρακάτω αριθμητικής σχέσης:

Δείκτης Αποτελεσματικότητας ΔΑ= φυσικό αντικείμενο που υλοποιήθηκε/ προγραμματισμένο φυσικό αντικείμενο

Ως άμεσα ωφελούμενοι και αποδέκτες των Πράξεων ως προγραμματισθέν φυσικό αντικείμενο προβλεπόταν να είναι 21.000 μαθητές της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης με ΕΑΕΠ, 350 εκπαιδευτικοί σχετικών ειδικοτήτων που θα συμμετείχαν στο πρόγραμμα κατά την προετοιμασία και διενέργεια των παραστάσεων και τα 70 περίπου δημοτικά σχολεία που θα επιλεγόντουσαν να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα.

Το πρόγραμμα υλοποιήθηκε σε 70 ακριβώς δημοτικά σχολεία με το αντίστοιχο δυναμικό τους που ανέρχεται σε 21.000 μαθητές (την παράσταση σε ορισμένες περιπτώσεις παρακολούθησαν επιπλέον μαθητές άλλων σχολείων), και εκπαιδευτικοί, με προϋπολογιζόμενο μέσο όρο 5 εκπαιδευτικούς ανά σχολείο ό οποίος σύμφωνα με την έρευνα υπερκαλύφθηκε.

Επομένως ο προαναφερόμενος δείκτης και στις τρεις κατηγορίες ωφελούμενων έχει τιμή το λιγότερο 1 και επομένως η αποτελεσματικότητα του προγράμματος ανέρχεται στο 100%.

III. Δείκτες του Προγράμματος

Δείκτες εκρών που περιλαμβάνονται στα ΤΔΠ		
	Τιμή Στόχος	Τιμή Υλοποίησης
Επιμορφούμενοι Εκπαιδευτικοί Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης	350	350
Σχολικές Μονάδες πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης οι οποίες επωφελούνται από εκπαιδευτικές παρεμβάσεις	70	70
Επωφελούμενοι μαθητές πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης	21.000	21.000

Δείκτες Εκπαιδευόμενων Εκπαιδευτικών	
Δείκτες ποιότητας για την προετοιμασία και τη σχεδίαση	
Δείκτης καταλληλότητας επιλογής του έργου «Ο κουρέας της Σεβίλλης»	100
Δείκτης καταλληλότητας προσαρμογής της παράστασης βάσει τάξεων	89
Δείκτης καταλληλότητας διασκευής του έργου ως προς διαδραστικότητα με τους μαθητές και την συμμετοχή τους στη διάρκεια της παράστασης	97,7
Δείκτες ποιότητας για το περιεχόμενο	
Δείκτης ικανοποίησης προσδοκιών από την παράσταση	83,9
Δείκτης απόκτησης επιπλέον τεχνογνωσίας για το «ανέβασμα» μουσικό-θεατρικών παραστάσεων	95
Δείκτης βαθμολογίας της παράστασης	98,9
Δείκτης ικανοποίησης από την παράσταση	100
Δείκτης ικανοποίησης από το διαδραστικό εργαστήριο	100
Δείκτες ποιότητας των εκπαιδευτικών μεθόδων, τεχνικών και μέσων υλοποίησης	
Δείκτης κάλυψης των εκπαιδευτικών στόχων του διαδραστικού εργαστηρίου	92,5
Δείκτης κάλυψης των εκπαιδευτικών στόχων της παράστασης	93,9
Δείκτες ποιότητας εκπαιδευτικού υλικού	
Δείκτης αξιολόγησης εκπαιδευτικού υλικού	95,8
Δείκτης βοήθειας απόκτησης θεωρητικών γνώσεων από το εκπαιδευτικό πακέτο	91,4
Δείκτης βοήθειας από το εκπαιδευτικό πακέτο στην προετοιμασία των μαθητών	93,1
Δείκτης χρήσης του εκπαιδευτικού υλικού στην τάξη	85,7
Δείκτες ποιότητας για την επικοινωνία και συνεργασία	
Δείκτης αξιολόγησης της συνεργασίας με την ΕΛΣ κατά την προετοιμασία της παράστασης	86,4

Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης Πράξης: «Η Όπερα Διαδραστικά στα Δημοτικά Σχολεία»

Δείκτης αξιολόγησης της συνεργασίας με την ΕΛΣ κατά την οργάνωση της παράστασης	82,6
Δείκτης αξιολόγησης της συνεργασίας με την ΕΛΣ κατά τη διάρκεια του διαδραστικού εργαστηρίου	87,9
Δείκτες ποιότητας για την αξιολόγηση των διαδικασιών και των μαθησιακών αποτελεσμάτων	
Δείκτης δυνατότητας μεταφοράς εμπειρίας	57,3
Δείκτης αναγνώρισης δυνατών αδύναμων σημείων της λειτουργίας σε σχέση με την αξιολόγηση	100

Δείκτες Εκπαιδευόμενων Μαθητών	
Δείκτες ποιότητας για το περιεχόμενο	
Δείκτης ικανοποίησης προσδοκιών από την παράσταση	94,2
Δείκτης βαθμολογίας της παράστασης	93,6
Δείκτης ικανοποίησης από τη συμμετοχή στην παράσταση	96,4
Δείκτες ποιότητας για τη διεξαγωγή	
Βαθμός ενεργοποίησης του ενδιαφέροντος των μαθητών για την παρακολούθηση παρόμοιας παράστασης όπερας	75,6
Βαθμός επιθυμίας ανεβάζματος δικής τους παράσταση με τους συμμαθητές και τους δασκάλους	80,1
Δείκτες ποιότητας των εκπαιδευτικών μεθόδων, τεχνικών και μέσων υλοποίησης	
Συζήτηση με τους δασκάλους για την εμπειρία με την Εθνική Λυρική Σκηνή	94,6
Επιθυμία να παρακολουθήσει μία παράσταση στην Εθνική Λυρική Σκηνή	87,4
Δείκτες ποιότητας για την επικοινωνία και συνεργασία	
Πώς ήταν η ομάδα της Εθνικής Λυρικής Σκηνής με τα παιδιά της τάξης που δούλεψαν για την παράσταση;	98,2
Δείκτες ποιότητας για την αξιολόγηση των διαδικασιών και των μαθησιακών αποτελεσμάτων	
Δείκτης αναγνώρισης δυνατών αδύναμων σημείων της λειτουργίας σε σχέση με την αξιολόγηση	100

IV. Ανταπόκριση Προγράμματος στις ανάγκες των συμμετεχόντων

Η άποψη του Συμβούλου Αξιολόγησης είναι ότι το Πρόγραμμα κάλυψε σε εξαιρετικό βαθμό τις ανάγκες και προσδοκίες μαθητών και εκπαιδευτικών. Το συμπέρασμα αυτό τεκμηριώνεται και από την επεξεργασία των στοιχείων της έρευνας πεδίου.

Από την έρευνα πεδίου προέκυψε ότι:

- σύμφωνα με την άποψη της εκπαιδευτικής κοινότητας η παράσταση ήταν εξαιρετική
- οι χαρακτηρισμοί της παράστασης από τους μαθητές είχε κύρια επιλογή το «φανταστική»
- το αποτέλεσμα υπερκάλυψε τις προσδοκίες που είχαν οι μαθητές και οι εκπαιδευτικοί από το πρόγραμμα
- οι μαθητές εντυπωσιάστηκαν από όλα τα στοιχεία της παράστασης ενώ δεν υπήρξε κάτι που δεν άρεσε στους μαθητές
- η γνωριμία τους με τα επαγγέλματα του θεάτρου ωφέλησε τους μαθητές σε πολύ μεγάλο βαθμό
- η γνωριμία με τα μουσικά όργανα ωφέλησε τους μαθητές σε πολύ μεγάλο βαθμό
- υπήρξε διαδραστικότητα με τους μαθητές και συμμετοχή τους στη διάρκεια της παράστασης
- δάσκαλοι και διευθυντές θεώρησαν την παράσταση καλύτερη από ότι περίμεναν
- οι εκπαιδευτικοί στόχοι του διαδραστικού εργαστηρίου καλύφθηκαν πλήρως
- οι εκπαιδευτικοί στόχοι της παράστασης καλύφθηκαν πλήρως
- η πραγματοποίηση της παράστασης ικανοποίησε πλήρως την εκπαιδευτική κοινότητα
- η πλειοψηφία των εκπαιδευτικών θεωρεί ότι αποκτήθηκε επιπλέον τεχνογνωσία για το ανέβασμα μουσικό-θεατρικών παραστάσεων

- το μεγαλύτερο ποσοστό των δασκάλων απάντησε πως θα μπορούσε να μεταφέρει την εμπειρία που απέκτησε
- οι εκπαιδευτικοί σε μεγάλο ποσοστό δήλωσε ότι σίγουρα έμαθε καλύτερα τον μηχανισμό της όπερας
- υψηλό ποσοστό των δασκάλων θεωρεί ότι γνώρισε καλύτερα το περιεχόμενο της όπερας

V. Αναμενόμενα αποτελέσματα και επιπτώσεις του Προγράμματος

Τα αναμενόμενα αποτελέσματα του έργου παρουσιάζονται και αξιολογούνται και ως προς τα τέσσερα ωφελούμενα μέρη του Προγράμματος, δηλαδή τους μαθητές, τους εκπαιδευτικούς, το σχολείο και την ΕΛΣ.

Είναι αποδεκτό ότι κάθε μια από τις ομάδες, είχε τουλάχιστον μερικώς διαφορετικά κίνητρα συμμετοχής στο Πρόγραμμα και επομένως άλλες προσδοκίες και ανάγκες. Επομένως η μονομερής αξιολόγηση των αναμενόμενων αποτελεσμάτων του Προγράμματος, θα οδηγούσε σε ελλιπή και όχι σφαιρική εκτίμηση των αποτελεσμάτων αυτών.

Μαθητές

Η βασική ομάδα-στόχος στην οποία απευθύνεται το Πρόγραμμα είναι οι μαθητές, στους οποίους επικεντρώθηκαν οι προσπάθειες τόσο των στελεχών της ΕΛΣ όσο και των εκπαιδευτικών.

Ως προς τα αποτελέσματα του προγράμματος οι μαθητές:

- συμμετείχαν σε ένα πρόγραμμα με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας της λαμβανόμενης εκπαίδευσης
- συμμετείχαν σε ένα πρόγραμμα βελτίωσης της εκπαιδευτικής διαδικασίας της παρεχόμενης παιδείας
- συμμετείχαν σε πρόγραμμα που θέτει τον μαθητή στο επίκεντρο των αλλαγών με σκοπό τη συνολική βελτίωση του επιπέδου σπουδών τους
- έλαβαν διαθεματική σφαιρική εκπαίδευση
- συμμετείχαν σε πρόγραμμα του νέου ανοικτού και ευέλικτου σχολείου, με βιωματικό και παιδαγωγικά διαφοροποιημένο περιεχόμενο
- συμμετείχαν σε ένα πρόγραμμα με στόχο την αξιοποίηση του πολιτισμού στην εκπαίδευση
- συμμετείχαν σε μια βιωματική εμπειρία μέσω των προβών, της προετοιμασίας της χορωδίας, της δημιουργίας των σκηνικών κλπ
- πήραν σε βάθος πληροφόρηση για ότι τους απασχολούσε σχετικά με τα επαγγέλματα της όπερας

Άλλα αποτελέσματα με την εφαρμογή του προγράμματος, είναι ότι οι μαθητές προσέγγισαν τη μάθηση και έμαθαν με μία διαφορετική εκπαιδευτική διαδικασία, που ήταν σφαιρική, συμμετοχική, ολοκληρωμένη. Χρησιμοποίησαν περισσότερες αισθήσεις από ότι στην καθημερινότητά τους στο σχολείο. Τα πεδία και τα επίπεδα των γνώσεων που αποκόμισαν ήταν πάρα πολλά και πολύτιμα για τα παιδιά. Οι αναμενόμενες επιπτώσεις του προγράμματος είναι:

- η ενεργοποίησή των μαθητών τους ως προς τη διαδικασία της διαδραστικής πολιτιστικής εκπαίδευσης
- η ενσωμάτωση της θεατρικής εκπαίδευσης στην καθημερινότητά τους
- η ανάπτυξη πολλαπλών και πολύ-επίπεδων δεξιοτήτων

Η μάθηση απαιτεί ποικιλία, δράσεων, διαδικασιών και επαναλήψεις. Οι μαθητές δεν θα ξεχάσουν ποτέ την εμπειρία που έζησαν αλλά για να μετουσιωθούν οι γνώσεις σε μάθηση, και να υπάρξουν μαθησιακά αποτελέσματα που θα διατηρηθούν, απαιτούνται επαναλήψεις στο πλαίσιο μιας οργανωμένης και συνεπούς προσπάθειας. Αναμένεται οι μαθητές να αναζητήσουν τη συμμετοχή τους σε παρόμοιες διαδικασίες και να επιδιώξουν να παρακολουθήσουν παραστάσεις όπερας στο μέλλον, στάση που θα πρέπει να υποστηριχθεί από την πολιτεία και από τους φορείς λήψης αποφάσεων.

Εκπαιδευτικοί

Κατά την άποψη του Συμβούλου Αξιολόγησης με την παρακολούθηση και συμμετοχή των δασκάλων στο πρόγραμμα, πραγματοποιήθηκε:

- η προώθηση της δια βίου μάθησης και της επιμόρφωσής τους
- η εφαρμογή των ειδικών θεωρητικών γνώσεων στην πράξη και αποκόμιση γνώσεων και εμπειριών

- η επιβεβαίωση των ικανοτήτων τους και απόκτηση εμπειριών μέσα από πραγματικές καταστάσεις
- η αύξηση των δυνατοτήτων επιλογής του εκπαιδευτικού
- η απόκτηση εμπειρίας από τη συνεργασία με επαγγελματίες

Αναμένεται ως επίπτωση του προγράμματος οι συμμετέχοντες δάσκαλοι να ενεργοποιηθούν και να επιδιώξουν περαιτέρω την αυτομόρφωσή τους με διαδικασίες δια βίου μάθησης, αλλά και να αξιοποιήσουν τις γνώσεις με ανέβασμα δικών τους παραστάσεων στα σχολεία τους. Οι εκπαιδευτικοί αυτοί επομένως έχουν τη δυνατότητα να δράσουν στο μέλλον ως πολλαπλασιαστές με στόχο την αναβάθμιση της πολιτιστικής εκπαίδευσης. Αναμένεται να ενεργοποιηθούν γενικότερα, δάσκαλοι (όχι μόνο των ειδικοτήτων) και να υιοθετήσουν εναλλακτικές και αποτελεσματικότερες μορφές εκπαίδευσης.

Σχολείο

Κατά την άποψη του Συμβούλου, στα σχολεία πραγματοποιήθηκε:

- υλοποίηση στην πράξη δράσεων ανοιχτού σχολείου
- βελτίωση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης
- η αξιοποίηση του πολιτισμού στην εκπαίδευση
- ο εμπλουτισμός του περιεχομένου των προγραμμάτων εκπαίδευσης και δια βίου μάθησης και του σχετικού εκπαιδευτικού υλικού
- η ανάπτυξη της θεατρικής παιδείας και η αξιοποίηση του θεατρικού παιχνιδιού
- η διδασκαλία της μουσικής για την ανάπτυξη των μουσικών δεξιοτήτων των μαθητών αλλά και για την καλύτερη γνώση της μουσικής στο μεγαλύτερο δυνατό εύρος
- η δυναμική των εικαστικών και της αισθητικής αγωγής για την καλλιέργεια της προσωπικότητας των μαθητών αλλά και για τη γνωστική διαδικασία ως εργαλείο για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της εκπαίδευσης

Αναμένεται η εκπαιδευτική κοινότητα μελλοντικά να είναι πιο «ανοιχτή» σε μορφές πολιτισμού με τις οποίες δεν είναι εξοικειωμένη. Να ενεργοποιηθεί και να αναζητήσει νέα διδακτικά εργαλεία. Τα μέλη της να επιδιώξουν να παρακολουθήσουν παραστάσεις όπερας στο μέλλον.

Εθνική Λυρική Σχολή

Κατά την άποψη του Συμβούλου Αξιολόγησης τα αναμενόμενα αποτελέσματα και επιπτώσεις με την παρακολούθηση του προγράμματος, είναι τα ακόλουθα:

- η επιβεβαίωση των οργανωτικών ικανοτήτων της Λυρικής
- η εφαρμογή των ειδικών θεωρητικών γνώσεων στην πράξη
- η απόκτηση γνώσεων και εμπειριών σχετικά με την οργάνωση και εφαρμογή εκπαιδευτικών προγραμμάτων
- η επιβεβαίωση του ρόλου της ως συντονιστή προγραμμάτων δια βίου μάθησης και εκπαίδευσης
- η επιβεβαίωση του ρόλου της ως ενεργού εταίρου για τη σύγκλιση των δράσεών της σε σχέση με τις κατευθύνσεις της Ε.Ε. για τη δια βίου μάθηση καθώς επιβεβαιώθηκε και η ικανότητα της ΕΛΣ να υλοποιεί ευρωπαϊκά προγράμματα τα οποία της ανατίθενται
- η προβολή του έργου της ΕΛΣ σε περιοχές της περιφέρειας, λειτούργησε ως σπόρος του νέου κοινού της όπερας που καλλιεργείται

Συγκριτικά αποτελέσματα

Το πρόγραμμα ήταν εξίσου εστιασμένο τόσο στους δασκάλους όσο και στους μαθητές. Από τη μελέτη των δεικτών και των απαντήσεων των ωφελούμενων στα ερωτηματολόγια (δάσκαλοι, μαθητές) και στις συνεντεύξεις (δάσκαλοι) φαινομενικά υπάρχει σχετικά μεγαλύτερη επιτυχία και αποδοχή του προγράμματος από τους μαθητές. Με αυτονόητη την επίδραση της ηλικιακής διαφοράς (και του θυμικού ή την έλλειψη εμπειριών στα παιδιά) και των διαμετρικά αντίθετων μεταξύ των ωφελούμενων ρόλων, θα αναμενόταν πολύ μεγαλύτερη διαφοροποίηση. Παράλληλα, είναι γεγονός, ότι οι μαθητές ήταν αποδέκτες των προσπαθειών/υπηρεσιών τόσο των συντελεστών της ΕΛΣ όσο και των δασκάλων τους. Επομένως δεν θεωρείται ότι το πρόγραμμα «βαραίνει» περισσότερο προς κάποια κατηγορία ωφελούμενων.

VI. Κοινωνική προστιθέμενη αξία των δράσεων

Όπως αναφέρθηκε το πρόγραμμα είχε τεράστια επιτυχία αλλά μεγαλύτερη απήχηση είχε στην επαρχία. Εντυπωσίαζε ο πολυμελής θίασος και το όνομα της ΕΛΣ. Η προσέλευση στην πόλη ήταν γεγονός αυτό καθ' αυτό. Απασχολούσε τον τοπικό τύπο. Για ορισμένους από τους ανθρώπους στην επαρχία το πρόγραμμα ήταν λειτούργημα.

Από την έρευνα πεδίου προέκυψε ότι:

- μέσω του προγράμματος η ΕΛΣ έδειξε ότι είναι Εθνική και επιχείρησε ουσιαστική παρέμβαση στην κοινωνία.
- το όνομα της ΕΛΣ δεν επηρέασε μόνο το σχολείο αλλά και τις τοπικές κοινωνίες.
- η ΕΛΣ έκανε γνωστό το έργο της σε πολλές περιοχές της περιφέρειας της χώρας που δεν είχαν προηγουμένως την ευκαιρία να γνωρίσουν την τέχνη της όπερας από κοντά.

Επειδή ο ρόλος του θεάτρου πάντα ήταν εκπαιδευτικός και ψυχαγωγικός η ΕΛΣ οφείλει να τα παρέχει στην κοινωνία. Το πρόγραμμα έβαλε βάσεις στη μεγαλύτερη αποδοχή του είδους από την κοινωνία.

VII. Ενσωμάτωση σε εθνικές πολιτικές

Οι εν λόγω πράξεις είναι άμεσα συνυφασμένες με τον 1ο Στρατηγικό Στόχο «Αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης και προώθηση της κοινωνικής ενσωμάτωσης και εντάσσονται στην ευρύτερη στρατηγική της χώρας για την εκπαίδευση και τη δια βίου μάθηση, η οποία αποδίδει στον πολιτισμό καθοριστική σημασία, τόσο:

- κατά τη διαμόρφωση και τον εμπλουτισμό του περιεχομένου των προγραμμάτων εκπαίδευσης και δια βίου μάθησης και του σχετικού εκπαιδευτικού υλικού όσο και
- ως εργαλείο για την βελτίωση της αποτελεσματικότητας της εκπαίδευσης, της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών και της δια βίου μάθησης.

Ειδικός στόχος των Πράξεων είναι η «Αναμόρφωση, εκσυγχρονισμός και αποκέντρωση του εκπαιδευτικού συστήματος – ενίσχυση της κινητικότητας του μαθητικού και φοιτητικού πληθυσμού». Στο πλαίσιο του ειδικού αυτού στόχου, οι Πράξεις δίνουν έμφαση σε δράσεις και παρεμβάσεις που ενσωματώνουν πολιτιστικά στοιχεία, όπως προβλέπεται από την ευρωπαϊκή πολιτική για την εκπαίδευση, όχι μόνο εξοικειώνοντας τα παιδιά με τις τέχνες (ειδικά με μη διαδεδομένες μορφές τέχνης όπως είναι η όπερα), αλλά και χρησιμοποιώντας τις τέχνες ως διδακτικό εργαλείο.

Κύριο αντικείμενο των Πράξεων είναι η προετοιμασία και η υλοποίηση περιοδείας με διαδραστικές μουσικό-θεατρικές παραστάσεις, ειδικά για παιδιά, σε Δημοτικά Σχολεία ανά την Ελλάδα και συγκεκριμένα στα ολοήμερα Δημοτικά Σχολεία του ενιαίου αναμορφωμένου εκπαιδευτικού προγράμματος, όπως αυτά ορίζονται στη σχετική Υπουργική Απόφαση και στις τροποποιήσεις αυτής.

Επιπλέον, στο πλαίσιο των εν λόγω Πράξεων εντάσσεται και η υλοποίηση εκπαιδευτικών εργαστηρίων ώστε να μεταφερθεί κατάλληλη τεχνογνωσία στους εκπαιδευτικούς των σχετικών ειδικοτήτων για να είναι σε θέση τα επόμενα Σχολικά Έτη να προετοιμάσουν και να υλοποιήσουν οι ίδιοι τα δικά τους ανεβάσματα μουσικό-θεατρικών παραστάσεων.

Όπως αναφέρθηκε μέσω του προγράμματος εφαρμόστηκαν:

- υλοποίηση δράσεων ανοιχτού σχολείου στην πράξη
- δράσεις βελτίωσης της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης και αξιοποίησης του πολιτισμού στην εκπαίδευση
- εμπλουτισμός του περιεχομένου των προγραμμάτων εκπαίδευσης και δια βίου μάθησης και του σχετικού εκπαιδευτικού υλικού
- δράσεις ανάπτυξης της θεατρικής παιδείας και αξιοποίηση του θεατρικού παιχνιδιού,
- η διδασκαλία της μουσικής για την ανάπτυξη των μουσικών δεξιοτήτων των μαθητών αλλά και για την καλύτερη γνώση της μουσικής στο μεγαλύτερο δυνατό εύρος
- δράσεις εφαρμογής των εικαστικών και της αισθητικής αγωγής για την καλλιέργεια της προσωπικότητας των μαθητών αλλά και για τη γνωστική διαδικασία ως εργαλείο για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της εκπαίδευσης

Το πρόγραμμα θα μπορούσε να αποτελέσει ένα νέο διδακτικό εργαλείο για τους μουσικούς και θεατρολόγους των σχολείων

4.1.4 Συμπεράσματα και προτάσεις

I. Ανάλυση SWOT

S-Ισχυρά Σημεία	W-Αδύνατα Σημεία
<p>Η στενή συνάφεια του προγράμματος με το νέο σχολείο και τους στόχους του</p> <p>η διαδραστική εκπαιδευτική διαδικασία του προγράμματος προς μαθητές και εκπαιδευτικούς</p> <p>η βιωματική εμπειρία και η ενεργή συμμετοχή των μαθητών</p> <p>η σφαιρική εκπαιδευτική προσέγγιση</p> <p>η διαδραστικότητα των μαθητών με τους συντελεστές του προγράμματος</p> <p>η άρτια οργάνωση και ο επαγγελματισμός των συντελεστών του προγράμματος</p> <p>η παρουσία της ΕΛΣ στον οικείο χώρο των μαθητών</p> <p>η παράσταση αποτέλεσε ένα σημαντικό τοπικό γεγονός παντού στην επαρχία</p> <p>ο συνδυασμός των τεχνών και των επαγγελμάτων για το ανέβασμα μιας παράστασης</p> <p>το «δέσιμο» του προγράμματος με το ολόημερο σχολείο με ΕΑΕΠ</p> <p>το είδος της τέχνης η οποία «δένει» πολλές ειδικότητες.</p> <p>η ομαδικότητα και η συνεργασία των συντελεστών της παράστασης</p> <p>η σύνδεση του βιωματικού με το θεωρητικό</p> <p>η γνωριμία των μαθητών με τα μουσικά όργανα</p> <p>το brand name της ΕΛΣ</p>	<p>Η αδυναμία προσέγγισης του συνόλου των παιδιών</p> <p>οι περιορισμένοι χώροι της παράστασης που δεν επέτρεψαν την παρουσία γονέων</p> <p>οι χώροι της παράστασης ως προς τα σκηνικά, τα καμαρίνια</p> <p>ο περιορισμένος χρόνος επαφής των μαθητών με τους συντελεστές της παράστασης με τους μαθητές</p> <p>η κλίμακα σχεδιασμού που είναι μικρότερη από τις ανάγκες της εκπαίδευσης</p> <p>ότι πολλά σχολεία θεωρούν το είδος (όπερα) «δύσκολο»</p> <p>ότι θεωρείται αποσπασματική ενέργεια</p>
O-Ευκαιρίες	T-Απειλές
<p>Δικτύωση και συνεργασία με δήμους, φορείς, τοπικά ωδεία κοκ</p> <p>η συνέχιση και καθιέρωση του εκπαιδευτικού έργου, το να αποτελέσει ένα νέο διδακτικό εργαλείο</p> <p>η πολύ μεγάλη διαφήμιση της ΕΛΣ</p> <p>το άνοιγμα του θεάτρου της ΕΛΣ στα σχολεία</p> <p>να γίνεται παράσταση κατά την περιοδεία και για ενήλικες</p> <p>η υλοποίησή του και σε ιδιωτικά σχολεία.</p> <p>η εξέταση σεναρίων αυτοχρηματοδότησης του έργου</p>	<p>Οι συνθήκες υγιεινής και ασφάλειας στους χώρους της παράστασης</p> <p>η μη συνέχιση της χρηματοδότησης</p>

Τα αποτελέσματα και οι επιπτώσεις του προγράμματος αναφέρονται σε προηγούμενο κεφάλαιο. Τα γενικά συμπεράσματα ανά Δράση αναφορικά με την υλοποίηση του Προγράμματος είναι τα ακόλουθα:

Δράση 1: Διοργάνωση Περιοδείας

Όπως έχει αναφερθεί η διοργάνωση της περιοδείας τόσο στο σκέλος της προετοιμασίας όσο και της διενέργειας υπήρξε άψογη όσον αφορά στην ΕΛΣ. Σε προηγούμενα κεφάλαια έχουν αναλυτικά παρατεθεί αιτιολογημένα όλες οι σχετικές διαπιστώσεις (από την επιλογή/διασκευή του έργου έως και τα ξενοδοχεία ή και τη συνέπεια στο εκάστοτε χρονοδιάγραμμα) που συνηγορούν στον χαρακτηρισμό της διοργάνωσης της περιοδείας ως άψογη. Θα ήταν ωστόσο χρήσιμο να επισημανθεί προς τους αρμοδίους συνεργαζόμενους φορείς, η σπουδαιότητα της τήρησης των συνθηκών υγιεινής και ασφάλειας σε σχέση με τους χώρους πραγματοποίησης των παραστάσεων. Η πραγματοποίηση ελέγχων και αυτοψιών πιθανώς θα πρέπει να αναδειχθεί ως σημαντικό προαπαιτούμενο για την απόφαση διενέργειας του προγράμματος σε κάθε σχολείο.

Το δεύτερο σημείο ως προς την επιλογή των χώρων αφορά στην παροχή της δυνατότητας ή όχι και των γονέων των μαθητών να παρακολουθήσουν την παράσταση. Αυτό θα ήταν πιθανό να συμβάλει στην αύξηση του σημερινού κοινού της ΕΛΣ επιπρόσθετα του μελλοντικού κοινού που είναι οι μαθητές.

Δράση 2: Εκπαίδευση της σχολικής κοινότητας

Η εκπαίδευση της σχολικής κοινότητας ήταν επιτυχής. Όπως αναφέρεται και στην προηγούμενη δράση, σε προηγούμενα κεφάλαια έχουν αναλυτικά παρατεθεί αιτιολογημένα όλες οι σχετικές διαπιστώσεις. Τόσο οι μαθητές όσο και οι δάσκαλοι συμμετείχαν σε ένα πρωτοποριακό και καινοτόμο πρόγραμμα. Επρόκειτο για μία ολοκληρωμένη εκπαιδευτική παρέμβαση.

Δράση 3: Δημιουργία δικτυακού κόμβου και ψηφιοποίηση εκπαιδευτικού υλικού

Ο δικτυακός κόμβος έχει επιτελέσει τον σκοπό για τον οποίο δημιουργήθηκε στον συγκεκριμένο κύκλο του προγράμματος. Οι εκπαιδευτικοί άντλησαν το απαιτούμενο υλικό για την πραγματοποίηση του έργου τους, υπάρχει ψηφιοποιημένο όχι μόνο το εκπαιδευτικό υλικό αλλά και βίντεο και φωτογραφίες από την περιοδεία από όλα τα σχολεία, η πλοήγηση και εύρεση οποιουδήποτε στοιχείου είναι ευχερής.

Δράση 4: Οργάνωση και Διοίκηση της Πράξης

Δεν έχουν εντοπιστεί σημεία στα οποία ο ανάδοχος θα μπορούσε να παρατηρήσει κάποια έλλειψη ή να προτείνει κάποια βελτίωση. Η δράση αξιολογείται ως απόλυτα επιτυχής.

Δράση 5: Ενέργειες ενημέρωσης, προβολής και δημοσιότητας

Η αξιολόγηση της δράσης αναφέρεται στη σελίδα 93. Οι απαραίτητες ενέργειες υλοποιήθηκαν σε συνεργασία με τη διαχειριστική αρχή του ΥΠΕΠΘ με τον καλύτερο τρόπο.

Δράση 6: Εξωτερική Αξιολόγηση της Πράξης

Το παρόν Έργο.

Δράση 7: Παροχή υπηρεσιών τεχνικής υποστήριξης για την υλοποίηση της Πράξης

Η Δράση υλοποιείται ομαλά. Δεν έχουν αναφερθεί προβλήματα σχετικά με την τεχνική υποστήριξη του Έργου. Η δράση αξιολογείται ως απόλυτα επιτυχής.

Τόσο κατά τη διαδικασία αξιολόγησης όσο και κατά την εκτίμηση των αποτελεσμάτων δεν παρατηρήθηκαν ευρήματα που να συνδέονται με τις τρεις κατηγορίες Περιφερειών (Σύγκλισης, Σταδιακής Εξόδου, Σταδιακής Εισόδου) εκτός πιθανώς αυτών του Α.Π. 3 όπου παρατηρούνται θετικότερες κρίσεις για το πρόγραμμα από ότι στις άλλες Περιφέρειες. Το μικρό όμως πλήθος των σχολείων που συμμετείχαν στο πρόγραμμα στον συγκεκριμένο άξονα δεν επιτρέπει την εξαγωγή ασφαλών ή γενικών συμπερασμάτων. Τα ευρήματα ωστόσο αυτά, ενισχύουν τα αποτελέσματα (όχι μόνο τα στατιστικά αλλά και αυτά των συνεντεύξεων) που έχουν σχέση με τον βαθμό αστικότητας των περιοχών που υλοποιήθηκε το πρόγραμμα. Είναι εμφανές ότι υπάρχει διαβάθμιση στις ανάγκες πολιτιστικών παρεμβάσεων μεταξύ των Μητροπολιτικών Κέντρων (Αθήνα-Θες/κη) με αυτές των Αστικών και μη Αστικών περιοχών. Οι διαφοροποιήσεις αυτές θεωρείται ότι οφείλονται σε ευρύτερους κοινωνικούς, πολιτιστικούς και λοιπούς λόγους που δεν έχουν μεν σχέση με το πρόγραμμα. Μπορεί όμως να αποτελέσουν ένα επιπλέον κίνητρο για τα άτομα που υπηρετούν τον πολιτισμό ώστε να εντείνουν τις προσπάθειές τους για αύξηση των πολιτιστικών παρεμβάσεων στην επαρχία.

Η σκοπιμότητα της εφαρμογής του Προγράμματος στα επόμενα Σχολικά Έτη είναι προφανής. Τα ευρήματα της μελέτης αποδεικνύουν ότι το πρόγραμμα όχι μόνο εμπереύει και δένει αρμονικά, στοιχεία, στο γνωστικό, παιδαγωγικό, πολιτιστικό, αισθητικό, διαπαιδαγωγικό και ψυχαγωγικό επίπεδο, αλλά κυρίως ότι όλα αυτά τα στοιχεία κατάφερε να τα μεταδώσει στα παιδιά και στους δασκάλους τους.

Η σκοπιμότητα της εφαρμογής του προγράμματος αφορά επίσης στη συνέχεια των πολιτικών που εφαρμόζονται στον τομέα της παιδείας και στην υποστήριξη όλων αυτών των μέσων/προγραμμάτων που έχουν σχέση με την επίτευξη των στόχων της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης. Όπως αναφέρθηκε, η κατάκτηση της γνώσης απαιτεί συνεχή, συνεπή και οργανωμένη προσπάθεια, διαδικασία που έχει υιοθετήσει το εκπαιδευτικό μας σύστημα. Η καθιέρωση επομένως του προγράμματος ως ενός νέου δυναμικά εξελισσόμενου διδακτικού εργαλείου αφενός μεν θα έδινε την πραγματική ευκαιρία στα παιδιά να «μάθουν» αφετέρου δε θα ικανοποιούσε τους στρατηγικούς και ειδικούς της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης και του «νέου σχολείου».

II. Προτάσεις

A. Από τη μελέτη προκύπτει ότι το διαδραστικό και βιωματικό στοιχείο θεωρείται το ισχυρό σημείο του προγράμματος. Προτείνεται επομένως η διεύρυνση και επέκταση των δραστηριοτήτων του προγράμματος σε περισσότερα παιδιά του ίδιου σχολείου και σε περισσότερα σχολεία της ίδιας πόλης.

Προτείνεται να διερευνηθεί η δυνατότητα της αύξησης του αριθμού των καλλιτεχνικών εκπαιδευτών ώστε το διαδραστικό εργαστήριο να υλοποιείται σε περισσότερες τάξεις του ίδιου σχολείου, πιθανώς από την Τετάρτη Δημοτικού και μεγαλύτερες (εάν το επιτρέπει το έργο που επιλέγεται και ο αριθμός των μαθητών).

Προτείνεται επίσης να διερευνηθεί η δυνατότητα προγραμματισμού της υλοποίησης του προγράμματος σε περισσότερα σχολεία της ίδιας ή πολύ κοντινών πόλεων. Αυτό μπορεί να συσχετιστεί με την αποστολή δύο κλιμακίων καλλιτεχνικών εκπαιδευτών, με την αναπροσαρμογή του χρόνου επίσκεψης των άλλων συντελεστών (μαέστρου, μονωδών, μουσικών) στο σχολείο και με τη διεξαγωγή μίας κοινής ή όχι παράστασης, ανάλογα με τις εκάστοτε συνθήκες. Παρόμοια σενάρια προτείνεται να διερευνηθούν συσχετιζόμενα με οικονομίες κλίμακας στα έξοδα παραμονής και στις μετακινήσεις των συντελεστών.

B. Προτείνεται να δοθεί μεγάλη βαρύτητα στην επιλογή των χώρων και να τεθούν αυστηρότερα κριτήρια επιλογής τους, όπως, οι διαστάσεις της σκηνής, ο χώρος της ορχήστρας, η ύπαρξη καμαρινιών, ο αριθμός θέσεων θεατών και κυρίως οι συνθήκες υγιεινής και ασφάλειας.

Η δυνατότητα παρακολούθησης των παραστάσεων και από τους γονείς των μαθητών προτείνεται να θεωρηθεί σημαντικό στοιχείο στην επιλογή των χώρων των παραστάσεων διότι οι γονείς αποτελούν το δυνητικό σημερινό κοινό της Όπερας. Πιθανώς θα πρέπει να προηγούνται οι γονείς των μαθητών του σχολείου υλοποίησης στην παρακολούθηση της παράστασης από τα παιδιά άλλου σχολείου που δεν παρακολούθησαν το διαδραστικό εργαστήριο.

Γ. Προτείνεται να διερευνηθεί η δυνατότητα να δίνεται παράσταση (με εισιτήριο) και για ενήλικες μετά την ολοκλήρωση του κύκλου της υλοποίησης του προγράμματος σε π.χ. δύο σχολεία της πόλης. Η συμβατότητα αυτής της ενέργειας θα πρέπει να διερευνηθεί σε σχέση με τους περιορισμούς που πιθανώς θα τίθενται από το νέο ΕΣΠΑ (ΣΕΣ).

Δ. Σχεδιασμός follow up ενεργειών στα σχολεία όπου έχει υλοποιηθεί το πρόγραμμα τουλάχιστον σε υποστηρικτικό-συμβουλευτικό επίπεδο των εκπαιδευτικών επί προσδιορισμένου χρονικού διαστήματος. Προτείνεται, στο πλαίσιο μιας νέας δράσης του προγράμματος, να διερευνηθεί η δυνατότητα να μπορεί κλιμάκιο της ΕΛΣ να παρέχει επί τόπου υποστήριξη και να υποβοηθά τα σχολεία, στα οποία έχει ήδη υλοποιηθεί το πρόγραμμα, στο ανέβασμα δικής τους θεατρικής ή λυρικής παράστασης. Εξ αποστάσεως υποστήριξη μπορεί επίσης να παρέχεται, σε παρόμοιες περιπτώσεις, μέσω ανοιχτό forum που θα λειτουργεί στον διαδικτυακό κόμβο, γεγονός που θα αναβαθμίσει τη λειτουργικότητα-χρησιμότητά του.

Ε. Προτείνεται να διερευνηθούν σενάρια αυτοχρηματοδότησης περιοδειών που μπορεί να περιλαμβάνουν:

- συνεργασία με δήμους, με φορείς του πολιτισμού ή ακόμη και με ιδιώτες που μπορεί να συμβάλουν είτε οικονομικά είτε στη διαμονή, διατροφή και στις μετακινήσεις
- σχεδιασμό παράλληλων με τις δωρεάν δράσεις σε σχολεία και επ' αμοιβή παραστάσεων προς τους ενήλικες
- την υλοποίηση του προγράμματος επ' αμοιβή σε ιδιωτικά σχολεία

Στ. Προτείνεται, με την ευκαιρία των περιοδειών, η δικτύωση της ΕΛΣ με δήμους, ωδεία, φορείς του πολιτισμού των μητροπολιτικών κέντρων και των επαρχιακών πόλεων και την καθιέρωση, ανταλλαγής ενημερωτικών δελτίων, προσκλήσεων σε εκδηλώσεις και παραστάσεις κλπ.

Ζ. Προτείνεται με την ευκαιρία των περιοδειών, να διερευνηθεί η δυνατότητα οργάνωσης ενεργειών δημοσιότητας όπως συνέντευξη τύπου ή εκδήλωση, με την έλευση της ΕΛΣ στην περιοχή ή μετά το πέρας της παράστασης, οργάνωση εργαστηρίων προς εκπαιδευτικούς και μη, οργάνωση εκθέσεων όπως π.χ. κουστουμιών, φωτογραφίας κλπ. Στις ενέργειες μπορεί να συνεπικουρούν οι δημοτικές και άλλες αρχές με τη συμμετοχή τους ή με την παραχώρηση αιθουσών και άλλων υποδομών.

Η. Άνοιγμα του θεάτρου και του νέου κέντρου πολιτισμού που προετοιμάζεται στα σχολεία με εργαστήρια και παραστάσεις προς τους μαθητές αλλά και από τους μαθητές. Προτείνεται να διερευνηθούν διάφορες μορφές και σενάρια και να επιλεγούν τα καταλληλότερα, όπως ανεξάρτητα ανεβάσματα παραστάσεων από σχολεία στην ΕΛΣ, επτάήμερο λυρικών εκδηλώσεων με ανεβάσματα παραστάσεων από πολλά σχολεία της πόλης, πανελλήνιος διαγωνισμός λυρικών παραστάσεων με βραβεία που απονέμονται από την ΕΛΣ κ.ο.κ.

III. Συμπεράσματα

Το πρόγραμμα είχε στέρεες βάσεις από τον προγραμματισμό του. Απευθυνόταν στην κάλυψη πραγματικών αναγκών της παιδείας και του νέου σχολείου με την αξιοποίηση του πολιτισμού στην εκπαίδευση. Ήταν παράλληλα εναρμονισμένο και στις ανάγκες των σχολείων με ΕΑΕΠ στα οποία υπηρετούν εκπαιδευτικοί με ειδικότητες που έχουν σχέση με το θέατρο και το λυρικό θέατρο. Οι εκπαιδευτικοί αυτοί μέσα από την υποστήριξη του προγράμματος στήριξαν και τη δική τους αποστολή στα σχολεία. Η υλοποίηση του προγράμματος ήταν άψογη. Η απήχυσή του ιδιαίτερα στην επαρχία ήταν τεράστια και το επιχείρημα περί της δυσκολίας του λυρικού θεάτρου ως είδος κατέρρευσε. Στη θέση του αναδείχθηκε ένας απaráμιλλος πολιτιστικός πλούτος τον οποίο οι μαθητές είχαν την ευκαιρία να προσεγγίσουν με τη βοήθεια ειδικών, επαγγελματιών και λειτουργών που υπηρετούν στον πλέον εξειδικευμένο και μοναδικό φορέα της χώρας. Την καλύτερη ίσως περιγραφή τη διατύπωσε ένας εκπαιδευτικός στην επαρχία «δεν θα ξαναπεράσει τέτοιο πρόγραμμα».